

การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

วิทยานิพนธ์

ของ

สุภัทรา พยุงเจริญ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ธันวาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

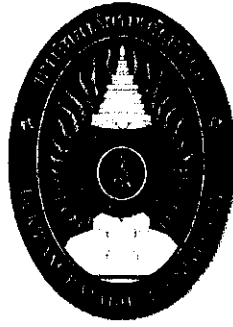
**EVALUATION OF INFORMATION SYSTEM EFFICIENCY FOR ACADEMIC
ADMINISTRATION DEVELOPMENT OF SECONDARY SCHOOLS
UNDER BURIRAM SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 32**

Supattra Phayungcharoen

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
of Master of Education Program in Educational Administration**

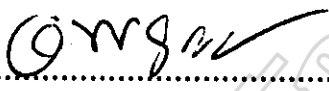
December 2017

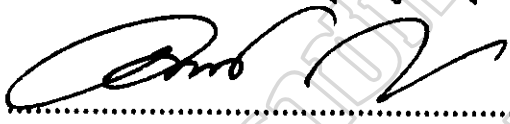
Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวสุภัทรา พยุงเจริญ
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

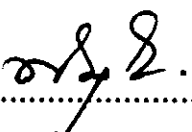

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรสุดา ภูมิพันธ์)

..... กรรมการ
(ดร.ประทวน วันนิง)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

..... กรรมการ
(ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

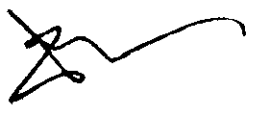

..... กรรมการ
(ดร.ศรีเพ็ญ พลเดช)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ดร.พัชนี กุลทานันท์)

คณบดีคณะครุศาสตร์

วันที่... 14 ธ.ค. 2560 .....

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่... 14 ธ.ค. 2560 .....

ชื่อเรื่อง	การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32		
ผู้วิจัย	สุภัทรา พยุงเจริญ		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.ประทวน วันนิง		ที่ปรึกษาหลัก
	ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์		ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานที่ศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และ
2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นครู จำนวน 338 คน ซึ่งได้มา
โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และทำการสุ่มแบบชั้นภูมิแล้ว
ทำการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 3
ลักษณะ ได้แก่ แบบสำรวจรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด
มีค่าความเชื่อมั่น 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวน
ทางเดียวและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ่ ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของ
ครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบ
สารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน
โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ที่มีจำนวนมากที่สุดอันดับแรก ได้แก่ 1) ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และชุมชนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) ควรมีการประเมินผลการใช้งานระบบสารสนเทศ และ 3) ควรจัดให้มีคู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตรครบทุกกลุ่มสาระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

TITLE	Evaluation of Information System Efficiency for Academic Administration Development of Secondary Schools under Buriram Secondary Educational Service Area Office 32	
AUTHOR	Supattra Phayungcharoen	
THESIS ADVISORS	Dr. Pratoun Wannit	Major advisor
	Dr. Phaophongpat Boonkanan	Co - advisor
DEGREE	Master of Education	MAJOR Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR 2017

ABSTRACT

This research aimed to 1) evaluate the information system efficiency for academic administration in schools under Buriram Secondary Educational Service Area Office 32 and 2) compare the opinions of the school teachers about the information system efficiency for academic administration in schools under Buriram Secondary Educational Service Area Office 32, divided by working experience and school sizes. The sample consisted of 338 teachers who were determined by the sample size table of Krejcie and Morgan, stratified random sampling and simple random sampling. The instrument used to collect data was a questionnaire created by the researcher. The questionnaire had three parts: checklist, 5 rating scale, and open-ended. The reliability was 0.98. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The hypothesis was tested by t-test, one way ANOVA, and the difference of the average was tested by the method of Scheffe. The results of the study were as follows:

1. The results of evaluation of information system efficiency for academic administration in schools under Buriram Secondary Educational Service Area Office 32, according to the opinions of the teachers were at a high level in overall and each aspect.
2. Having compared the opinions of teachers about evaluation of information system efficiency for academic administration in schools under Buriram Secondary Educational Service Area Office 32 divided by working experience and school sizes, there was the statistically significant difference at the .01 level in overall and each aspect.

3. The results of the highest comments and suggestions about evaluation of information system efficiency for academic administration in schools under Buriram Secondary Educational Service Area Office 32 revealed that 1) schools should develop learning resources in school and community for learning facilitation 2) the schools should have information system evaluation, and 3) there should provide handbooks for all curriculums in schools.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. เพชรสุตา ภูมิพันธุ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.ประทวน วันนิจ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ ดร.ศรีเพ็ญ พลเดช กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวก ในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งสาม ท่าน คือ นายบัณฑิต วิวัตรชัย ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ดร. ฐิตาภรณ์ เวียงวิเศษ ตำแหน่งอาจารย์กลุ่มวิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และนางศิริกุล ปิยานุกุล ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนางรอง ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ช่วยตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

ขอขอบพระคุณครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณครอบครัวพวงเจริญ ที่เป็นกำลังใจ สนับสนุนและช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัยจนสำเร็จทุกขั้นตอน

ประโยชน์และคุณค่าจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบพระคุณและแสดงความกตัญญูแก่บุพการี และบูรพาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย

สุภัทรา พวงเจริญ

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	9
แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ. 2557-2561	11
แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศในโรงเรียน	15
การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน	25
การบริหารงานวิชาการ	29
ความหมายของงานวิชาการ	29
ความหมายการบริหารงานวิชาการ	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ.....	30
หลักการบริหารงานวิชาการ.....	32
ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ.....	35
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านงานวิชาการ.....	37
ขั้นตอนการบริหารงานวิชาการ.....	39
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน.....	42
ความหมายของการประเมิน.....	42
ความสำคัญของการประเมิน.....	44
แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารที่มีประสิทธิภาพ.....	61
ความหมายของประสิทธิภาพ.....	61
การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ.....	61
หลักการบริหารให้มีประสิทธิภาพ.....	69
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32.....	70
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	73
งานวิจัยในประเทศ.....	73
งานวิจัยต่างประเทศ.....	80
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	86
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	86
เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล.....	87
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	89
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	94
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
การวิเคราะห์ข้อมูล	94
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	95
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	110
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	110
สมมติฐานของการวิจัย	110
วิธีดำเนินการวิจัย.....	111
สรุปผลการวิจัย.....	112
อภิปรายผล	112
ข้อเสนอแนะ	114
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้	115
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	115
บรรณานุกรม	116
ภาคผนวก	127
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ.....	128
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย	132
หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	133
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	134
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม	142
ประวัติย่อของผู้วิจัย	144

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 ความสัมพันธ์การตัดสินใจ และประเภทการประเมินแบบ CIPP Model.....	56
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	86
4.1 จำนวน และร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนก ตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของ โรงเรียน.....	95
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมิน ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้าน.....	96
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมิน ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านบริบท โดยรวมและรายข้อ.....	97
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมิน ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมและรายข้อ	98
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมิน ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านกระบวนการดำเนินงาน โดยรวมและรายข้อ	100
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมิน ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านผลผลิต โดยรวมและรายข้อ.....	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.7	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน..... 103
4.8	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน..... 104
4.9	เปรียบเทียบการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านเป็นรายคู่..... 105
4.10	เปรียบเทียบการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านบริบทเป็นรายคู่..... 105
4.11	เปรียบเทียบการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านปัจจัยนำเข้าเป็นรายคู่..... 106
4.12	เปรียบเทียบการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านกระบวนการดำเนินงานเป็นรายคู่..... 107
4.13	เปรียบเทียบการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านผลผลิตเป็นรายคู่..... 108

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 4.14 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 109

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมในปัจจุบันนี้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี ความก้าวหน้าทางวิชาการด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม และเทคโนโลยี ตลอดจนระบบเครือข่าย ข้อมูลข่าวสารเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การประกอบธุรกิจและการบริหารองค์กรก็มีการเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินงานตามรูปแบบเดิมที่เคยปฏิบัติกันมาเข้าสู่สารสนเทศที่การดำเนินงาน มีความรวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้น ตลอดจนมีการแข่งขันที่รุนแรงและหลากหลายรูปแบบ การตัดสินใจเป็นส่วนใหญ่โดยผู้บริหารซึ่งจำเป็นต้องมีข้อมูลและสารสนเทศที่ถูกต้อง มีคุณภาพและเพียงพอ นอกจากนั้นแล้วผู้บริหารก็ต้องเข้าใจวิธีการใช้งานและโครงสร้างของระบบสารสนเทศ ด้วยเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ณัฐพนธ์ เขจรนันท์ และ ไพบุลย์ เกียรติโกมล. 2547 : 36)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2559) ที่ว่าด้วยสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งในระดับโลก และภายในประเทศ ซึ่งมีผลกระทบทั้งที่เป็นโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งตอบสนองต่อการดำรงชีวิตของประชาชนมากยิ่งขึ้น ทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นาโนเทคโนโลยี เทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีเกี่ยวกับการทำงานของสมองและจิต ที่เป็นทั้งโอกาสหรือภัยคุกคามในการพัฒนา อาทิ การจารกรรมข้อมูลธุรกิจหรือข้อมูลส่วนบุคคล ประเทศที่พัฒนาเทคโนโลยีได้ช้าจะกลายเป็นผู้ซื้อและมีผลิตภาพต่ำ ไม่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ และการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ไม่เท่าเทียมกันของกลุ่มคนในสังคมจะทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนา จึงเป็นความท้าทายในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและลดความเหลื่อมล้ำ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555 : 2 - 3) ดังในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการศึกษาใน 4 ด้าน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารงานทั่วไป ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 64) ได้กล่าวไว้ในคู่มือ การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิဒิบุคคละว่า เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์การ ในมาตรา 50 กำหนดให้สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดเตรียมข้อมูล และสารสนเทศ เพื่อรองรับกับ

การจัดการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาการศึกษา ในด้านการวางแผน และการตัดสินใจทำให้ระบบข้อมูลสารสนเทศได้รับความสนใจจากผู้บริหารการศึกษาและมีบทบาทจัดการศึกษามากขึ้นทุกระดับ โดยเฉพาะเมื่อวงการการศึกษาอยู่ท่ามกลางกระแสการปฏิรูปโรงเรียน (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2545 : 2)

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทในสถาบันการศึกษาเป็นอย่างมากเพื่อรองรับการปฏิรูปการศึกษาทั้งในด้านกระบวนการจัดการและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นที่จะลดภาระการทำงานที่ซ้ำซ้อน รวมถึงระยะเวลาที่บุคลากรในระดับปฏิบัติการและผู้บริหารต้องใช้ในการบริหารจัดการข้อมูล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ มีความเป็นปัจจุบันให้มากที่สุด และสามารถช่วยให้บุคลากรรวมถึงผู้บริหารมีเวลาที่จะพัฒนาและปรับปรุงการทำงานด้านการจัดการเรียนการสอนให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ (อัญชลลา ทามัน. 2550 : 1) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาการบุคลากร เพื่อบริหารงานและเพื่อบริการ โดยเฉพาะหน่วยงานทางการศึกษา ยังขาดงบประมาณ ทุนสนับสนุน ครูผู้สอนและเทคโนโลยีอย่างมาก ในสถานศึกษาต่างๆ (ครรชิต มาลัยวงศ์ และคณะ. 2544 : 5) ลักษณะของปัญหาที่คล้ายคลึงทั้งในระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา โรงเรียนยังขาดแคลนงบประมาณ เครื่องคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ต ในขณะที่ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการพัฒนาและบริหารบุคลากร ในการเพิ่มประสิทธิภาพระบบราชการ ในการใช้ ICT เพื่อพัฒนาทางการศึกษา เนื่องจากมีครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวนมากที่มีทักษะ ที่ไม่ดีในการใช้คอมพิวเตอร์อันมาจากเหตุผลสำคัญที่สุดคือ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ไม่ดี ทำให้ยากต่อการนำ ICT เข้าไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรเหล่านั้น (กุลวิตรา กังคานนท์ และสุชาดา ชัยวัฒน์. 2545 : 3)

การพัฒนาบุคคล ไม่ได้มีปัญหาเฉพาะด้านเทคโนโลยีเท่านั้น หากแต่เกี่ยวพันอย่างแยกไม่ออกกับการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ของสังคม รวมทั้งปัญหาเรื้อรังของประเทศ อาทิ ความยากจน การศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ปัญหาการบริหารจัดการเศรษฐกิจ ปัญหาคอร์รัปชัน ความไม่แน่นอนทางการเมืองก็เป็นอุปสรรคสำคัญในการนำ ICT มาพัฒนาและบริหารบุคคล เพราะการเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรีหลายคนมีคณะทำงานหลายชุด การลดช่องว่างและปัญหาของ ICT จึงต้องแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วย จากนั้นจึงจะนำ ICT มาใช้ได้อย่างเหมาะสม หากปัญหาพื้นฐานต่าง ๆ ไม่ได้รับการแก้ไข อาจเป็นการลงทุนที่สูญเปล่าหรือไม่คุ้มค่า โดยเฉพาะปัญหาใหญ่ที่สุดคือ เมื่อพัฒนาการบุคลากร การบริหารและการบริการ โดยนำ ICT เข้ามาใช้แล้ว จะทำการประเมินผลความสำเร็จอย่างไร จะทำการประเมินจากการพัฒนาโดยใช้การปฏิบัติเป็นฐาน (Performance –

based development) หรือประเมินจากการพัฒนาโดยใช้ผลลัพธ์เป็นฐาน (Result - based development) เป็นการประเมินตนเอง และผู้อื่นประเมิน ทั้งผู้ให้การพัฒนาและผู้รับการพัฒนา เพราะความไม่เชื่อถือทั้งวิธีการประเมิน กระบวนการประเมิน หรือคนประเมิน ทำให้การประเมินไม่ประสบความสำเร็จและทำให้เทคโนโลยีกลายเป็นสิ่งที่มีราคาแพง โดยที่ไม่สามารถประเมินผลสำเร็จจากกระบวนการได้อย่างชัดเจน (กษิตธิร ภูภราดัย และสิรินทร ไชยศักดิ์. 2547 : 4)

โรงเรียนจัดได้ว่าเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ได้รับการคาดหวังจากสังคมเป็นอย่างสูง เนื่องจากโรงเรียนเปรียบเสมือนที่ที่ทำให้มนุษย์มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นความรู้ความสามารถความคิดอ่าน โดยเฉพาะจิตใจที่โรงเรียนได้รับมอบหมายจากสังคมให้ทำหน้าที่ดูแลและอบรมสั่งสอนเยาวชนเพื่อให้เยาวชนเป็นทั้งคนดีและคนเก่ง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ของประเทศชาติ สำหรับวงการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้ทวีความสำคัญขึ้นอย่างรวดเร็วทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือการบริหารตลอดจนการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ล้วนต้องพึ่งข้อมูลข่าวสารอย่างมาก สถานศึกษาหรือโรงเรียนในปัจจุบันจึงให้ความสำคัญในเรื่องสารสนเทศและระบบสารสนเทศอย่างเห็นได้ชัดเจนในทุก ๆ ส่วน ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การวางแผนการนำสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจในการบริหารการศึกษา การประมวลผลข้อมูลด้วยระบบสารสนเทศทุกส่วนงาน การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเชื่อมโยงกับเครือข่ายระบบสารสนเทศของโรงเรียนและของหน่วยงานในสังกัด หากหน่วยงานใดไม่มีการนำสารสนเทศไปใช้ในการปฏิบัติงาน ก็ย่อมเสี่ยงต่อความผิดพลาดสูง และผลการดำเนินงานก็จะไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อการให้ข้อมูลและทำให้ระบบงานต่าง ๆ ราบรื่น สอดคล้องสัมพันธ์กันก็คือกลุ่มงานสารสนเทศที่ต้องเกี่ยวข้องในเรื่องสารสนเทศในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลข้อมูล ตลอดจนนำข้อมูลที่ได้รับการประมวลผลมาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เพื่อการตัดสินใจ และการดำเนินงานต่าง ๆ (สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์. 2541 : 6)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แบ่งเป็น 9 สหวิทยาเขต 66 โรงเรียน ผู้บริหาร 381 คน ครู 2,729 คน จากการดำเนินงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่าโรงเรียนประสบปัญหาในการดำเนินงานหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด และบุคลากรแต่ละท่านก็มีภาระงานที่รับผิดชอบมากมาย ทั้งงานในหน้าที่ประจำได้แก่ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และงานพิเศษอื่น ๆ เช่น งานธุรการ การเงิน และพัสดุ งานโครงการอาหารกลางวัน งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานสหกรณ์ เป็นต้น นอกจากนี้ในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนยังใช้ระบบที่ทำด้วยมือ (Manual) บันทึกทุกอย่างลงในสมุดหรือแฟ้มเอกสารเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงานและ

เกิดความผิดพลาดในเรื่องของข้อมูลบ่อยครั้ง อีกทั้งยังมีความยุ่งยากในการสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในแต่ละรายวิชา ผลการเรียนเฉลี่ยรายภาคเรียน เมื่อต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียนแต่ละคน แต่ละรายวิชาหรือผลการเรียนเฉลี่ยรายภาค หรือแต่ละระดับชั้นจะต้องใช้เวลาในการสืบค้นจากเอกสารหรือระบบสารสนเทศหลายฉบับและมีขั้นตอนที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน จึงเกิดปัญหาในความล่าช้าไม่ทันเหตุการณ์ ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารและบางครั้งเกิดผลเสียต่อตัวนักเรียนเองหรืออาจทำให้นักเรียนบางคนเสียโอกาสในการศึกษาต่อ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาค้างกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจ ประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยมีการนำเอารูปแบบการประเมินของ สต๊ฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เรียกว่า Stufflebeam's CIPP Model มาประเมิน 4 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต CIPP Model เป็นรูปแบบที่มีจุดเด่น คือ คิดตัวชี้วัดได้ไม่ยากโดยมีการประเมิน 4 ด้านคือ ด้านที่หนึ่งและสอง คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัย เป็นการประเมินปัจจัยและทรัพยากรต่าง ๆ ของ โครงการว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด ด้านที่สาม ด้านกระบวนการ เป็นการนำแผนไปปฏิบัติตามกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการที่กำหนดไว้ว่ามีปัญหาอุปสรรคใดบ้าง เพื่อช่วยให้บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่โครงการสามารถดำเนินโครงการไปตามขั้นตอนต่าง ๆ ได้ และด้านที่สี่ ด้านผลผลิต เป็นการประเมินผลต่าง ๆ ของโครงการทั้งในระยะสั้น (Short - term) และระยะยาว (Long - term) (Stufflebeam. 2004 : 246) ว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ และเพื่อให้ทราบผลของการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ ว่าในแต่ละด้านมีผลของการปฏิบัติอยู่ในระดับใด และนอกจากนี้ยังเป็นการสนับสนุนการบริหารจัดการในการพัฒนาประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการกำหนดแนวทาง วิธีการ หรือแนวในการปฏิบัติเพื่อการตัดสินใจ สั่งการ โดยมีเป้าหมาย เพื่อให้การปฏิบัตินั้นส่งผลในทางบวกและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนตลอดจนพัฒนาคุณภาพระบบสารสนเทศงานวิชาการของ โรงเรียนอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน และการบริหารงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แตกต่างกัน
2. ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางให้ผู้บริหาร นำไปใช้ในการพัฒนาระบบสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ตลอดจนการวางแผนพัฒนาระบบสารสนเทศในงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
ขอบเขตเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามรูปแบบการประเมินของ Stufflebeam ที่เรียกว่า CIPP Model ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ (เชาว์ อินโย. 2553ช : 126 – 127)

1. ด้านบริบท
2. ด้านปัจจัย

3. ด้านกระบวนการ

4. ด้านผลผลิต

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2,729 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2559 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608 - 610 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555 : 148 - 149) ได้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียนอย่างเป็นสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ประสบการณ์ในการทำงาน แบ่งออกได้ดังนี้

3.1.1.1 ต่ำกว่า 10 ปี

3.1.1.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน แบ่งออกได้ดังนี้

3.1.2.1 ขนาดเล็ก

3.1.2.2 ขนาดกลาง

3.1.2.3 ขนาดใหญ่

3.1.2.4 ขนาดขนาดใหญ่พิเศษ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประเมินประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ทราบผลของการประเมินการปฏิบัติงานในแต่ละด้านว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด โดยพิจารณาประเด็นการประเมินเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต

2. ระบบสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการจัดทำข้อมูลหลาย ๆ อย่างที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมาจัดกระทำให้เป็นสารสนเทศที่เป็นระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง มีคุณภาพ เชื่อถือได้

ทันต่อสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน สามารถเรียกใช้ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว และนำไปใช้ประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานขององค์การ

3. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริม ปรับปรุง และการพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพสูงสุด

4. การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ของระบบสารสนเทศในงานวิชาการ เพื่อให้ทราบผลของการปฏิบัติงานว่าอยู่ในระดับ พิจารณาบ้างชี้ให้เห็นถึงจุดเด่นหรือจุดด้อยของ ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยพิจารณาประเด็นการประเมินเป็น 4 ด้าน คือ

4.1 ด้านบริบท หมายถึง การประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไปของระบบสารสนเทศของแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สำคัญ ของระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนว่ามี สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 32 และความเหมาะสมกับสภาพความต้องการศักยภาพ ทรัพยากรของงานวิชาการภายใน โรงเรียน

4.2 ด้านปัจจัย หมายถึง การประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ ความพร้อมของระบบสารสนเทศ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินการ ได้แก่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ งบประมาณ และการบริหารจัดการ

4.3 ด้านกระบวนการ หมายถึง การประเมินระหว่างการทำงานเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินงาน ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินงานช่วงต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่ แผนการดำเนินงานสารสนเทศตามภารกิจ วัตถุประสงค์ แผนการจัดกิจกรรมของโรงเรียน โดยมุ่งส่งเสริมให้มีการนำหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักในการวิเคราะห์ แก้ปัญหาและจัดกิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนและนักเรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจและมีความสุขในการเรียน

4.4 ด้านผลผลิต หมายถึง การประเมินเพื่อวัดและแปลผลความหมายของความสำเร็จ โดยพิจารณาจากผลที่ได้รับบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ได้แก่ โรงเรียนมีระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของโรงเรียน ระบบสารสนเทศมีความสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการรายงานต่าง ๆ มีระบบการนิเทศติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบ และมีการปรับปรุงและพัฒนาอยู่เสมอ

5. **ประสบการณ์การทำงาน** หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู หรือระยะเวลาตั้งแต่มีการจ้างให้ดำรงตำแหน่งอัตราจ้างจนถึงปัจจุบันในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 จำนวนได้ดังนี้

5.1 ต่ำกว่า 10 ปี

5.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

6. **ขนาดโรงเรียน** หมายถึง การแบ่งประเภทของโรงเรียน โดยใช้นักเรียนเป็นเกณฑ์ แบ่งเป็น 4 ขนาด ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้

6.1 ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1 - 499 คน

6.2 ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1,499 คน

6.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 - 2,499 คน

6.4 ขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป

7. **ครู** หมายถึง บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2559

8. **โรงเรียนมัธยมศึกษา** หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2559

9. **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32** หมายถึง หน่วยงานราชการที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ฉบับที่ 3) พระราชบัญญัติระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (ฉบับที่ 2) และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษา เป็นเขตการศึกษามัธยมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 โดยกำหนดให้เป็นองค์กรรองรับภาระงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษา โดยกำหนดการนำเสนอการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ. 2557-2561
3. แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศในโรงเรียน
4. การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน
5. การบริหารงานวิชาการ
6. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน
7. แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารที่มีประสิทธิภาพ
8. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 8.1 ผลงานวิจัยในประเทศ
  - 8.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 3) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้กำหนดไว้ในมาตรา 63 ถึง 69 ในแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาเกี่ยวกับเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทั้งหน่วยงานองค์กรบุคลากรและผู้เรียนได้เข้ามามีบทบาทและหน้าที่ดำเนินการร่วมกัน โดยมาตรา 64 กำหนดให้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียนตำราหนังสือทางวิชาการสื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตจัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทั้งนี้โดยเปิดให้มีการแข่งขัน โดยเสรีอย่างเป็นธรรม มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเพื่อให้ความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิตรวมทั้งการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศที่เหมาะสมมีคุณภาพและประสิทธิภาพ มาตรา 67 ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบและ ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวน การเรียนรู้ของคนไทย และมาตรา 69 จัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบายแผน ส่งเสริมและประสานการวิจัยการพัฒนา และการใช้รวมทั้งการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพ ของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 4) กล่าวว่า รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่คลื่นนำและ โครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และ การสื่อสารในรูปแบบอื่นเพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษา ตามอัธยาศัย การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรมตามความจำเป็น ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำราหนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่นวัสดุอุปกรณ์และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตจัดให้มีเงินสนับสนุน การผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยี ที่เหมาะสมมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เด็กไทยมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกๆที่ได้เพื่อให้มีทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตพร้อมทั้งให้มีการวิจัย และพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวน การเรียนรู้ของคนไทยให้มีการระดมทุนเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากเงิน อุดหนุนของรัฐค่าสัมปทานและผลกำไรที่ได้จากการดำเนินกิจการด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยี สารสนเทศและโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรประชาชน รวมทั้งให้มีการลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อพัฒนาคนและ สังคม หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการผลิตการวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงจำเป็นต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่ กำหนดนโยบาย แผน ส่งเสริมและประสานการวิจัย การพัฒนาและการใช้รวมทั้งการประเมิน คุณภาพ และประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สรุปได้ว่า รัฐได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากใน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการศึกษา เพื่อพัฒนาพัฒนาแบบเรียนตำราหนังสือทาง

วิชาการสื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตจัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และนอกจากนี้ รัฐยังจัดสรรคลื่นความถี่สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปแบบอื่นเพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย อีกด้วย

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ.2557-2561

กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พ.ศ. 2554 - 2563 ของประเทศไทย (กรอบนโยบาย ICT 2020) ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2554 มีสาระสำคัญเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ของประเทศไทยในระยะ 10 ปี โดยเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี พ.ศ. 2563 ประเทศไทยจะมีการพัฒนาอย่างฉลาด การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมจะอยู่บนพื้นฐานของความรู้และปัญญา โดยให้โอกาสแก่ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาอย่างเสมอภาค นำไปสู่การเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน (Smart Thailand 2020) ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จัดทำแผนแม่บท ICT ของประเทศไทย จำนวน 2 ฉบับ แต่ละฉบับครอบคลุมระยะเวลา 5 ปี โดยเป็นแผนต่อเนื่องจากแผนแม่บท ICT (ฉบับที่ 2) ของประเทศไทย พ.ศ. 2552 - 2556 และแผนแม่บทฉบับที่ 2 ดังกล่าวจะสิ้นสุดในปี พ.ศ. 2556 กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงร่วมมือกับสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ. 2557 - 2561 โดยมีกรอบระยะเวลา 5 ปี เพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และเป้าหมายการพัฒนาตามกรอบนโยบาย ICT 2020 โดยจะมีการปรับแผนแม่บท ICT ฉบับที่ 3 ทุก 2 ปี หรือตามความเหมาะสมของสถานการณ์

แผนแม่บท ICT ฉบับที่ 3 มีเป้าหมายในการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) อย่างยั่งยืน ทัวถึง และทำเทียม ด้วยความมั่นคงปลอดภัย โดยให้ความสำคัญกับการนำ ICT มาใช้พัฒนาประเทศด้วยยุทธศาสตร์หลัก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านทุนมนุษย์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ICT ด้านรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ และด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม โดยยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และมาตรการ ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาด้าน ICT ของประเทศที่สอดคล้องกับแผน นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการสำคัญของประเทศ ในบริบทหลักด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ในการกำหนดทิศทางเพื่อให้มีความเป็นเอกภาพ และความต่อเนื่องในการพัฒนาแผนแม่บท ICT ฉบับที่ 3 จึงได้กำหนดให้ยึดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และมาตรการ ของกรอบนโยบาย ICT 2020 เป็นแนวทางหลักเนื่องจากเป็นกรอบนโยบายหลักด้าน ICT ของประเทศที่มีความครอบคลุมและครบถ้วนในบริบทสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้าน ICT ของประเทศ รวมทั้งการกำหนดให้ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากแผนแม่บท ICT ฉบับที่ 2 โดยเฉพาะในประเด็นของการพัฒนาเพื่อยกระดับผู้ธรรมาภิบาลที่ดี ในบริบทของการยกระดับบริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-Governance) และบริบทของการยกระดับธรรมาภิบาลให้กับทรัพยากรด้าน ICT (ICT Governance) ประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนแม่บท ฉบับที่ 3 จึงเน้น (Focus) ทิศทางและ (ร่าง) แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ. 2557 - 2561 ปัจจัยที่เพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันและในกรอบระยะเวลาจนถึงปี พ.ศ. 2563 อันเป็นผลจากการประเมินสถานการณ์จากการประชุมระดมความคิดเห็นของกลุ่ม Focus Group จำนวน 8 กลุ่ม ประกอบด้วยโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) อุตสาหกรรม ICT (ICT Industry) ทุนมนุษย์ด้าน ICT (ICT Human Capital) e - Government (e - Governance and ICT Governance) ICT เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ (Agriculture and Services) ICT เพื่อการพัฒนาสังคม (Health - care and Learning) ICT กับสิ่งแวดล้อม (ICT for Green และ Green ICT) และ ICT เพื่อความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) ดังนั้นในการที่หน่วยงานหรือองค์กรจะใช้แผนแม่บท ICT ฉบับที่ 3 เพื่อการจัดทำหรือปรับแผนแม่บท ICT ของตนให้มีความสมบูรณ์ จึงควรต้องใช้อองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนรวมกัน ได้แก่ กรอบนโยบาย ICT 2020 แผนแม่บท ICT ฉบับที่ 2 และแผนแม่บท ICT ฉบับที่ 3 ตามความเหมาะสม ทั้งในระดับประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ มาตรการ แผนงานหลัก/โครงการนำร่อง และตัวชี้วัดในระดับต่าง ๆ

การนำแผนไปสู่การปฏิบัติให้เกิดขึ้น ได้จริงเป็นเรื่องสำคัญ แผนแม่บท ICT ฉบับที่ 3 จึงได้กำหนดให้มีการใช้กลไกที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในรูปของคณะกรรมการระดับชาติ และกลไกการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โดยให้มีสำนักงานบริหารโครงการ (Project Management Office : PMO) เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลแผนแม่บทฯ ประสานงาน ติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการระดับชาติดังกล่าวข้างต้นในการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ. 2557 - 2561 ประกอบด้วย กระบวนการเชิงตรรกะในการจัดทำ และกระบวนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. ยึดขอบเขตของกรอบนโยบาย ICT 2020 และเพิ่มเติมปัจจัยใหม่ที่เกี่ยวข้อง

กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทยระยะ พ.ศ. 2554 - 2563 หรือกรอบนโยบาย ICT 2020 ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศไทยมุ่งสู่ Smart Thailand ใน พ.ศ. 2563 ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ด้าน ICT ในการพัฒนาใน 7 เรื่องสำคัญ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน อุตสาหกรรมเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม รัฐบาล และทุนมนุษย์ โดยกรอบนโยบาย ICT 2020 ได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนแม่บท ICT เพื่อเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่วางไว้ กรอบนโยบาย ICT 2020 ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในปี 2554 จึงเป็นแนวทางหลักในการจัดทำ แผนแม่บท ICT (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2557 - 2561 การเพิ่มเติมปัจจัยใหม่ที่เกี่ยวข้องนับจาก พ.ศ. 2554 จนถึง พ.ศ. 2563 ตามกรอบระยะเวลาของแผนแม่บท จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การประเมิน สถานการณ์มีความครบถ้วนสมบูรณ์

2. ต่อยอดจากแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 2) ของ ประเทศไทย พ.ศ. 2552 - 2556

แนวคิดในการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ. 2557 - 2561 ประการสำคัญ ก็คือ การต่อยอดการพัฒนาจากแผนแม่บท เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 2) ของประเทศไทย พ.ศ. 2552 - 2556 ทั้งนี้ เพื่อให้ มีความต่อเนื่องในการพัฒนาด้าน ICT ของประเทศ โดยพิจารณาเป็นรายยุทธศาสตร์ ICT ของแผน แม่บท ICT (ฉบับที่ 2) เพื่อให้เห็นภาพการพัฒนาต่อเนื่องในแผนแม่บท ICT (ฉบับที่ 3) ทั้งใน ขอบเขตของการต่อยอดจากโครงการ/แผนงานที่ได้ดำเนินการไปแล้ว การสานต่อโครงการ/ แผนงานที่กำลังดำเนินการอยู่ และการต่อยอดเพื่อตอบสนองต่อนโยบาย มาตรการยุทธศาสตร์ และ แผนสำคัญในส่วนของพัฒนาด้าน ICT ของรัฐบาล กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร และกระทรวงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

3. เป็นแผนที่เข้าใจง่ายและนำไปปฏิบัติได้

โดยหลักการแล้ว แผนพัฒนาที่คืบหน้า จะต้องเป็นแผนซึ่งทำความเข้าใจได้ นับแต่ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีความชัดเจน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์หลักที่เกี่ยวข้องที่กำหนดไว้ในภาค ส่วนต่าง ๆ ในระดับประเทศและประชาคมระดับภูมิภาค ได้แก่ ASEAN และ APEC รวมทั้ง ความชัดเจนในการกำหนดกลยุทธ์และมาตรการในแต่ละยุทธศาสตร์ และการกำหนดกลไกใน การบริหารและประสานการดำเนินการตามแผนแม่บทฯ เพื่อให้ ภาคส่วนต่าง ๆ สามารถนำแผนไป ปฏิบัติได้

4. ยกระดับสู่การบูรณาการสมบูรณ์แบบ

แนวทางการพัฒนาด้าน ICT แบบบูรณาการเป็นประเด็นสำคัญของการพัฒนาแบบยั่งยืนและสามารถตอบโจทย์ในเรื่องธรรมาภิบาลที่ดี (Good governance) ซึ่งเป็นแนวคิดอันเป็นที่ยอมรับกันในระดับสากลนอกจากนี้ ชีคความสามารถในการบรรลุผลลัพธ์การพัฒนาในเชิงบูรณาการแสดงให้เห็นระดับวุฒิภาวะ (Maturity) ในการพัฒนาในระดับสูงสุด ดังตัวอย่างรูปแบบ e - Government Maturity Level ซึ่งในระดับสูงสุดที่กำหนดไว้โดยองค์การสหประชาชาติคือ ระดับการบูรณาการ หรือ Integration ในขณะที่ด้วยกันแนวทางการพัฒนาตามแผนและยุทธศาสตร์ที่สำคัญของประเทศในปัจจุบัน ต่างก็ตั้งเป้าหมายมุ่งสู่การบูรณาการเป็นสำคัญ ซึ่งรวมถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การยกระดับการพัฒนา e - Government ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้าน ICT ของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และแผนแม่บท ICT ของประชาคม ASEAN เป็นต้น

5. ยกระดับสู่สังคม ชุมชน ท้องถิ่นเข้มแข็ง ปลอดภัย เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืน

ปัจจุบันทิศทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแทบทุกแผนและยุทธศาสตร์ที่สำคัญของประเทศ ต่างก็ยึดแนวทางในการให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนา ดังนั้น การประยุกต์ใช้ ICT เพื่อสร้างสรรค์ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายในการพัฒนาที่วางไว้ จำเป็นจะต้องให้ชุมชนและท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาอย่างแท้จริง พร้อมทั้งให้มีส่วนร่วมการเปิด โอกาสทางดิจิทัลในสิ่งแวดล้อมที่มีความมั่นคงปลอดภัยจะเป็นการยกระดับให้สังคม ชุมชน และท้องถิ่น มีความเข้มแข็งและปลอดภัย ในแนวทางการเติบโตอย่างยั่งยืน

6. ยกระดับสู่ความพร้อมเข้าสู่ประชาคม ASEAN

การเข้าสู่ประชาคม ASEAN เป็นการเข้าสู่โลก ICT ที่หลากหลายวิธีคิด วิธีปฏิบัติ มาตรฐาน และความหลากหลายทางเทคนิค รวมทั้ง ในด้านข้อมูลและเนื้อหาสาระด้วย ดังนั้น การสร้างความพร้อมที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการบูรณาการในแต่ละเรื่องที่ตรงกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของประเทศไทย จึงเป็นเรื่องสำคัญ โดยไล่เรียงจากยุทธศาสตร์ขับเคลื่อน กลยุทธ์ มาตรการ แนวคิด โครงการ และแผนการดำเนินงาน ที่ลำดับไว้ในแผนแม่บท ICT ของประชาคม ASEAN (ASEAN ICT Masterplan 2015 : AIM 2015)

7. ยกระดับการพัฒนา ICT ในภาพรวมของประเทศตามดัชนีวัดสำคัญในเวทีโลก

เป็นการยกระดับการพัฒนา ICT ในภาพรวมของประเทศ ตามดัชนีวัดสำคัญในเวทีโลก ได้แก่ของ Network Readiness Index (NRI), UN e - Government Ranking และ Waseda e - Government Ranking โดยเปรียบเทียบอันดับของประเทศไทยกับประเทศเป้าหมายที่ทำ

การเทียบเคียง (Benchmarking) จำนวน 10 ประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย เกาหลี ญี่ปุ่น จีน อินเดีย สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักรสวีเดน และออสเตรเลีย

แผนแม่บท ฉบับนี้มีเนื้อหาสาระที่ประกอบด้วย ข้อวิเคราะห์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายยุทธศาสตร์ แผนงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีโครงสร้างของแผนแม่บท ดังนี้

1. ทิศทางการพัฒนาประเทศไทยและบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในบริบทโลกแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2554 - 2558 ยุทธศาสตร์ประเทศไทย กรอบนโยบาย ICT 2020 ASEAN ICT Master Plan 2015 (AIM 2015) และ Action Plan/ Initiatives
2. วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์การพัฒนาแผนแม่บท ICT (ฉบับที่ 3)
3. การปรับระบบคิดให้ทันต่อพัฒนาการด้าน ICT เพื่อก้าวสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล (Paradigm Shift) องค์กรประกอบตามแนวสถาปัตยกรรมระบบ ICT แผนที่นำทาง (Roadmap) ในการขับเคลื่อนแผนแม่บท ICT (ฉบับที่ 3) การบริหารแผนแม่บท ICT (ฉบับที่ 3) การติดตามและการประเมินผลองค์ประกอบของ PMO
4. แผนที่นำทางในการขับเคลื่อน Smart Thailand (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. 2557 : 4 - 7)

จากแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ. 2557 - 2561 สรุปได้ว่า มีการใช้กลไกที่มีอยู่ในปัจจุบันในรูปแบบของคณะกรรมการระดับชาติ และกลไกการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน 7 ข้อ ได้แก่ ยึดขอบเขตของกรอบนโยบาย ICT 2020 และเพิ่มเติมปัจจัยใหม่ที่เกี่ยวข้อง ต่อยอดจากแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 2) ของประเทศไทย พ.ศ. 2552 - 2556 เป็นแผนที่เข้าใจง่ายและนำไปปฏิบัติได้ ยกระดับสู่การบูรณาการสมบูรณ์แบบยกระดับสู่สังคม ชุมชน ท้องถิ่นเข้มแข็ง ปลอดภัย เศรษฐกิจเติบโตยั่งยืน ยกระดับสู่ความพร้อมเข้าสู่ประชาคม ASEAN และ ยกระดับการพัฒนา ICT ในภาพรวมของประเทศตามดัชนีวัดสำคัญในเวทีโลก

แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ

ความหมายระบบสารสนเทศ

ระบบสารสนเทศ ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Information System ได้มีนักวิชาการและผู้ให้ความหมายของคำว่า ระบบสารสนเทศไว้หลายความหมาย ดังนี้

กิตติ ภัคดีวัฒนะกุล และพนิดา พานิชกุล (2546 : 22) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สารสนเทศ (Information) คือ “ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการเก็บรวบรวมและเรียบเรียง เพื่อแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ เช่น การนำเสนอยอดขายรายเดือนต่อผู้บริหาร ซึ่งยอดขายรายเดือนนั้นได้มาจากการรวบรวมยอดขายของตัวแทนขายในแต่ละวัน” ส่วนคำว่า ข้อมูล คือ เหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นประจำวันในการดำเนินธุรกิจขององค์กร เช่น รายการสั่งซื้อสินค้าจากลูกค้าจากรายการสั่งซื้อสินค้า ที่อยู่ของลูกค้า ยอดขายในแต่ละวัน เป็นต้น ข้อมูลอาจเป็นไปได้หลายชนิด เช่น ตัวอักษร รูปภาพ รูปถ่าย หรือแม้กระทั่งเสียง

กฤษณ์ นัทรกุล ณ อุทธยา (2546 : 3) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง องค์กรประกอบต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องและทำงานประสานกันในการเก็บรวบรวมข้อมูลบันทึก ประมวล จัดเก็บ และแจกจ่ายสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจและหน้าที่ทางการบริหารซึ่งได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การประสานงาน การควบคุม และสื่อสารภายในองค์กร

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรักษ์ (2547 : 8 - 10) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management information system) หมายถึง ระบบที่รวบรวมประมวลเก็บรักษา และเผยแพร่สารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนการพัฒนา ตัดสินใจ ประสานงานและควบคุมการดำเนินงาน

ณาคยา ฉาบนาท (2548 : 18 - 19) ได้สรุปว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการประมวลผลข่าวสารที่มีอยู่ในรูปของข่าวสารที่เป็นประโยชน์สูงสุดเพื่อเป็นข้อสรุปประกอบการตัดสินใจและการบริหารทั้งในระดับกลางและระดับสูง

ศุภิสราพร สุคาทิพยะรัตน์ (2548 : 23) ได้กล่าวว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง ระบบที่ทำหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาประมวลเพื่อนำมาประมวลผลวิเคราะห์เพื่อสร้างสารสนเทศสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะด้านและนำเสนอสารสนเทศให้กับผู้ที่ต้องการเป็นผู้มีสิทธิได้รับสารสนเทศ รวมทั้งการจัดเก็บบันทึกข้อมูลที่นำเข้ามาสู่ระบบไว้เพื่อการใช้อินาคค

ศรีสมรภัท อินทุจันทร์ยัง (2549 : 4 - 5) ระบบสารสนเทศ หมายถึง ระบบที่ทำหน้าที่การรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาประมวลผลวิเคราะห์เพื่อสร้างสารสนเทศสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะด้านและนำเสนอสารสนเทศให้กับผู้ที่ต้องการเป็นผู้มีสิทธิได้รับสารสนเทศ รวมทั้งการจัดเก็บบันทึกข้อมูลที่นำเข้ามาสู่ระบบไว้เพื่อการใช้งานในอนาคต

โชค ภัคดีณรงค์ (2550 : 12) ให้ความหมายของระบบสารสนเทศไว้ว่า ระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง ระบบที่จัดตั้งขึ้นเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลมาดำเนินการประมวลผลให้ได้สารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ เพื่อที่สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการองค์กร

สุพัตรา ลีลประสพโชค (2550 : 12) ให้ความหมายของระบบสารสนเทศไว้ว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการจัดเก็บข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้เป็นสารสนเทศที่มีความหมายเชื่อถือได้ และจัดเก็บไว้อย่างมีระบบพร้อมที่จะนำไปใช้ได้เป็นปัจจุบัน ระบบข้อมูลสารสนเทศจะไม่สามารถจัดเก็บโดยตัวมันเองได้ จะได้ประกอบมาจากข้อมูลดิบหลายๆ ข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ ประมวลผลเพื่อปรับให้สอดคล้องกับการที่จะนำไปใช้ในการบริหารหรือตัดสินใจต่อไป

สมมารต ศรียานงค์ (2550 : 11 - 12) ให้ความหมายของระบบสารสนเทศไว้ว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมและจัดกระทำข้อมูลเพื่อให้เป็นสารสนเทศประกอบการบริหารและดำเนินงานในด้านต่างๆ ขององค์กร

ชำนาญ สมัครวงศ์ (2551 : 9) ให้ความหมายของระบบสารสนเทศไว้ว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง การจัดการข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัยไว้อย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งจะใช้งานได้ทันที ซึ่งผ่านการประมวลผล การวิเคราะห์และการสังเคราะห์และสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารได้ ซึ่งสามารถแสดงความสัมพันธ์ของระบบสารสนเทศ

พิชัย เหลืองอรุณ (2552 : 5) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง ระบบที่มีการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการรวบรวม จัดเก็บหรือจัดการกับข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ข้อมูลนั้นกลายเป็นสารสนเทศที่ดีสามารถนำไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจได้ในเวลาอันรวดเร็วและถูกต้อง

โอเบรอน (O'Brien. 1991 : 22) ให้ความหมายว่า สารสนเทศคือข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ถูกเปลี่ยนแปลงไปโดยการวิเคราะห์ และประเมินผลแล้วจัดระเบียบให้เป็นความรู้หรือข่าวกรองในลักษณะที่มีความหมาย และใช้เป็นเนื้อหาของข้อความที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ใช้

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า ระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง กระบวนการที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลข้อมูลอย่างเป็นระบบผ่านกระบวนการกลั่นกรอง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล บันทึก ประมวลผล จัดเก็บ และเผยแพร่สารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผน การจัดองค์การ การประสานงาน การควบคุม และสื่อสารภายในองค์การและการควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ สารสนเทศที่ถูกจัดเก็บอย่างเป็นระบบจะสามารถนำไปใช้สนับสนุนการบริหารและการตัดสินใจ ทั้งในระดับปฏิบัติการ ระดับกลาง และระดับสูง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของระบบสารสนเทศ

นักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของระบบข้อมูลสารสนเทศหลายประการดังนี้

ศรีไพโร คักคิรุ้งพงสากุล และเจษฎาพร ยุทธวิบูลย์ชัย (2549 : 29) ได้สรุปความสำคัญ
ของระบบสารสนเทศดังนี้

1. การทำลายของเศรษฐกิจโลกสารสนเทศในยุคปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ เริ่มให้
ความสำคัญและเกิดการแข่งขันกันมากมาย ซึ่งถือเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจ
ทั้งด้านการสื่อสารและระบบการขนส่งนั้นได้ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงลักษณะการดำเนินงาน
ธุรกิจทั้งด้านการสื่อสารและระบบการขนส่งนั้นได้ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงลักษณะ
การดำเนินงานธุรกิจขององค์กรต่าง ๆ
  2. การแข่งขันทางการค้า การทำธุรกิจมีความเป็นอิสระและเสรีมากขึ้น ทำให้เกิด
การแข่งขันกันสูง การที่จะชนะคู่แข่งได้จำเป็นต้องมีระบบสารสนเทศที่ถูกต้อง
และทันสมัยเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการแข่งขันขายสินค้าและบริการ
  3. การขยายเครือข่ายทางการค้าเป็นการเพิ่มช่องทางในการจำหน่าย โดยขยายตลาด
ไปยังสาขาต่าง ๆ รูปแบบที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายคือ ธุรกิจเฟรนไชน์และธุรกิจออนไลน์
ในลักษณะพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพจะช่วยส่งเสริมและ
สนับสนุนการตัดสินใจและทำให้การขยายการบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
  4. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีความก้าวหน้ามากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะ
คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ได้ถูกพัฒนาให้เป็นเครื่องมือเพื่อการสื่อสารในการดำเนินงานด้าน
ต่าง ๆ ทั้งทางธุรกิจเศรษฐกิจสังคมวิทยาศาสตร์และการศึกษาทำให้องค์กรต่าง ๆ นำเทคโนโลยี
สารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน
- โชค ภักดีณรงค์ (2550 : 13) ให้ความหมายของความสำคัญของระบบสารสนเทศ ไว้ว่า
ข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญในการพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินการบริหารจัดการขององค์กร
การที่มีข้อมูลสารสนเทศที่ดี มีคุณภาพ ทันต่อเหตุการณ์ และผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำข้อมูล
สารสนเทศนั้นมาใช้ประกอบการตัดสินใจ จะช่วยลดความเสี่ยงต่อความล้มเหลวขององค์กรและ
จะทำให้องค์กรเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป
- สมภารดี ศรียานงค์ (2550 : 13) ให้ความหมายของความสำคัญของระบบสารสนเทศไว้
ว่า ระบบสารสนเทศมีความสำคัญต่อการบริหารองค์กร หน่วยงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
ผู้บริหารและปฏิบัติการจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบสารสนเทศเป็นอย่างดีเพื่อก่อให้เกิด
ประโยชน์ และมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงถือได้ว่าระบบสารสนเทศเป็นหัวใจของนักบริหารและ
นักปฏิบัติการที่ใช้ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในองค์กรของตน
- ชานาญ สมัครวงศ์ (2551 : 11) ให้ความหมายความสำคัญของระบบสารสนเทศ ไว้ว่า
ข้อมูลสารสนเทศมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเป็นข้อมูลที่ต้องประกอบการตัดสินใจของ

ผู้บริหารซึ่งต้องเป็นข้อมูลสารสนเทศ ที่มีคุณภาพได้รับการวิเคราะห์และจัดระบบมาอย่างดีแล้ว เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาด หรือเสี่ยงต่อการเสียหายระบบสารสนเทศที่แสดงถึงคุณภาพของการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างชัดเจน โรงเรียนสามารถตอบคำถามได้ว่าการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่

สรุปได้ว่า ระบบสารสนเทศเป็นระบบที่ผู้บริหารทุกระดับสามารถใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการอำนวยความสะดวก รวดเร็ว ในการบริหารและสนับสนุนการตัดสินใจ โดยให้ข้อมูลที่ทันกับความต้องการเพื่อใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ วัตถุประสงค์ ตลอดจนจนถึงการวางแผนกลยุทธ์ นอกจากนี้ยังช่วยอำนวยความสะดวกในด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร

ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ

นักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับประโยชน์ของระบบสารสนเทศหลายประการดังนี้

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2547 : 23 - 25) กล่าวถึงระบบสารสนเทศเป็นประโยชน์ต่อองค์กรดังนี้

1. ประสิทธิภาพ (Efficiency)

1.1 ระบบสารสนเทศทำให้การปฏิบัติงานมีความรวดเร็วมากขึ้น

1.2 ระบบสารสนเทศช่วยให้การจัดเก็บข้อมูลที่มีขนาดใหญ่ หรือมีปริมาณมาก และช่วยทำให้การเข้าถึงข้อมูล (Access) เหล่านั้นมีความรวดเร็วด้วย

1.3 ช่วยทำให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว การใช้เครือข่ายทางคอมพิวเตอร์ทำให้มีการติดต่อได้ทั่วโลกภายในเวลาที่รวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์กับเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยกัน หรือคนกับคน หรือคนกับเครื่องคอมพิวเตอร์ และการติดต่อสื่อสารดังกล่าวจะทำให้ข้อมูลที่เป็นทั้งข้อความ เสียง ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหวสามารถส่งได้ทันที

1.4 ช่วยลดต้นทุน การที่ระบบสารสนเทศช่วยให้การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลซึ่งมีปริมาณมากมีความสลับซับซ้อนให้ดำเนินการได้โดยเร็ว หรือการช่วยให้เกิดการติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการประหยัดต้นทุนการดำเนินการอย่างมาก

1.5 ระบบสารสนเทศช่วยทำให้การประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ เป็นไปด้วยดี โดยเฉพาะหากระบบสารสนเทศนั้นออกแบบเพื่อเอื้ออำนวยให้หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกที่อยู่ในระบบของซัพพลายทั้งหมดจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้และทำให้การประสานงานหรือการทำความเข้าใจเป็นไปด้วยดียิ่งขึ้น

2. ประสิทธิภาพ (Effectiveness)

2.1 ระบบสารสนเทศช่วยในการตัดสินใจจะเอื้ออำนวยให้ผู้บริหารมีข้อมูลในการประกอบการตัดสินใจได้ดีขึ้น อันจะส่งผลให้การดำเนินงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ไว้ได้

2.2 ระบบสารสนเทศช่วยในการเลือกผลิตสินค้า/บริการที่เหมาะสม ระบบสารสนเทศจะช่วยให้องค์การทราบถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับต้นทุน ราคาในตลาด รูปแบบของสินค้า/บริการที่มีอยู่หรือช่วยทำให้หน่วยงานสามารถเลือกผลิตสินค้า/บริการที่มีความเหมาะสมกับความเชี่ยวชาญหรือทรัพยากรที่มีอยู่

2.3 ระบบสารสนเทศช่วยให้หน่วยงานสามารถปรับปรุงคุณภาพของสินค้า/บริการให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าได้ดีขึ้นและรวดเร็วขึ้นด้วย

3. ความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive advantage) ปัจจุบันระบบสารสนเทศได้มีการนำมาใช้ตลอดทั้งระบบซัพพลายเชน เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

4. คุณภาพชีวิตการทำงาน (Quality of working life) ปัจจุบันมีหลายหน่วยงานมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการดำเนินงาน และในขณะเดียวกันก็ได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือทางการบริหารในการควบคุมผู้ปฏิบัติงานอย่างเข้มงวดด้วย ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบเวลาการทำงาน การควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ต การใช้อีเมล การติดตั้งเครื่องวิดีโอเพื่อจับภาพการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น

ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และเจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย (2549 : 29) ได้สรุปจำแนกประโยชน์ของระบบสารสนเทศ ดังนี้

1. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ระบบสารสนเทศช่วยให้การดำเนินงานมีความถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว กรณีที่องค์การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้จะช่วยให้การสื่อสารและการติดต่อประสานงานมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น การประมวลผล การจัดเก็บข้อมูล ตลอดจนการกระจายข้อมูลสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว ทันต่อเวลา ช่วยลดขั้นตอนทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ช่วยสร้างทางเลือกในการแข่งขัน ระบบสารสนเทศสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการแข่งขันทางธุรกิจ เพื่อสร้างความพึงพอใจในการให้บริการแก่ลูกค้า เช่น บริษัทสายการบินที่สร้างระบบสารสนเทศติดต่อกับบริษัทตัวแทนจำหน่ายตั๋วเพื่อการรับ - ส่งข้อมูลข่าวสาร และการจองตั๋วเครื่องบิน เป็นต้น

สุพัตรา ลีลประสพโชค (2550 : 16) ได้สรุปประโยชน์ของข้อมูลสารสนเทศไว้ว่า สารสนเทศช่วยในกระบวนการบริหารและการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้ผู้บริหาร

สามารถพิจารณาทางเลือกในการปฏิบัติงานได้หลายทางและพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดได้และยังช่วยจัดความซ้ำซ้อนในการเก็บรวบรวมข้อมูลสะดวกต่อการสืบค้นและนำข้อมูลไปใช้

สมมาตร ศรียานงค์ (2550 : 14) ได้สรุปประโยชน์ของข้อมูลสารสนเทศไว้ว่า ระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่สำคัญและมีประโยชน์ต่อการบริหารจัดการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จของผู้บริหารในระดับต่าง ๆ

ชำนาญ สมักรวงศ์ (2551 : 14) ได้สรุปประโยชน์ของข้อมูลสารสนเทศไว้ว่า ระบบข้อมูลสารสนเทศมีประโยชน์ในการบริหารเป็นอย่างมาก กล่าวคือจะช่วยผู้บริหารตัดสินใจ วางแผน ควบคุมการปฏิบัติงานและประเมินผล รายงานผลได้ถูกต้องและเหมาะสม จึงเป็นระบบที่ช่วยให้ผู้บริหาร โดยใช้อำนาจในลักษณะที่ถูกต้อง คือ อำนาจเกิดจากความรอบรู้และชำนาญเป็นอำนาจที่แท้จริงและยั่งยืน

สรุปได้ว่า ระบบสารสนเทศมีประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรและการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบข้อมูลสารสนเทศยังมีความสำคัญต่อผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานทุกระดับในการตัดสินใจการวางแผนเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และทันต่อเหตุการณ์ทันเวลาอีกทั้งยังเป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์สาเหตุปัญหา หรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานสามารถนำมาปรับปรุงในการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

องค์ประกอบของระบบสารสนเทศ

นักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบสารสนเทศ ไว้ดังนี้

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2547 : 18 - 19) สรุปได้ว่า องค์ประกอบระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ มีด้วยกัน 6 ส่วน คือ ฮาร์ดแวร์ (Hardware) อุปกรณ์ที่ช่วยในการป้อนข้อมูลประมวลจัดเก็บ และผลิต (Output) ออกมาในระบบสารสนเทศ ซอฟต์แวร์ (Software) ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ช่วยให้ฮาร์ดแวร์ทำงาน ฐานข้อมูล (Database) คือ การจัดกลุ่มของแฟ้มข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กัน เพื่อนำไปใช้การทำงาน เครือข่าย (Network) คือ การเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์เข้าด้วยกันเพื่อช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และช่วยการติดต่อสื่อสาร กระบวนการ (Produce) ได้แก่ นโยบาย กลยุทธ์ วิธีการ และกฎระเบียบต่างๆในการใช้ระบบสารสนเทศ เช่น ผู้ออกแบบ ผู้พัฒนาระบบ ผู้ดูแลระบบ และผู้ใช้ระบบ

ฉาตยา ฉาบนาถ (2548 : 19) ยังได้กล่าวถึง ถ้าพิจารณาองค์ประกอบของสารสนเทศ 4 ส่วน จะประกอบด้วย ข้อมูลนำเข้า (Input) เป็นข้อมูลต่างๆ โดยการแปรสภาพข้อมูล รายงานที่ได้

(Output) เป็นผลลัพธ์ที่ได้จากระบบซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการตัดสินใจของระบบด้วย ส่วนป้อนกลับ (Feedback) เป็นการนำส่วนใดส่วนหนึ่งของผลลัพธ์ย้อนกลับเข้าสู่ระบบอีกครั้งหนึ่ง

รัตดาวดี ลำพวย (2549 : 20) ได้สรุปคุณสมบัติของข้อมูลสารสนเทศไว้ว่า สารสนเทศที่ดี นั้นมีคุณสมบัติสำคัญ ๆ คือ ต้องสามารถสนองตอบได้ตามความต้องการของผู้ใช้ (Relevant) มีความถูกต้อง แม่นยำ (Accuracy) และสามารถเรียกใช้ได้ทันต่อการใช้งาน (Timeliness) ดังนั้น ทุกหน่วยจึงจำเป็นต้องสร้าง จัดและพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อให้ได้ระบบ สารสนเทศที่ดี มาใช้ในการตัดสินใจในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ชำนาญ สมัครวงษ์ (2551 : 12) ได้สรุปคุณสมบัติของข้อมูลสารสนเทศไว้ว่า ระบบสารสนเทศที่ดีนั้นจะต้องเป็นข้อมูลจริงเพื่อไม่ให้เกิดการบริหารผิดพลาด ซึ่งจะต้องมีความเป็นปัจจุบัน เชื่อถือได้ ทันต่อความต้องการใช้และเรียกใช้ได้ง่าย สะดวกต่อผู้ใช้ทุกระดับ

มหาวิทยาลัยธนบุรีเชียงใหม่ (2552 : 1) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการที่ใช้คอมพิวเตอร์ (Computer - based Information Systems : CBIS) มีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ส่วน คือ ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) ฐานข้อมูล (Database) เครือข่าย (Network) กระบวนการ (Procedure) และคน (People)

จากองค์ประกอบของระบบสารสนเทศดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ระบบสารสนเทศจะประกอบไปด้วยส่วนนำเข้า ส่วนกระบวนการหรือส่วนประมวลผลและส่วนผลลัพธ์ ซึ่งตัวข้อมูลจะเป็นวัตถุดิบของระบบในส่วนนำเข้า เพื่อประมวลผลข้อมูลโดยวิธีการต่าง ๆ และได้สารสนเทศเป็นผลลัพธ์ของระบบสารสนเทศและองค์ประกอบของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์จะมีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ส่วน คือ ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) ฐานข้อมูล (Database) เครือข่าย (Network) กระบวนการ (Procedure) และคน (People)

ประเภทของระบบสารสนเทศ

นักการศึกษาได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับประเภทของระบบสารสนเทศ ไว้ดังนี้

พิชัย เหลืองอรุณ และชัชวาล ชุมรักษา (2554 : 7) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศที่ใช้ในองค์การ สามารถแบ่งเป็นประเภท คือ

1. ระบบการประมวลผลทางธุรกิจ (Transaction Processing System : TPS) ระบบการประมวลผลทางธุรกิจ มักเป็นการประมวลผลต่อวัน เช่น การรับ - จ่ายบิล ระบบควบคุมสินค้าคงคลัง ระบบรายรับ - จ่ายสินค้า ระบบนี้เป็นระบบสารสนเทศลำดับแรกที่ได้รับ การพัฒนาให้ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ลักษณะเด่นของระบบ TPS คือ การทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานง่าย ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน ซึ่งระบบนี้เกือบทั้งหมดใช้การประมวลผลแบบออนไลน์

2. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Management Information System : MIS) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร คือระบบที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่ต้องการประมวลผลของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้ประโยชน์มากกว่าการช่วยงานแบบต่อวัน MIS จึงมีความสามารถในการคำนวณเปรียบเทียบข้อมูลซึ่งมีความหมายต่อการจัดการและบริหารงานเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ระบบนี้ยังสามารถสร้างสารสนเทศที่ถูกต้องทันสมัย

3. ระบบช่วยตัดสินใจ (Decision Support System : DSS) ระบบช่วยตัดสินใจ หมายถึง ระบบที่ทำหน้าที่จัดเตรียมสารสนเทศเพื่อช่วยในการตัดสินใจ หากเป็นการใช้โดยผู้บริหารระดับสูง เรียกว่า “ระบบสนับสนุนการตัดสินใจเพื่อผู้บริหารระดับสูง” (Executive Support System : ESS) บางครั้งสารสนเทศที่ TPS และ MIS ไม่สามารถช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจได้จำเป็นต้องพัฒนาระบบช่วยตัดสินใจ DSS ขึ้นเพื่อช่วยในการตัดสินใจภายใต้ผลสรุปและการเปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งอื่น ทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อช่วยในการตัดสินใจที่ไม่ได้คาดไว้ล่วงหน้า เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับการรวบรวมบริษัท การขยายโรงเรียนใหม่ เป็นต้น

4. ระบบสารสนเทศเพื่อผู้บริหารระดับสูง (Executive Information System : EIS) ระบบสารสนเทศเพื่อผู้บริหารระดับสูง คือ MIS ประเภทพิเศษที่ถูกพัฒนาสำหรับผู้บริหารระดับสูง โดยเฉพาะช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงที่ไม่คุ้นเคยกับเครื่องคอมพิวเตอร์สามารถใช้ระบบสารสนเทศได้ง่ายขึ้น โดยใช้เมาส์เลื่อนหรือจอภาพแบบสัมผัสเพื่อเชื่อมโยงข่าวสารระหว่างกันทำให้ผู้บริหารไม่ต้องจำคำสั่ง

5. ระบบสำนักงานอัตโนมัติ (Office Automation System : OAS) ระบบสำนักงานอัตโนมัติ หมายถึง ระบบสารสนเทศที่ใช้บุคลากรน้อยที่สุด โยอาศัยเครื่องมือแบบอัตโนมัติและระบบสื่อสารเชื่อมโยงข่าวสารระหว่างเครื่องมือเหล่านั้นเข้าด้วยกัน OAS มีจุดมุ่งหมายให้เป็นระบบที่ไม่ใช้กระดาษข่าวสารถึงกันด้วยข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic data interchange) แทน

6. ระบบผู้เชี่ยวชาญ (Artificial Intelligence/ Expert System : AI/ES) ระบบผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ระบบที่ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์กลายเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในสาขาใดสาขาหนึ่ง คล้ายมนุษย์ ระบบนี้ได้รับความรู้จากมนุษย์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาใดสาขาหนึ่ง เก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์เพื่อให้คอมพิวเตอร์สามารถวิเคราะห์เหตุผล เพื่อตัดสินใจความรู้ที่เก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์นี้ประกอบด้วย ฐานความรู้ (Knowledge base) และกฎข้อวินิจฉัย (Inference rule) ซึ่งเป็นความสามารถเฉพาะที่ทำให้ระบบคอมพิวเตอร์สามารถตัดสินใจได้เอง เช่น การวินิจฉัยความผิดปกติของรถจ๊กดีเซลไฟฟ้าโดยใช้คอมพิวเตอร์

สรุปได้ว่า ระบบสารสนเทศ แบ่งได้เป็น 6 ประเภท ได้แก่ ระบบการประมวลผลทางธุรกิจ ระบบสารสนเทศเพื่อการบริการ ระบบช่วยตัดสินใจ ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับสูง ระบบสำนักงานอัตโนมัติและระบบผู้เชี่ยวชาญขององค์กร คอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดระบบสารสนเทศในทุกประเภท ระบบสารสนเทศที่ใช้ในองค์กรแต่องค์กรอาจมีความเหมือนหรือแตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ขององค์กร

ลักษณะของระบบสารสนเทศที่ดี

สำหรับลักษณะของระบบสารสนเทศที่ดีนั้น ได้มีนักการศึกษา ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับประเภทของระบบสารสนเทศ ไว้ดังนี้

จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ (2542 : 10 -12) กล่าวว่า สารสนเทศที่ดีควรมีคุณสมบัติ คือมีความถูกต้องเชื่อถือได้ สามารถตรวจสอบได้ ความสมบูรณ์ ทันต่อการใช้งานหรือทันเวลา ความกะทัดรัด ตรงประเด็นหรือตรงตามความต้องการ

ฉมาตา ฉาบนาค (2548 : 21) ได้สรุปว่า สารสนเทศที่ดีต้องมีความถูกต้องความทันต่อการใช้งาน ความสมบูรณ์ ความกะทัดรัด ตรงกับความต้องการ ความละเอียดแม่นยำ คุณสมบัติเชิงปริมาณ ความยอมรับได้ ความไม่ลำเอียง ความชัดเจน

ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และเกษฎาพร ยุทธธนวิบูลย์ (2549 : 25 - 26) ได้กล่าวถึงลักษณะของสารสนเทศ มีลักษณะดังนี้

1. ถูกต้องแม่นยำ สารสนเทศที่มีความถูกต้อง จะต้องปราศจากข้อผิดพลาดใด ๆ
2. สมบูรณ์ครบถ้วน สารสนเทศที่มีความสมบูรณ์จะต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงที่สำคัญอย่างครบถ้วน
3. เข้าใจง่าย สารสนเทศที่มีคุณภาพจะต้องเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อนต่อการทำความเข้าใจ ไม่แสดงรายละเอียดที่ลึกลงมากเกินไป เพราะจะทำให้ผู้ที่ใช้ในการตัดสินใจสับสนและไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าข้อมูลได้ว่าข้อมูลหรือสารสนเทศใดมีความจำเป็นจริง ๆ
4. ทันต่อเวลา สารสนเทศที่ดีนอกจากจะมีความถูกต้องแล้ว ข้อมูลต้อง ทันสมัยและรวดเร็ว ทันต่อเวลาและความต้องการของผู้ใช้ในการตัดสินใจ
5. เชื่อถือได้ สารสนเทศที่เชื่อถือได้ขึ้นอยู่กับความน่าเชื่อถือของวิธีการรวบรวมข้อมูลที่นำเข้าสู่ระบบ
6. คุ่มราคา สารสนเทศที่ผลิตควรจะต้องมีความประหยัด เหมาะสม คุ่มค่ากับราคา
7. ตรวจสอบได้ สารสนเทศจะต้องตรวจสอบความถูกต้องได้ ผู้ใช้สามารถตรวจสอบข้อมูลเพื่อความมั่นใจว่ามีความถูกต้องต่อการนำไปตัดสินใจ ซึ่งอาจมีการตรวจสอบโดยการเปรียบเทียบกับข้อมูลลักษณะเดียวกันจากแหล่งข้อมูลหลาย ๆ แห่ง

8. ยืดหยุ่น สารสนเทศที่มีคุณภาพควรจะสามารถนำไปใช้ได้ในวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันหลาย ๆ ด้าน

9. สอดคล้องกับความต้องการ สารสนเทศที่ดีมีคุณภาพจะต้องมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และสนองความต้องการของผู้ใช้เพื่อการตัดสินใจ

10. สะดวกในการเข้าถึงสารสนเทศจะต้องง่ายและสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลตามระดับสิทธิของผู้ใช้เพื่อจะได้ข้อมูลหรือสารสนเทศที่ถูกต้องตามรูปแบบและทันต่อความต้องการของผู้ใช้

11. ปลอดภัยสารสนเทศจะต้องถูกต้องออกแบบและจัดการให้มีความปลอดภัยจากผู้ที่ไม่มีสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลหรือสารสนเทศนั้น

จากลักษณะของระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ลักษณะของระบบสารสนเทศที่ดีมีคุณภาพต้องมีความถูกต้องแม่นยำ สมบูรณ์ครบถ้วน เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน เชื่อถือได้ คุ่มค่าประหยัด ตรวจสอบได้ ยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการ มีความกะทัดรัด นำไปใช้ได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ทันเวลา ตรงประเด็นกับความต้องการ

การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน

ระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษา หมายถึง ระบบการดำเนินงานในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ จัดเก็บ การใช้ข้อมูลและสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ต่อครู อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้เรียน ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ ดังนั้น จึงต้องมีขั้นตอนในการดำเนินงาน เช่นเดียวกับงานอื่นๆ คือ มีการวางแผน มีการดำเนินงาน และมีการประเมินผล

กมล ภู่งาม (2544 : 77) ข้อมูลและสารสนเทศที่มีคุณภาพ จะต้องมีความถูกต้องทันต่อสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน และตรงกับความต้องการใช้ประโยชน์ ในการวางแผนการดำเนินงานระบบข้อมูลและสารสนเทศจึงต้องคำนึงถึงแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ การรวบรวมข้อมูลอย่างสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสมที่จะนำไปประมวลผล จัดเก็บและนำไปใช้ และต้องตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้น อันมีผลให้ข้อมูลเปลี่ยนแปลงไป

จิตรา กุณทลบุตร (2552 : 4 - 6) จากการวิเคราะห์ข้อมูลโรงเรียนในปัจจุบัน พบว่าโรงเรียนและสถานศึกษาส่วนใหญ่จะมีการรวบรวมข้อมูลประมาณ 12 หมวด ซึ่งจะจัดเก็บในรูปแบบข้อมูลและจัดกระทำในรูปแบบสารสนเทศเหล่านี้ได้แก่

1. ข้อมูลนักเรียน
2. ข้อมูลบุคลากร เช่น ครู คนงาน และภารโรง
3. ข้อมูลการเรียนการสอน

4. ข้อมูลการเงิน
5. ข้อมูลอาคารสถานที่
6. ข้อมูลครุภัณฑ์
7. ข้อมูลห้องสมุด
8. ข้อมูลโสตทัศนศึกษา
9. ข้อมูลอนามัยโรงเรียน
10. ข้อมูลประชากรและสิ่งแวดล้อม
11. ข้อมูลประชาสัมพันธ์โรงเรียน
12. ข้อมูล คำสั่ง กฎ ระเบียบ ปฏิทินปฏิบัติงาน และแผนปฏิบัติการของ โรงเรียน

ซึ่งสามารถจำแนกข้อมูลและสารสนเทศที่ทุกโรงเรียนจำเป็นต้องมี ออกเป็น 2 ประเภท คือ ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น ข้อมูลและสารสนเทศประกอบด้วย การวางแผนและพัฒนา

1. ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 นักเรียน

1.1.1 จำนวนนักเรียน จำแนกตามชั้น เพศ ภูมิภาค และอาชีพผู้ปกครอง

1.1.2 จำนวนนักเรียนเข้าใหม่ชั้นปีที่ 1 (ม.1 หรือ ม.6)

1.1.3 จำนวนนักเรียนเลื่อนชั้นจำแนกตาม ชั้นเพศ

1.1.4 จำนวนนักเรียนซ้ำชั้น จำแนกตามชั้น เพศ

1.1.5 จำนวนนักเรียนออกกลางคัน จำแนกตามชั้น เพศ

1.1.6 จำนวนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจำแนกตามเพศ

1.2 โรงเรียน

1.2.1 จำนวนห้องเรียน จำแนกตามรายชั้น

1.2.2 จำนวนห้องประกอบการเรียน

1.2.3 จำนวนห้องเรียนและห้องประกอบการเรียนที่ใช้การ ได้ดีและชำรุด

1.3 งบประมาณ

1.3.1 จำนวนงบประมาณการศึกษาจำแนกตามแผนงาน/ โครงการ หมวดค่าใช้จ่ายงบประมาณงบดำเนินการ และแหล่งงบประมาณ

1.3.2 จำนวนรายจ่ายจริง จำแนกตามแผนงาน /โครงการ หมวดค่าใช้จ่าย งบประมาณและงบดำเนินการ

1.3.3 จำนวนรายได้ของสถานศึกษา

1.4 ครู

1.4.1 จำนวนครูจำแนกตามเพศ วุฒิ วิชาเอก ระดับชั้นการศึกษาที่สอน

1.4.2 จำนวนครูจำแนกตามครูบรรจุใหม่ ครูที่ออกจากสถานภาพครู ครูศึกษาต่อ ครูที่โอน ครูที่ย้ายหรือช่วยราชการ ครูลาด้วยเหตุต่างๆ

2. ข้อมูลและสารสนเทศประกอบการวางแผนและพัฒนา ได้แก่ ข้อมูลและสารสนเทศที่นำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผน การตัดสินใจการพัฒนาการศึกษาในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับโรงเรียน ห้องเรียนจนถึงตัวนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นส่วนที่เน้นการใช้ประโยชน์ภายในโรงเรียนควรจัดเก็บเป็นสัดส่วนเฉพาะแยกจากข้อมูลทั่วไป ได้แก่เรื่องต่อไปนี้

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจำแนกตามชั้น เพศ หน่วยงานที่ประเมิน

2.2 ผลการประเมินนักเรียนในด้านคุณลักษณะบุคลิกภาพ ความสนใจ ความถนัด จำแนกตามชั้น เพศ หน่วยงานที่ประเมิน

2.3 รางวัลดีเด่นต่างๆที่นักเรียนในโรงเรียนได้รับ

2.4 ผลการติดตามนักเรียนที่จบชั้นประโยค (ม.3 หรือ ม.6) มีรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพการเรียนต่อ การประกอบอาชีพ

2.5 รายงานการประเมินโรงเรียนมีรายละเอียดเกี่ยวกับ ชื่อหน่วยงานที่ประเมินชื่อโครงการวิจัย / แผนงาน วันเวลาที่ประเมิน วิธีการ โดยสรุป (วัตถุประสงค์ผู้ถูกประเมิน/กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้) และผลการดำเนินการ (ถ้ามี)

2.6 ชื่อโครงการ (กิจกรรมพิเศษในโรงเรียน) ประกอบด้วยผู้รับผิดชอบ แผนดำเนินงาน หน่วยงานที่ร่วม (ถ้ามี) และผลการดำเนินงาน

2.7 รายการปัญหาการเรียนการสอนของครู ในโรงเรียนและการดำเนินการแก้ไข

2.8 การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศที่เอื้อประโยชน์แก่ผู้ใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนจะช่วยให้งานวิชาการมีระบบระเบียบมากขึ้น สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ สามารถแยกงานออกได้เป็นส่วนไม่ซับซ้อนเพื่อให้การจัดการงานมีความเหมาะสมตามข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับงานวิชาการ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ครู บุคลากร และโรงเรียน

ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา

ปัจจุบันหน่วยงานทุกระดับได้มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงาน แต่ข้อมูลที่มีอยู่ยังกระจัดกระจายความสะดวกในการเรียกใช้ข้อมูลจึงเป็นปัญหาของหน่วยงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านสารสนเทศได้มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2539 : 15) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานด้านสารสนเทศไว้ ดังนี้

1. ขาดการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบ
  2. ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนไม่เป็นปัจจุบัน ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้
- เต็มที่
3. ผู้รับผิดชอบเรื่องสารสนเทศไม่มีความรู้เพียงพอ
  4. บุคลากรในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศและไม่นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์
- สารสนเทศมาใช้ประโยชน์
5. ฝ่ายบริหารนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ประกอบการตัดสินใจในการบริหารเพียงบางส่วนและใช้ไม่เต็มที่

6. บุคลากรให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลน้อย

7. ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์

8. ระบบจัดเก็บข้อมูลไม่ทันสมัย

9. การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศไม่เป็นระบบระเบียบนำเสนอสนใจ

อุไร ถิตานนท์ (2548 : 58 - 59) ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศในโรงเรียน ว่า

1. ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบด้านสารสนเทศโดยตรง ส่วนใหญ่ต้องอาศัยอาจารย์ที่มีความถนัดและสนใจด้านสถิติ ข้อมูล ช่วยดำเนินการ แต่เนื่องจากไม่เคยผ่านการอบรมด้านนี้โดยตรงจึงไม่สามารถดำเนินการได้เต็มที่
2. จากการประสานงานกลุ่มโรงเรียนไปเน้นการบริหารงานและส่งเสริมด้านวิชาการไม่ได้ เน้นด้านการวางแผนและการประสานระบบข้อมูลระหว่างกลุ่มโรงเรียน
3. ขาดนโยบายหรือทิศทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการระบบสารสนเทศของหน่วยงานด้านการศึกษาทำให้หน่วยงานหรือสถานศึกษาในระดับจังหวัดไม่มั่นใจเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านข้อมูลว่าครอบคลุมและถูกต้องเพียงใด
4. จากการสำรวจแบบสอบถามพบว่า ปัญหาที่พบบ่อยคือ ปัญหาความยุ่งยากในการเก็บข้อมูล ความซ้ำซ้อนระหว่างงาน ส่วนปัญหาความถูกต้องทันสมัยเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และปัญหาการวิเคราะห์ข้อมูล การพยากรณ์ แนวโน้มการประเมินโครงการ และคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น

สรุปได้ว่า ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา คือ ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการในเรื่อง คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ เช่น ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบด้านสารสนเทศโดยตรง ขาดการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบ และระบบจัดเก็บข้อมูลที่ไม่ทันสมัย

การบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาให้การกระจาย อำนาจในการบริหารการจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษา ดำเนินได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากการมีส่วนร่วมได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะ เป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามี ความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของงานวิชาการ

งานวิชาการนั้นเป็นหัวใจของโรงเรียน เพราะงานวิชาการเป็นงานที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา ความนึกคิดของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีคุณค่าในสังคม ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ ความหมายของงานวิชาการไว้ดังนี้

ภิญโญ สาธร (2532 : 2 ; อ้างถึงใน สันติ บุญภิรมย์. 2552 : 21) ได้ให้ความหมายไว้ ว่า งานวิชาการหมายถึง งานหรือกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด

กมล ภูประเสริฐ (2545 : 5 - 6) ได้ให้ความหมายไว้ว่า งานวิชาการ หมายถึง งานที่ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2545 : 192) ได้ให้ความหมายไว้ว่า งานวิชาการหมายถึง กิจกรรม ทุกประเภทที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนของครู และนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สูงสุด

นิเรก หอมรส (2548 : 4) ได้ให้ความหมายไว้ว่า งานวิชาการหมายถึง การจัดการและ อำนวยการทางวิชาการในสถานศึกษาคตามสภาพที่เป็นอยู่จริง

หวน พันธุ์พันธ์ (2549 : 4) ได้กล่าวว่า วิชาการหมายถึง งานหรือกระบวนการ ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้ต้องมีองค์ประกอบในหลายๆ

ด้านอาทิ ต้องมีการควบคุม คู่มือการจัดอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดแบบเรียน การจัดคู่มือครู เผยแพร่งานวิชาการ การวิจัยค้นคว้า ตลอดจนการนิเทศ

สรุปงานวิชาการ หมายถึง งานหลักและเกี่ยวข้องกับทุกกิจกรรมในสถานศึกษาโดยมีจุดหมายไปสู่การมีคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อการพัฒนาผู้เรียนพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดผลดี และมีประสิทธิภาพสูงสุด

ความหมายการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นบริหารงานอย่างหนึ่งในสถานศึกษา ดังนั้นจึงมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ไว้แตกต่างกัน ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2544 : 5) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

ชุมศักดิ์ อินทร์รัชย์ (2545 : 9) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมในงานวิชาการซึ่งเป็นภารกิจหลักให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาและเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนหรือผู้รับบริการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 2) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 22) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการบริหารในทุกกิจกรรมและปัจจัยต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้นซึ่งจะส่งผลทั้ง โดยตรงและโดยอ้อมต่อผู้เรียนผู้สอนและสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนและผู้สอนให้มีคุณภาพมาตรฐานได้ตามเจตนารมณ์ของการศึกษาให้มากที่สุด

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นอันดับแรก งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญในการจัดระบบงานให้รัดกุม และมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้น จึงได้นักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการดังนี้

อุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นงานที่ใหญ่ที่สุดของระบบ เป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษาและมีหลักสูตรซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดของงานวิชาการ ที่จะตอบสนองและสนับสนุนงานวิชาการให้ประสบความสำเร็จ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการ ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัด โปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 33) ได้สรุปไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายซึ่งจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกี่ยวพัน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 33) ได้สรุปไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานทางด้านวิชาการเนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัด โปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของการศึกษา และเกี่ยวข้องผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา สถานศึกษาจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นสำคัญส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานส่งเสริมการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพ และช่วยอำนวยความสะดวกแก่งานวิชาการ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2547 : 184) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2549 : 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานหลักและมีความสำคัญยิ่งที่กำหนดบทบาทและภารกิจของหน่วยงานหรือสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไม่ก่อให้เกิดความสับสนในบทบาทหน้าที่และผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้ว่างานใดเป็นงานหลักหรืองานสนับสนุน

อำภา บุญช่วย (2548 : 6 ; อ้างถึงใน สันติ บุญภิรมย์. 2552 : 22-23) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่างานด้านวิชาการถือว่าเป็นหัวใจสำคัญหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษาส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานที่มาสสนับสนุนวิชาการให้มีคุณภาพ

สมิธ (Smith. 1961 : 55) ได้ศึกษาและจัดลำดับความสำคัญของงานวิชาการไว้เป็นอันดับแรก งานในความรับผิดชอบของผู้บริหารแบ่งเป็น 7 ประเภท ดังนี้ 1) งานบริหารงานวิชาการ 2) งานบริหารบุคลากร 3) งานบริหารกิจการนักเรียน 4) งานบริหารการเงิน 5) งานบริหารอาคารสถานที่ 6) งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน และ 7) งานบริหารทั่วไป

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักและมีความสำคัญมากของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษา งานวิชาการเป็นตัวกำหนดในการจัดงานของโรงเรียนทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพของโรงเรียน เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องใส่ใจและตระหนักในภารกิจ รู้และเข้าใจงานวิชาการอย่างถ่องแท้ โรงเรียนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการของโรงเรียน ที่สร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี

หลักการบริหารงานวิชาการ

หลักการบริหารงานวิชาการเป็นแนวคิดหนึ่งเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งนักวิชาการศึกษาได้เสนอหลักการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2547 : 190) ได้เสนอประเด็นสำคัญที่ผู้บริหารต้องคำนึงถึงหลักในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้ดังนี้

1. หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้วยความสำคัญของการบริหารงานวิชาการที่เปรียบเสมือนหัวใจของการบริหารสถานศึกษาเป็นงานที่ต้องมีส่วนสัมพันธ์กับงานของสถานศึกษาทั้งระบบโดยมีหลักสูตรแกนกลางชี้้นำการทำงานของแต่ละฝ่ายของสถานศึกษา

2. การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ การบริหารสถานศึกษาในยุคการปฏิรูปการศึกษาที่มีความเจริญก้าวหน้ามีการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์เชิงบริหารเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนที่ต้องร่วมกันทำงานเป็นทีม

3. เปลี่ยนภาพลักษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจากผู้ที่ย่อยสียงการเพียงอย่างเดียวเป็นผู้นำที่ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และเชิญชวนผู้ร่วมงานทุกคนปฏิบัติงานเต็มความสามารถด้วยความศรัทธาในงานที่ทำ

4. หลักธรรมาภิบาล (Good governance) หมายถึง การกำกับที่ดี การดูแลดี การดูแลอย่างดี ประกอบด้วย 4 ประการดังนี้

4.1 เป้าหมายต้องสอดคล้องต่อความต้องการหรือความจำเป็นของสังคมหรือชุมชน (Relevance) สถานศึกษาต้องทำในสิ่งที่สอดคล้องกับประโยชน์ของผู้เรียนประโยชน์ของสังคมชุมชน

4.2 มีความโปร่งใส (Transparency) กระบวนการบริหารต้องโปร่งใสตรวจสอบได้อธิบายได้ด้วยเหตุผล และมีความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย

4.3 ทุกขั้นตอนต้องมีผู้รับผิดชอบ (Accountability) มีผู้ยอมรับในผลของการกระทำ และพร้อมที่จะแก้ไขข้อบกพร่องให้จงได้

4.4 กระบวนการบริหารต้องมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และได้ประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง มีการวางแผนงาน มีการปฏิบัติตามแผน มีการติดตามและประเมินผล มีการปรับปรุงพัฒนาผลที่ได้รับคุ้มค่ากับการลงทุนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ

ทุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2549 : 22 - 25) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality management) เป็นการบริหารเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัด คือ ผลผลิต และกระบวนการเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินผล

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการ บริหาร ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ โดยหลักการมีส่วนร่วม การเสนอแนะและการพัฒนาในงานวิชาการ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย จึงอาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการ โดยมีเป้าหมายนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมทำและร่วมประเมินผล

3. หลักการ (3 - Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไข

ได้ การมีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่างๆที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากขึ้น

3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outcome) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามมักใช้สองคำนี้ควบคู่กัน คือ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

3.3 หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลังหรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้นการลงทุนทางวิชาการจึงต้องคำนึงหลักความประหยัดด้วยเช่นกัน

4. หลักความเป็นวิชาการ (Academic) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผล ประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550 : 32) กล่าวว่า การบริหารจัดการของสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนจึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งซึ่งเรียกว่าธรรมาภิบาลมาบูรณาการให้เข้ากับการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ การบริหารงานวิชาการก็ต้องมีหลักธรรมาภิบาล คือ

1. หลักความคุ้มค่า คือการได้ผลผลิตคุ้มค่าแก่การลงทุน นั่นคือผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตรไม่ลาออกกลางคัน ไม่เรียนเกินเวลาและช้ากว่ากำหนด
2. หลักนิติธรรม หมายถึง ความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับทุกคนต้องปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการเป็นแนวคิดเพื่อให้การปฏิบัติบรรลุความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการผู้บริหารต้องใช้ทั้งหลักประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยคำนึงถึงคุณภาพของเป้าหมายคือผู้เรียนเป็นหลัก นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงบุคลากรซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการบริหาร โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารให้การส่งเสริมสนับสนุนและดูแลเอาใจใส่ด้วยความยุติธรรมและเสมอภาค

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียนที่ผู้บริหารจะต้องเข้าใจขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ เพื่อจะได้ปฏิบัติและบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ซึ่งนักวิชาการศึกษาได้แบ่งขอบข่ายของงานวิชาการไว้ดังนี้

ธำรง บัวศรี (2542 : 53) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาไว้ดังนี้

1. การจัดหลักสูตร
2. การวางแผนการสอน
3. การวัดผลประเมินผล
4. การจัดตารางสอน
5. การเตรียมการสอน

กมล ภู่งประเสริฐ (2545 : 9 - 18) กำหนดขอบข่ายงานการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร
2. การบริหารการเรียนการสอน
3. การบริหารการประเมินผลการเรียน
4. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา
5. การบริหารพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ
6. การบริหารวิจัยและการพัฒนา
7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ
8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ
9. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 33 - 38) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาแนวทางการจัดการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนการเรียนรู้
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวทางการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

12. การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

หม่อมศักดิ์ อินทร์รัชย์ (2546 : 9) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ 6 กลุ่มงานดังนี้

1. งานหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร
2. การบริหารหลักสูตร
3. งานสื่อและนวัตกรรม
4. งานวัดและประเมินผล
5. งานนิเทศภายใน
6. งานส่งเสริมวิชาการ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 3 - 4) ได้เสนอขอบข่ายการบริหารงานวิชาการซึ่งประกอบด้วย

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ
  - 1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ
  - 1.2 โครงการสอน
  - 1.3 บันทึกการสอน
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน
  - 2.1 การจัดตารางสอน
  - 2.2 การจัดชั้นเรียน
  - 2.3 การจัดครูเข้าสอน
  - 2.4 การจัดแบบเรียน
  - 2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน
  - 2.6 การฝึกสอน
3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน
  - 3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน
  - 3.2 การจัดห้องสมุด
  - 3.3 การนิเทศการสอน
  - 3.4 การวัดผลประเมินผล
4. การวัดผลประเมินผล กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและวิเคราะห์เครื่องมือ

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 71 - 74) ได้กำหนด แนวทางการพัฒนางานวิชาการไว้ให้ทุกสถานศึกษา ทุกระดับและทุกสังกัด โดยแบ่ง ออกเป็น 7 ด้านดังนี้ คือ

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านการบริการจัดการวิชาการ
3. ด้านการจัดการเรียนรู้
4. ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้
5. ด้านการพัฒนาบุคลากร
6. ด้านการประเมินผล
7. ด้านการประกันคุณภาพ

สรุปได้ ว่างานวิชาการมีขอบข่ายครอบคลุมเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร และการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การดำเนินงาน เกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผล รวมทั้งติดตามผล และสื่อการสอนรวมไปถึงการพัฒนาผู้สอน ตลอดจนการดำเนินงานของโรงเรียนจะต้องเป็นไปตามหลักสูตร และระเบียบวิธีการของการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและสถานศึกษา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านงานวิชาการ

ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นผู้ที่บทบาทสำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับสถานศึกษา เป็นผู้นำทางด้านวิชาการและงานอื่น ๆ ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านงานวิชาการ ดังนี้

ธีระ รุญเจริญ (2545 : 69 - 70) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะดำเนินงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีสมรรถภาพทั้งด้านความรู้ ทักษะ และมีคุณธรรมจริยธรรมตลอดทั้งมีจรรยาบรรณวิชาชีพโดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

1. การเป็นผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้ประกอบการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำทางวิชาการโดยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหมวด 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมีการวางแผนนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างชัดเจนและสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติให้คำปรึกษาแนะนำและสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา

2. การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานอย่างอิสระ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารและบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา

โดยเน้นการมีส่วนร่วมทั้งครูและบุคลากรภายในโรงเรียน บุคคลและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน ทั้งหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนอาทิ ครู บุคลากร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ

3. การเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องทั้งทางด้านวิชาการ อาทิ การจัดสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือ ตำรา เกม เทคโนโลยีช่วยการเรียนการสอน และอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจนการให้บริการ และการจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ เช่น แหล่งเรียนรู้ และศูนย์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และจัดบรรยากาศของโรงเรียนให้อบอุ่นเพื่อให้ผู้เรียนมีความรักที่จะเรียนรู้และรู้จักแสวงหาความรู้

4. การประสานความสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสานงาน และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนเพื่อสร้างเครือข่าย ผู้สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ ทรัพยากรงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล อาทิผู้เชี่ยวชาญผู้มีความรู้และประสบการณ์พิเศษที่โรงเรียนต้องการให้มาช่วยพัฒนาโรงเรียน ทรัพยากรด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์การศึกษา สื่อ เกม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

5. การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องโดยการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมเข้าร่วมประชุมสัมมนา และไปทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ให้ทันต่อสถานการณ์ความเจริญก้าวหน้า และความเปลี่ยนแปลงของโลกและเพื่อสามารถนำมาประยุกต์ และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาแห่งอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

6. การสร้างแรงจูงใจ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีทัศนคติในเชิงบวกกับผู้ร่วมงานมีความยืดหยุ่นในการทำงาน สร้างความเชื่อมั่น และเข้าใจในความต้องการของฝ่ายต่าง ๆ ให้มีความสำคัญในความพยายามของทีมงาน และสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ

7. การประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องให้มีการประเมินผลโดยส่งเสริมการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติเพื่อรองรับการประเมินภายนอก มีการนำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้กำหนดเป็นนโยบายของสถานศึกษาเพื่อให้เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและครบวงจร

8. การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาโดยส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ของครูและทีมงานรวมทั้งผู้บริหารอาจเข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยด้วย

9. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับงานด้านเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชน และสาธารณชนทราบโดยวิธีการที่หลากหลายเพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน และสร้างการมีส่วนร่วมเพิ่ม

10. การส่งเสริมเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทั้งในและต่างประเทศให้สอดคล้องกับสังคมแห่งการเรียนรู้

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2550 : 34) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้และผู้บริหารควรจะได้คำนึงถึงหลักการบริหารดังนี้

1. มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ชัดเจน ผู้บริหารต้องเข้าใจถึงเป้าหมายของสถานศึกษาว่าเป็นไปในทิศทางใด

2. ต้องมีเทคนิควิธีการในการบริหารงาน การบริหารงานทุกประเภทย่อมต้องมีเทคนิควิธีการขั้นตอนและกระบวนการที่เป็นระบบ

3. มีการประเมินผลเมื่อได้ดำเนินกิจการใดควรจะได้มีการประเมินผลและติดตามผลเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานวิชาการอย่างชัดเจน มีการบริหารโดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย รวมถึงการประเมินผลและนำผลมาปรับปรุง และที่สำคัญคือ การเป็นผู้นำทางวิชาการ รวมถึงการอำนวยความสะดวกในด้านทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่บุคลากรในหน่วยงานและการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานด้านวิชาการอันจะส่งผลให้การดำเนินงานด้านวิชาการบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดได้

ขั้นตอนการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษาเพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนการบริหารวิชาการดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2549 : 37 - 38) กล่าวว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการเป็นขั้นตอนในการดำเนินงานเพื่อให้ผลงานมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจัดไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นการวางแผน (Planning)** เป็นขั้นเตรียมการ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไปรวมทั้งวิเคราะห์ความเป็นไปได้ กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ จัดแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติ

2. **ขั้นการจัดองค์กร (Organizing)** ในสายงานวิชาการมีการจัดองค์การและระบบโครงสร้าง โดยที่ผู้บริหารมอบความรับผิดชอบให้กับผู้ช่วยหรือรองผู้บริหารให้ทำหน้าที่งานวิชาการ และแบ่งงานไปตามลักษณะงานในแต่ละกลุ่มวิชา

3. **ขั้นการจัดดำเนินงาน (Processing)** เป็นขั้นดำเนินงานตามแผนและโครงการ/กิจกรรมที่วางไว้ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายในขั้นของการวางแผนและการจัดองค์การบริหาร ทำหน้าที่คอยกำกับให้คำปรึกษาติดตามประเมินให้ขวัญกำลังใจส่งเสริมการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. **ขั้นการนิเทศภายใน (Supervising)** การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการนิเทศภายในซึ่งผู้บริหารต้องควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล พร้อมทั้งให้ขวัญกำลังใจ และกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5. **ขั้นการประเมินผล (Evaluating)** เป็นขั้นการตรวจสอบความก้าวหน้า ความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนางานวิชาการเป็นระยะ ๆ เป็นการตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550 : 31 - 32) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาและมีขอบข่ายค่อนข้างกว้างขวาง การบริหารงานวิชาการจะแบ่งเป็นขั้นตอนของกระบวนการดังนี้

1. **ขั้นก่อนดำเนินการ** เป็นการกำหนดนโยบาย และวางแผนงานด้านวิชาการโดยมีงานต่อไปนี้

- 1.1 จัดทำแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 1.2 จัดสภาพงานวิชาการและวิธีการทำงาน
- 1.3 จัดครู อาจารย์เข้าสอน
- 1.4 จัดทำโครงการสอน
- 1.5 จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน
- 1.6 จัดตารางสอน
- 1.7 ปฐมนิเทศนักเรียน
- 1.8 การลงทะเบียนเรียน

2. ขั้นการดำเนินงาน เป็นขั้นที่จัดและดำเนินงาน รวมทั้งการควบคุมดูแลให้ปฏิบัติ ตามแผนที่วางไว้

2.1 การดำเนินการสอนตามหลักสูตร โดยการดูแลให้การสอนเป็นไปตาม โครงการสอนในแต่ละวิชา เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ

2.2 การดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางด้าน

2.3 งานเกี่ยวกับการบริการ การส่งเสริมให้มีการบริการเกี่ยวกับสื่อการสอน เพื่อช่วยเหลือครูในด้านการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก

3. ขั้นส่งเสริมและติดตามผลในด้านวิชาการ เพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนาและประเมินผลงานด้านวิชาการ ดังนี้

3.1 ส่งเสริมให้ครู อาจารย์ได้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ

3.2 สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานทางวิชาการและนโยบายที่เหมาะสม กับโรงเรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้

3.3 ริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานด้านวิชาการ

3.4 จัดบรรยายทางวิชาการในสถานศึกษา

3.5 จัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ

3.6 จัดตั้งคณะทำงานทางวิชาการขึ้น ลักษณะของคณะกรรมการอาจรวมกันของ คณะครูในโรงเรียนเดียวกันมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

3.7 ส่งเสริมให้จัดตั้งชุมนุมหรือชมรมทางวิชาการเพื่อจัดกิจกรรมและเผยแพร่ งานด้านวิชาการ

3.8 ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมประชุมสัมมนาฝึกอบรมเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน ความรู้และเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ

3.9 ส่งเสริมให้ศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการบริหารงานวิชาการจะเริ่มตั้งแต่การวางแผนซึ่งเป็นขั้นตอนก่อน การดำเนินการ เป็นการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ขั้นดำเนินการเป็นการดำเนินงานตามแผนที่ กำหนดไว้และขั้นตอนการติดตามประเมินผลซึ่งเป็นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ตามแผนว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใดและมีอุปสรรคในการ ดำเนินงานอย่างไรบ้าง การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษาทั้งนี้เพราะ จุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน

ความหมายของการประเมิน

การประเมินผล เป็นการตัดสินคุณค่าหรือความเหมาะสมในสิ่งที่ประเมิน นักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของการประเมินผลไว้ดังต่อไปนี้

สมคิด พรหมจ้อย (2544 : 12) เสนอไว้ว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศเพื่อช่วยในการบริหารซึ่งผู้บริหารสามารถใช้ในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงานตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือแผนงานนั้น ๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2551 : 3) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า หมายถึง การตัดสินคุณค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเป็นกระบวนการสำหรับตัดสินคุณค่าของโครงการทั้งด้านผลิตผล กระบวนการจุดมุ่งหมายของโครงการที่ออกแบบเพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

ซัคแมน (Suchman, 1966 : 11) กล่าวว่า การประเมินผลโครงการ เป็นการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หรือการใช้เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้เกี่ยวกับโครงการ เพื่อการตัดสินใจว่าโครงการดังกล่าว ดีหรือไม่ดีอย่างไร หรือเป็นการค้นหาว่าผลที่เกิดขึ้นของกิจกรรมเป็นไปตามความต้องการ หรือวัตถุประสงค์ หรือความมุ่งหมายของโครงการหรือไม่และเสนอให้มีการพิจารณาถึงเงื่อนไขสำคัญของการประเมินผลตามหลักเกณฑ์ 4 ประการ คือ

1. การพิจารณาถึงคุณลักษณะของนโยบาย แผนงานหรือโครงการ ก่อให้เกิดความสำเร็จในระดับสูงหรือต่ำมากน้อยเพียงใด
2. การพิจารณาศึกษาผู้รับบริการสาธารณะตามนโยบาย แผนงานหรือโครงการว่าผู้ใดหรือกลุ่มใด ได้รับผลกระทบมากหรือน้อย
3. การศึกษาเงื่อนไขต่างๆ เช่น พื้นที่ เวลา และสถานการณ์ ที่ทำให้นโยบาย แผนงานหรือโครงการประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว
4. การพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดจากนโยบาย แผนงานหรือโครงการ ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นผลกระทบเดี่ยว-ผลกระทบเชิงซ้อน ผลกระทบที่ตั้งใจ - ผลกระทบที่ไม่ตั้งใจ และผลกระทบทางตรง-ผลกระทบทางอ้อม เป็นต้น

อัลคิน (Alkin, 1969 : 10) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าหาความจริง โดยอาศัยข้อมูลที่เหมาะสมและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการสรุปรายงานให้ผู้มีอำนาจหรือผู้บริหารตัดสินใจหาทางเลือกที่เหมาะสม

โพรวัส (Provus. 1971 : 11) ให้ความเห็นว่าการประเมินเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาความสอดคล้องของสิ่งที่เกิดขึ้นกับมาตรฐานของโครงการที่กำหนดไว้

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam. 1971 : 13) ได้ให้ความหมายว่า การประเมินเป็นกระบวนการของการพัฒนาได้มาตลอดจนการเตรียมข้อมูลหรือข้อมูลสนเทศที่เป็นประโยชน์เพื่อใช้ในการตัดสินใจและแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสม

กู๊ด (Good. 1978 : 3) กล่าวว่า การประเมิน คือ การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงกับผลที่คาดว่าจะได้รับมีความแตกต่างเพียงใด

รอบบินส์ (Robbins. 1996 : 14) เสนอความเห็นไว้ว่า การประเมินผล เป็นกระบวนการของการดูแลติดตามเพื่อที่จะดูว่า องค์กรหรือหน่วยงาน ได้รับ และ ใช้ทรัพยากรเพื่อการดำเนินงาน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิผลเพียงใด

สแต๊ก (Stake. 1975 : 4) ระบุการประเมินเป็นการบรรยายและตัดสินโครงการ โดยการพิจารณาถึงความสัมพันธ์และความสอดคล้องของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้นกระบวนการและผลที่ได้รับจากโครงการ

ไบรอันและไวท์ (Bryant & White. 1976 : 11) กล่าวว่า การประเมินผล เป็นความพยายามอย่างหนึ่งในการบันทึกถึงสิ่งที่เกิดขึ้น และกำหนดว่าทำไมสิ่งนั้นจึงเกิดขึ้น การประเมินจึงหมายความว่า เป็น ความพยายามที่จะค้นหาว่า แผนหรือโครงการ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอะไร เป็นไปตามที่คาดหมายไว้หรือไม่เพียงใด

ครอนบาค (Cronbach. 1982 : 14-15) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ข้อมูลเหล่านั้นตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการนั้น ๆ

ฟรีแมน (Freeman. 1988 : 13) กล่าวถึงความหมายของการประเมินผลโครงการแบบรวบยอดว่า เป็นการพิจารณาว่าโครงการ ปัจจัยนำเข้า ได้รับการดำเนินการตามแผนที่วางไว้หรือไม่ และเพื่อกำหนดว่าโครงการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือขยายผลไปในทิศทางใด สอดคล้องกับความตั้งใจหรือไม่ มองในแง่นี้ การประเมินผลแบบรวบยอด จึงเป็นการวิจัยประเมินผลที่มีความหมายครอบคลุมทั้งการประเมินกระบวนการ (Process evaluation) และการประเมินผลกระทบ (Impact evaluation) อันหมายถึงการที่นโยบายได้รับการดำเนินการตามแผนขั้นตอนที่วางไว้หรือไม่และนโยบายเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงในทิศทางของวัตถุประสงค์ที่พึงประสงค์หรือไม่อย่างไร

รอสซีและฟรีแมน (Rossi & Freeman. 1982 : 17) ได้ให้ความหมายของประเมินผลไว้ว่าเป็นการประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยทางสังคมศาสตร์อย่างเป็นระบบ เพื่อประเมินกรอบความคิดรูปแบบการดำเนินงาน และประโยชน์ของแผนงานในการเข้าแทรกแซงทางสังคมกล่าวคือ รูปแบบ

การดำเนินผลเกี่ยวข้องกับการใช้ ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อวินิจฉัยและปรับปรุง การวางแผน ประสิทธิภาพของแผนงาน

สริฟเว่น (Scriven. 1988 : 3) นิยามว่าการประเมินเป็นการตรวจสอบคุณค่าของโครงการ ซึ่งการประเมินจะต้องอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การประเมินผล หมายถึง กิจกรรมที่เก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ ความหมายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการ การหาแนวทาง วิธีการปรับปรุง วิธีการจัดการ เกี่ยวกับโครงการ และหาผลที่แน่ใจว่าเกิดจากโครงการ เพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพ ของโครงการให้ดียิ่งขึ้น

ความสำคัญของการประเมิน

การประเมินเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่มีการนำไปใช้อย่างกว้างขวางในองค์กรต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน ขณะเดียวกันความหมายและเทคนิควิธีการประเมินก็มีวิวัฒนาการขึ้น แพร่หลายมากขึ้นมีการประเมินที่สลับซับซ้อนมากขึ้นตามสภาพการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคม อย่างไรก็ตามการประเมินโครงการตามแนวคิดที่มีอย่างหลากหลายต่างก็มีเป้าหมายที่ สอดคล้องกันคือ การมุ่งตรวจสอบคุณภาพของโครงการนั้น ว่าดี – ไม่ดีอย่างไร ได้ผลหรือไม่คุ้มค่า หรือไม่ บทพร่องในเรื่องใดเพื่อใช้ข้อมูลเหล่านั้นตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับ – เปลี่ยนลด – ขยาย คำเนินการต่อหรือยุติการดำเนินการตลอดจนหาทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อประสิทธิภาพสูงสุดของ โครงการ ดังนั้นการประเมินผลจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินโครงการเป็นอย่างมากซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้

1. ช่วยให้ทราบข้อมูลหรือสารสนเทศเกี่ยวกับโครงการ/ กิจกรรมทั้งด้านปฏิบัติการ และผลปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการ
2. ช่วยแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการให้ชัดเจนตรงเป้าประสงค์และ ลดปัญหาในการปฏิบัติซึ่งจะเป็นผลดีต่อการบริหาร โครงการ
3. ช่วยบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของโครงการหรือคุณค่าของโครงการ
4. ช่วยให้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ
5. ช่วยให้การวางแผน โครงการมีประสิทธิภาพทั้งภายในแผนงานเดียวกันหรือ แผนงานอื่น รูปแบบวัตถุประสงค์และขั้นตอนของการประเมิน

สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (2537 : 34 - 35) การประเมินมีอยู่หลายรูปแบบซึ่งแต่ละรูปแบบจะมี วัตถุประสงค์และขั้นตอนที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมในการประเมินซึ่ง ได้สรุปแบบ การประเมินไว้ 3 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 รูปแบบการประเมินที่เป็นการตัดสินคุณค่า (Judgment evaluation model) ได้แก่ รูปแบบการประเมินของ สคริฟเว่น (Sciven), สเต็ก (Stake) และ โพรวัต (Provus)

กลุ่มที่ 2 รูปแบบการประเมินที่เป็นการให้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ (Decision – oriented evaluation model) ได้แก่รูปแบบการประเมินของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) และอัลคิน (Alkin)

กลุ่มที่ 3 รูปแบบการประเมินที่ชี้จุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Objective – centered evaluation model) ได้แก่ รูปแบบการประเมินของ เทเลอร์ (Tyler) และครอนบาค (Cronbach)

รูปแบบการประเมินที่เป็นการตัดสินคุณค่า

รูปแบบการประเมินของ โพรวัต (Provus. 1971 : 12 ; อ้างถึงใน เยาวดี ราชัญกุล วิบูลย์ศรี. 2552 : 52) เป็นการประเมินโครงการขณะดำเนินงานเพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เป็นผลอันเนื่องมาจากโครงการ (Performance) กับมาตรฐาน (Standard) ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการประเมินเพื่อพิจารณาข้อมูลความไม่สอดคล้อง (Discrepancy information) นำไปสู่การตัดสินใจ 3 ลักษณะคือการปรับปรุงโครงการหรือการดำเนินงานต่อไป หรือการยกเลิกโครงการดังนั้นการประเมินโครงการรูปแบบนี้จึงเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการ

1. การพิจารณายอมรับมาตรฐานของโครงการ
2. การพิจารณาความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้นระหว่างส่วนต่าง ๆ ของโครงการกับมาตรฐานที่กำหนด

3. ใช้ข้อมูลความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้นพัฒนาจุดอ่อนของโครงการขั้นตอนการประเมินมี 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การออกแบบ โครงการ (Program definition) การออกแบบโครงการเป็นการบรรยายรายละเอียดต่างๆ ของโครงการทางการศึกษาซึ่งจะประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือจุดมุ่งหมายของโครงการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จะช่วยให้จุดมุ่งหมายของโครงการเป็นจริงได้และกิจกรรมที่จะทำให้โครงการบรรลุจุดประสงค์

ขั้นที่ 2 การเตรียมการ (Program installation) ขั้นตอนนี้เป็นการพิจารณาสภาพความเป็นจริงที่มีอยู่ก่อนกับมาตรฐานของโครงการ โดยเฉพาะด้านกิจกรรมว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใดสำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจว่าควรปรับปรุงโครงการหรือยกเลิกโครงการ

ขั้นที่ 3 กระบวนการดำเนินงาน (Process) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานเพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงการดำเนินงานการประเมินจะมุ่งหาคำตอบว่าผลผลิตที่ได้นั้นบรรลุจุดประสงค์ย่อยที่จะนำไปสู่จุดประสงค์ปลายทางมากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 4 ผลผลิต (Product) เป็นขั้นที่ผู้ประเมินใช้แผนแบบการทดลองเพื่อตอบคำถามว่าโครงการได้บรรลุจุดประสงค์ปลายทางแล้วหรือไม่การประเมินขั้นนี้สามารถใช้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระในการทดลองและผลการทดลองที่ได้จากขั้นที่ 3 มากำหนดแบบแผนทดลองได้

ขั้นที่ 5 วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและผลที่ได้ (Cost benefit) ขั้นนี้เป็นทางเลือก (Option) ที่จะทำการประเมินหรือไม่ก็ได้การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในระบบผลผลิตเพื่อกำหนดประสิทธิภาพของโครงการการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายจะต้องตอบคำถามระหว่าง 2 โครงการหรือมากกว่าโครงการใดที่บรรลุจุดประสงค์โดยมีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

รูปแบบการประเมินที่เป็นการให้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ

รูปแบบการประเมินของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) นิยมเรียกว่าการประเมินแบบ CIPP Model คือ

C	หมายถึง	Context	สภาพแวดล้อมหรือบริบท
I	หมายถึง	Input	ปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยนำเข้า
P	หมายถึง	Process	กระบวนการ
P	หมายถึง	Product	ผลผลิต

จำเนียร สุขหมาย และคณะ (2540 : 182 – 194) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินแบบ CIPP Model ไว้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินคือการใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ
  2. ชนิดของการตัดสินใจที่แตกต่างกันต้องการการออกแบบการประเมินที่มีประสิทธิผลและเป็นรูปแบบทั่ว ๆ ไป
  3. ในกรณีที่รูปแบบของการประเมินมีความแตกต่างกันในด้านเนื้อหาควรใช้ขั้นตอนของการติดตามผลคือวิเคราะห์รวบรวมและนำเสนอ
  4. การตัดสินใจประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ คือขั้นการวิเคราะห์การออกแบบเลือกและปฏิบัติ
  5. เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งคำตอบในการตัดสินใจการออกแบบการประเมินควรคำนึงถึงเกณฑ์ที่มีความเที่ยงภายในภายนอกและมีความเป็นปรนัย
  6. การประเมินกระบวนการต่อเนื่องเป็นวัฏจักรต้องใช้กับโครงการที่เป็นระบบ
- การประเมินแบบ CIPP Model ไม่เพียงแต่ประเมินว่าโครงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้นแต่ยังเป็นการประเมินเพื่อให้รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับ

โครงการอีกด้วยการประเมินผลแบบนี้จะทำให้การประเมินผล 4 ด้านคือ (เขาวดี ราชชกุล วิบูลย์ศรี, 2542 : 27-28)

6.1 การประเมินสภาพแวดล้อม (Context evaluation) ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์

6.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับ โครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ

6.3 การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) เป็นการตัดสินใจในด้านการ ประยุกต์ใช้เพื่อควบคุมการดำเนินการของ โครงการ

6.4 การประเมินผลผลิต (Product evaluation) จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อตัดสิน และดูแลผลสำเร็จของ โครงการ

การประเมินสภาพแวดล้อมหรือบริบท (Context evaluation)

การประเมินสภาพแวดล้อมเป็นรูปแบบพื้นฐานของการประเมินโดยทั่วไปเป็นการ ประเมินเพื่อให้ได้มา ซึ่งเหตุผลเพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นใน ด้านความสัมพันธ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมความต้องการและเงื่อนไขที่เป็นจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับสภาพแวดล้อมนอกจากนี้ยังช่วยในการวินิจฉัยปัญหาเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ ต่อการตัดสินใจการประเมินสภาพแวดล้อมจัดเป็นการวิเคราะห์ขนาดใหญ่เป็นตัวกำหนดขอบเขต ของการประเมินการบรรยายและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนอกจากนี้ยังช่วยให้ทราบถึงตัวแปรที่ เกี่ยวข้องและมีความสำคัญสำหรับการบรรลุเป้าหมายการประเมินสภาพแวดล้อมทำให้ได้มา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์โดยอาศัยการวินิจฉัยการจัดเรียนอันดับปัญหาให้สอดคล้องกับ ความต้องการของที่ประชุมสถานการณ์

วิธีการประเมินสภาพแวดล้อมมี 2 วิธีคือแบบทฤษฎีผู้นำเชิงสถานการณ์ (Contingency mode) เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้พัฒนาส่งเสริมโครงการให้ดีขึ้นโดยใช้การสำรวจปัญหาภายในของเขต ที่กำหนดอย่างกว้าง ๆ เช่น การสำรวจงานวิจัยและวรรณคดีที่เกี่ยวข้องการประเมินค่านิยมของ ชุมชนข้อเสนอแนะต่าง ๆ แนวโน้มของการพัฒนาเศรษฐกิจสถิติประชากร ฯลฯ การสำรวจปัญหา เหล่านี้ทำให้สามารถคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตซึ่งเป็นประโยชน์ในการวางแผนโครงการต่อไปและ แบบทฤษฎีผู้นำเชิงสถานการณ์ (Contingency mode) เป็นการประเมิน โดยการเปรียบเทียบระหว่างการปฏิบัติจริงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ทำให้เราทราบว่าวัตถุประสงค์ใดบ้างที่ไม่สามารถบรรลุ เป้าหมายได้

การประเมินปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยนำเข้า (Input evaluation)

การประเมินปัจจัยเบื้องต้นเป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจความเหมาะสมของแผนงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้น โดยดูว่าข้อมูลนั้นมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ซึ่งจะประเมินในด้านต่าง ๆ คือความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการและการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้เช่นหน่วยงานที่จะช่วยเหลือเวลาเงินทุนอาคารสถานที่อุปกรณ์เครื่องมือ ฯลฯ (เชาว์ อินโย. 2553 : 126 – 127)

ผลที่ได้จากการประเมินปัจจัยเบื้องต้นคือการวิเคราะห์รูปแบบของวิธีการที่ใช้ในรูปแบบของราคาและกำไรที่จะได้รับ โดยการประเมินในด้านอัตราค่าล่วงเวลาปริมาณวิธีการที่มีศักยภาพ แต่ถ้าเป็นการประเมินด้านการศึกษาผลกำไรอาจจะไม่อยู่ในรูปตัวเลขก็ได้การประเมินปัจจัยเบื้องต้นนี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่จะตัดสินใจว่าควรตั้งวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติอย่างไรใช้อัตราค่าล่วงเวลาวางแผนงานและดำเนินการอย่างไร

รูปแบบของคำถามที่ใช้ถามมีมากมายเช่นวัตถุประสงค์จะกำหนดวิธีดำเนินการได้หรือไม่และจะประสบความสำเร็จหรือไม่วิธีการที่กำหนดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่จะดำเนินการกับยุทธวิธีที่เลือกมาอย่างไร ฯลฯ คำถามเหล่านี้จะแสดงถึงความสำคัญของการประเมินข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้นเพื่อที่จะได้เป็นตัวกำหนดยุทธวิธีเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยคำถามที่จะใช้มีตั้งแต่ระดับกว้าง ๆ และคำถามเฉพาะ

การประเมินปัจจัยเบื้องต้นเป็นการประเมินความพร้อมในด้านสภาพทั่วไปงบประมาณบุคลากรวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่จะตัดสินใจเพียงกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบโครงการและเป็นทางเลือกที่มีโอกาสทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการได้มากที่สุด

การประเมินกระบวนการ (Process evaluation)

เมื่อแผนดำเนินการได้รับการอนุมัติและลงมือทำการประเมินกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียมการเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินการทุกลำดับชั้นการประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการหรือการดำเนินงานตามขั้นตอนที่วางไว้เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้สนใจวางแผนงานและเพื่อเป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ส่วนประกอบสำคัญของการประเมินกระบวนการมี 4 อย่าง คือ การจัดทำนักประเมินกระบวนการเครื่องมือที่เป็นสื่อในการบรรยายกระบวนการร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอระหว่าง

นักประเมินกระบวนการและบุคลากรในโครงการและการปรับปรุง โครงร่างการประเมินอยู่เป็นประจำ

การประเมินกระบวนการสารสนเทศจะถูกระดมสมองเสนอเท่าที่ผู้ดำเนินโครงการ ต้องการสารสนเทศนั้นทั้งนี้การประเมินนี้ไม่เพียงแต่ให้สารสนเทศที่ต้องการแก่ผู้ตัดสินใจในการ คัดคะแนนล่วงหน้าและการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาเท่านั้นแต่ยังต้องบันทึกสารสนเทศของกระบวนการ สำหรับแปลความหมายความสำเร็จของโครงการด้วย

การประเมินผลผลิต (Product evaluation)

การประเมินผลผลิตมีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดและแปลความหมายของความสำเร็จ โดยเฉพาะ เมื่อสิ้นสุดโครงการเท่านั้นแต่มีความจำเป็นในระหว่างการปฏิบัติตามโครงการด้วย

ระเบียบวิธีทั่ว ๆ ไปของการประเมินผลผลิตจะรวมสิ่งต่อไปนี้เข้าไว้ด้วยกันคือการดูว่า การกำหนดวัตถุประสงค์นั้นนำไปใช้ได้หรือไม่เกณฑ์ในการวัดที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของ การทำกิจกรรมคืออะไรเปรียบเทียบผลที่วัดมาได้ด้วยมาตรฐานสัมบูรณ์ (Absolute criteria) หรือ มาตรฐานสัมพัทธ์ (Relative criteria) ที่กำหนดไว้ก่อนและทำการแปลความหมายถึงเหตุของสิ่งที่ เกิดขึ้น โดยอาศัยรายงานจากการประเมินสภาพแวดล้อมปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วย

การประเมินผลผลิตจะสืบสาวสิ่งที่มีอยู่ว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์ไปแล้วหรือกำลังจะ บรรลุแต่การประเมินกระบวนการจะประเมินสิ่งที่มีอยู่ว่าระเบียบการนั้นได้รับการกระทำไปตาม ที่ตั้งไว้หรือไม่การประเมินทั้งสองชนิดจะให้ข้อมูลย้อนกลับสำหรับการควบคุมและพัฒนาการ เปลี่ยนแปลงระเบียบปฏิบัติในกระบวนการการประเมินกระบวนการทำให้สามารถที่จะแสดง ความเห็นได้ว่าการนำวัตถุประสงค์นั้นไปปฏิบัติบรรลุหรือไม่สารสนเทศทั้งสองชนิดร่วมกันแสดง ให้เห็นอย่างหนักแน่นถึงสาเหตุได้มากกว่าอันใดอันหนึ่งโดยลำพังในการตัดสินใจว่าระเบียบปฏิบัติ นั้นควรดำเนินการต่อไปโดยมีการแก้ไขหรือว่าจะต้องกลับไปเริ่มต้นใหม่ทั้งหมดถึงแม้จะเพิ่ม หน้าที่ในการควบคุม โครงการเข้ามาด้วยการประเมินทั้งสองก็ยังอำนวยความสะดวกและช่วยอธิบายถึง ผลที่ได้จากโครงการอยู่

การที่จะประเมินผลผลิตว่าวัตถุประสงค์นั้นที่ผลสัมฤทธิ์หรือไม่การประเมิน กระบวนการจะแสดงให้เห็นรากฐานสำหรับการแปลความหมายเหตุผลสำหรับสิ่งที่ได้มานั้นคือถ้า ไม่ปรากฏผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ก็จำเป็นจะต้องรู้ว่าระเบียบปฏิบัติที่ได้ตั้งไว้นั้นถูกนำไป ปฏิบัติจริงหรือไม่การประเมินกระบวนการจะให้สารสนเทศสำหรับทำความเข้าใจในข้อนี้และถ้า ปรากฏผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ก็มีความจำเป็นที่จะต้องคำบรรยายถึงระเบียบปฏิบัติจึงทำให้ เกิดผลเช่นนั้นออกมา

สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (2544 : 71 – 72) ยังได้เสนอรูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ไว้ว่าเป็นการประเมินเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลหรือสารสนเทศไปใช้ในการตัดสินใจทางเล็กที่เหมาะสมสำหรับการดำเนิน โครงการต่าง ๆ ดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อมหรือบริบทเป็นการประเมินความต้องการและความจำเป็นทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมการเมืองการปกครองและการศึกษา ตลอดจนศึกษาปัญหาอุปสรรคทั้งในและนอกระบบสังคมปัจจุบันเพื่อนำ ไปสู่การกำหนดทิศทางและวัตถุประสงค์ของ โครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้นเป็นการตรวจสอบความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ทั้งในด้านกำลังคนวัสดุอุปกรณ์งบประมาณตลอดจนระบบการบริหารระบบการจัดการเพื่อวิเคราะห์หาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดกับทรัพยากรที่มีอยู่และเป็นทางเลือกที่มีโอกาสทำให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของโครงการได้การที่สุด

3. การประเมินกระบวนการเป็นการประเมินการดำเนินงานเมื่อนำ โครงการที่แผนไว้ไปปฏิบัติทั้งนี้เพื่อศึกษาว่าการดำเนินงานตาม โครงการมีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรเพื่อที่จะได้ปรับปรุงแก้ไขได้ทันท่วงที

4. การประเมินผลผลิตที่เป็นการประเมินเพื่อให้ทราบว่าโครงการประสบผลสำเร็จหรือไม่โดยพิจารณาจากผลที่ได้รับบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่หรือดูว่าที่ได้รับจากโครงการคุ้มค่าหรือไม่

หลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผล

การประเมินผลถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่งในกระบวนการบริหารงาน/โครงการซึ่งหลังจากได้ผ่านกระบวนการวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation) ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวัดความสำเร็จของผลการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ (นภา หลิมรัตน์. 2544 : 13 - 19)

1. การติดตามผล (Monitoring) เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงานการจัดสรรทรัพยากร (Input) เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรในโครงการ (Input) กับผลผลิต (Output) ของโครงการร่วมกับปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินงานการติดตามผลเป็นเครื่องมือในช่วงการปฏิบัติงานของโครงการเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการส่งมอบปัจจัยการผลิต กำหนดการทำงาน การผลิตผลผลิต และการดำเนินงานต่าง ๆ ได้ดำเนินการไปตามแผนที่วางไว้

2. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance evaluation) เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลการปฏิบัติงานเพื่อประเมินความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงานว่ามีการใช้ทรัพยากร/ปัจจัยต่าง ๆ อย่างไร มีการ

ดำเนินงานเป็นไปตามแผน ตามขั้นตอน ตามกฎเกณฑ์ และตามเวลาที่กำหนดหรือไม่ ตลอดจนมีผลงานเป็นไปตามแผน วัตถุประสงค์ และเป้าหมายหรือไม่ อาจเป็นการประเมินผลระหว่าง การดำเนินงาน (On - going evaluation) เป็นการประเมินถึงผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) หรือการประเมินผลภายหลังการดำเนินงาน (Ex - post evaluation) เป็นการประเมิน ถึงผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts)

แนวคิดแบบจำลองการประเมินผล

1. แนวความคิดและแบบจำลองของไทเลอร์

ไทเลอร์ เป็นนักประเมินรุ่นแรก ๆ ในปี ค.ศ. 1930 และเป็นผู้ที่เริ่มต้นบุกเบิก แนวความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโครงการ เขามีความเห็นที่ “การประเมินคือการเปรียบเทียบ พฤติกรรมเฉพาะอย่าง (Performance) กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่วางไว้” โดยมีความเชื่อว่า จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน รัดกุมและจำเพาะเจาะจงแล้ว จะเป็นแนวทางช่วยในการประเมิน ได้เป็นอย่างดีในภายหลังซึ่งต่อมาปี 1950 ได้มีรูปแบบมาใช้เป็นกระบวนการตัดสินใจการบรรลุ วัตถุประสงค์ของสิ่งที่ทำการประเมิน (Tyler, 1956) เรียกว่า “Triple Ps Model”

2. แนวความคิดและแบบจำลองของสแตค

สแตค (Stake, 1967 : 18) กล่าวว่าถ้าความต้องการสารสนเทศที่แตกต่างกันของบุคคล หลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการในการประเมินโครงการ โดยได้ตั้งชื่อแบบจำลองใน การประเมินผลของเขาว่า แบบจำลองการสนับสนุน (Countenance model)

3. แนวความคิดและแบบจำลองของคอมราดและวิลสัน

คอมราดและวิลสัน (Comrad & Wilson, 1985 : 20 - 30 ; อ้างถึงใน ไชยศ เรื่องสุวรรณ, 2544 : 114 - 122) กล่าวว่าถ้าพิจารณาแนวการประเมินที่หน่วยงานต่าง ๆ ใน การประเมินโครงการทั้งหลายจะพบว่ามีรูปแบบการประเมินนิยมใช้กัน 5 รูปแบบ ดังนี้คือ

1. รูปแบบการประเมินตามวัตถุประสงค์ (Goal- based model) พื้นฐานการ ประเมินรูปแบบนี้ คือ ไทเลอร์ (Tyler) รูปแบบการประเมินตามวัตถุประสงค์เป็นรูปแบบการ ประเมินที่เก่าแก่ที่ใช้กันอย่างกว้างขวางที่สุดในการประเมินโครงการต่าง ๆ

2. รูปแบบการประเมินแบบการตอบสนอง (Responsive model) รูปแบบ การประเมินโครงการนี้พัฒนามาจากรูปแบบการประเมินของ สคริเวน (Scriven) ซึ่งประเมินขีด จุดมุ่งหมายและผลข้างเคียง (Side effect) เป็นหลัก สแตค (Stake) ได้พัฒนารูปแบบการประเมิน โครงการหลายคนได้รับการสนับสนุนตามแนวคิดนี้ เช่น กูบา (Guba) ลินคอล์น (Lincoln) การประเมินโครงการตามลักษณะนี้เน้นที่กิจกรรมมากกว่าจุดมุ่งหมายของโครงการ

3. รูปแบบการประเมินโดยผู้ชำนาญ (Conniosseurship model) การประเมินโครงการตามรูปแบบนี้มีความแตกต่างจากรูปการประเมินทั้งสองรูปแบบที่กล่าวมาแล้ว ไอส์เนอร์ (Eisner) ได้เสนอแนวคิดของการประเมินตามรูปแบบนี้ซึ่งมีสถาบันการศึกษาต่าง ๆ นิยมนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

4. รูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจ (Decision - making model) การประเมินโดยพิจารณาอย่างรอบคอบ ไม่ว่าจะเป้าหมายของโครงการ หรือปัญหาข้อโต้แย้งต่าง ๆ ในการประเมินโครงการต้นแบบของการประเมินตามรูปแบบ การประเมินเพื่อตัดสินใจ (Decision -making model) มีอยู่ 2 แบบคือ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) และ CSE Model ของอัลคิน (Alkin) ทั้งสองรูปแบบนี้มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกันมา

5. การประเมินตามกรอบตรรกของโครงการ (Log - frame) โดยพิจารณาถึงองค์ประกอบ 3 ส่วน ดังนี้

5.1 จุดมุ่งหมายของโครงการ (Objectives) ซึ่งประกอบด้วย

5.1.1 เป้าหมายสูงสุด (Goal) หรือเป้าประสงค์ หมายถึง จุดมุ่งหมายของแผนงานหรือผลกระทบของโครงการที่เราคาดหวังว่าจะเกิดขึ้น (Planned impact) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อส่วนรวมหรือประเทศในระดับที่สูงกว่าระดับวัตถุประสงค์ของโครงการ

5.1.2 วัตถุประสงค์ (Purpose) หรือ (Immediate objective) คือผลงานหรือผลลัพธ์ของแผนงาน หรือ โครงการที่เราหวังว่าจะเกิดขึ้นวัตถุประสงค์จะแตกต่างจากเป้าประสงค์ตรงที่มีขอบเขตของระยะเวลาสั้นกว่า และมีขอบเขตความหมายแคบกว่า

5.1.3 ผลผลิต (Outputs) คือผลที่ได้รับ (Results) จากการที่ใช้ปัจจัย (Inputs) ในโครงการนั้นและเป็นผลที่ผู้ดำเนินงานโครงการประสงค์ที่จะให้เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรและการบริหาร โครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.4 กิจกรรม (Activities) คือกระบวนการ (Process) หรือการกระทำ (Actions) ที่จำเป็นในการเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพยากรและปัจจัยการผลิตให้บังเกิดผลผลิต (Output) ในขั้นตอน

5.1.5 ปัจจัย (Inputs) คือทรัพยากรในโครงการเพื่อให้เกิดผลผลิต

5.2 สิ่งที่ยืนยันความก้าวหน้าตามเป้าหมาย (Objectively verifiable indicators) หมายถึง สภาพการณ์ที่ชี้ให้เห็นว่าโครงการบรรลุเป้าหมายทั้งในระดับผลผลิต (Output) วัตถุประสงค์ (Purpose) และเป้าหมายระดับสูง (Goal) ซึ่งอาจจะมีทั้งลักษณะที่แสดงในเชิงปริมาณ (Quantitative) และคุณภาพ (Qualitative)

5.3 ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับความสำเร็จของโครงการเพื่อให้สามารถกำหนดความรับผิดชอบของผู้บริหารโครงการได้อย่างชัดเจน หากโครงการมีความล้มเหลวเนื่องจากปัจจัยภายนอก หรือสถานการณ์ที่นอกเหนือการควบคุมของโครงการแล้ว ผู้บริหารไม่ต้องรับผิดชอบ

4. แนวคิดและแบบจำลองของสตัฟเฟิลบีม

แบบจำลอง (Model) หมายถึง วิธีการสื่อสารทางความคิด ความเข้าใจ ตลอดจนจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏโดยใช้การสื่อในลักษณะต่าง ๆ เช่น แผนภูมิ แผนผัง ระบบสมการ และรูปแบบอื่น เป็นต้นเพื่อให้เข้าใจได้ง่าย และสามารถนำเสนอเรื่องราวได้อย่างมีระบบการประเมินผลโครงการนั้นมีแนวคิดและโมเดลหลายอย่าง ณ ที่นี้ ขอเสนอแนวคิดและโมเดลการประเมินแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) เพราะเป็น โมเดลที่ได้รับการยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบัน

ในปี ค.ศ. 1971 สตัฟเฟิลบีม และคณะ ได้เขียนหนังสือทางการประเมินออกมาหนึ่งเล่ม ซึ่ง “Educational evaluation and decision making” หนังสือเล่มนี้ ได้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางเพราะให้แนวคิดและวิธีการทางการวัดและประเมินผลได้อย่างน่าสนใจและทันสมัย ด้วย นอกจากนั้น สตัฟเฟิลบีมก็ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการประเมินและรูปแบบของการประเมินอีกหลายเล่มอย่างต่อเนื่อง จึงกล่าวได้ว่า ท่านผู้นี้เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทฤษฎีการประเมินจนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบัน เรียกว่า CIPP Model โดยมีลักษณะเป็นการประเมินกระบวนการต่อเนื่องมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจ อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์การประเมิน คือ การให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเน้นการแบ่งแยกบทบาทของการทำงานระหว่างฝ่ายประเมินกับฝ่ายบริหารออกจากกันอย่างเด่นชัด กล่าวคือฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุ จัดหา และนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาข้อมูล และนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี ทั้งนี้เพื่อป้องกันการมีอคติในการประเมิน และเขาได้แบ่งประเด็นการประเมินผลออกเป็น 4 ประเภท คือ (เชาว์ อินโย, 2553 : 125)

1. การประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context evaluation : C) เป็นการประเมินให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นการตรวจสอบว่าโครงการที่จะทำสนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร หรือนโยบายหน่วยเหนือหรือไม่ เป็นโครงการที่มีความเป็นไปได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ หรือไม่ เป็นต้น

การประเมินสถานะแวดล้อมจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่อง โครงการควรจะทำในสภาพแวดล้อมใด ต้องการจะบรรลุเป้าหมายอะไร หรือต้องการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะอะไร เป็นต้น

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยป้อน (Input evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึง ความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์เวลา รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน เป็นต้น

การประเมินผลแบบนี้จะทำโดยใช้ เอกสารหรืองานวิจัยที่มีผู้ทำไว้แล้ว หรือใช้วิธีการวิจัยนำร่องเชิงทดลอง (Pilot experimental project) ตลอดจนอาจให้ผู้เชี่ยวชาญมาทำงานให้อย่างไรก็ตาม การประเมินผลนี้จะต้องสำรวจสิ่งที่มีอยู่เดิมก่อนว่ามีอะไรบ้าง และตัดสินใจว่าจะใช้วิธีการใดใช้แผนการดำเนินงานแบบไหน และต้องใช้ทรัพยากรจากภายนอกหรือไม่

3. การประเมินกระบวนการ (Process evaluation : P) เป็นการประเมินระหว่าง การดำเนินงานโครงการเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาแก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินกระบวนการนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่น หรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย (Weaknesses) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการมักจะไม่สามารถศึกษาได้ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว

การประเมินกระบวนการจะมีบทบาทสำคัญในเรื่องการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะ ๆ เพื่อการตรวจสอบการดำเนินของโครงการโดยทั่วไป การประเมินกระบวนการมีจุดมุ่งหมาย คือ

3.1 เพื่อการหาข้อบกพร่องของโครงการ ในระหว่างที่มีการปฏิบัติการ หรือการดำเนินงานตามแผนนั้น

3.2 เพื่อหาข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ

3.3 เพื่อการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการดำเนินงานของโครงการ

4. การประเมินผลผลิต (Product evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือความต้องการ/เป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการขยาย เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการและ

การประเมินผล เรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินสถานะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วยจะเห็นได้ว่า การประเมินแบบ CIPP เป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้งหมด ซึ่งผู้ประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน กำหนดประเด็นของตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมินวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน

เมื่อพิจารณาถึงช่วงเวลาของการประเมินผลโครงการเพื่อจำแนกประเภทของการประเมินผลโครงการโดยละเอียดแล้ว เราสามารถจำแนกได้ว่าการประเมินผลโครงการมี 4 ระยะ ดังต่อไปนี้ (พิชญ พงศ์ศรี, 2550 : 28)

1. การประเมินผลโครงการก่อนการดำเนินงาน (Pre - evaluation) เป็นการประเมินว่ามีความจำเป็นและความเป็นไปได้ในการกำหนดให้มีโครงการหรือแผนงานนั้น ๆ หรือไม่ บางครั้งเรียกการประเมินผล ประเภทนี้ว่า การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility study) หรือการประเมินความต้องการที่จำเป็น (Need assessment)

2. การประเมินผลโครงการขณะดำเนินงาน (On - going evaluation) เป็นการประเมินผลโครงการเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน (Monitoring) และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ

3. การประเมินผลโครงการเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน (Post - evaluation) เป็นการประเมินว่าผลของการดำเนินงานนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่วางไว้หรือไม่

4. การประเมินผลกระทบจากการดำเนินโครงการ (Impact evaluation) เป็นการประเมินผลโครงการ ภายหลังจากการสิ้นสุดการดำเนินโครงการหรือแผนงานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นซึ่งอาจจะได้รับอิทธิพลจากการมีโครงการหรือปัจจัยอื่น ๆ นอกจากนี้ สตีฟเฟิลบีม ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมินผลดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน

2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยนำเข้าที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนและขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการเพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling decisions) เช่น การตัดสินใจเพื่อใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิต (Output) ที่เกิดขึ้นเพื่อพิจารณาการยุติ/ล้มเลิก หรือขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นการประเมินแบบ CIPP Model ทั้ง 4 ประการ และประเภทของการตัดสินใจดังกล่าวข้างต้น พอดีจะสรุปความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของการประเมินกับการตัดสินใจดังตาราง 2.1

ตาราง 2.1 ความสัมพันธ์การตัดสินใจ และประเภทการประเมินแบบ CIPP Model

ประเภทการประเมิน	ประเภทการตัดสินใจ
การประเมินสถานะแวดล้อม (Context evaluation)	การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning decisions)
การประเมินปัจจัยเบื้องต้น/ตัวป้อน (Input evaluation)	การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้าง (Structuring decisions)
การประเมินกระบวนการ (Process evaluation)	การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementating decisions)
การประเมินผลผลิต (Product evaluation)	การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling decisions)

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ได้เสนอแนวคิดในการสร้างแบบแผนการประเมินผลซึ่งสอดคล้องกับ CIPP Model ซึ่งอาจนำไปประยุกต์ใช้กับการประเมินผลในรูปแบบอื่น ๆ ได้แบบแผนการประเมินผล มีดังนี้

1. การบรรยายจุดมุ่งหมาย และการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติงานซึ่งประกอบด้วย

1.1 ขอบเขตความรับผิดชอบว่ามีขอบเขตระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ

1.2 เวลาและแนวทางเลือก

1.3 ตัวแปรในการวัดและมาตรฐานที่ใช้ในการตัดสินใจ

1.4 นโยบายในการปฏิบัติงานของผู้ประเมินผล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แหล่งข้อมูลที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการ เครื่องมือ วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง สภาพการณ์ในการเก็บข้อมูล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

4. การรายงานผลหรือสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5. การบริหารการประเมินผลเพื่อเตรียมแผนการดำเนินงานทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอนคือ กำหนดโครงสร้าง กำหนดบุคลากรและทรัพยากร กำหนดวิธีการปฏิบัติ ประเมินผล ประสิทธิภาพของเครื่องมือ กำหนดวิธีการที่จะพัฒนาแบบแผนการประเมิน และการจัดการงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน การประเมินผลตลอดโครงการ

เกณฑ์และตัวชี้วัดความสำเร็จ

วเรศ จันทรศร และไพโรจน์ ภัทรนรากุล (2541 : 44) การประเมินผลโครงการนั้น ต้องมีเกณฑ์และตัวชี้วัด (Indicator) ระดับความสำเร็จของโครงการให้ทราบโดยทั่วไปแล้วเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลโครงการมีดังนี้

1. เกณฑ์ประสิทธิภาพ (Efficiency) มีตัวชี้วัด เช่น สัดส่วนของผลผลิตต่อค่าใช้จ่าย ผลผลิตต่อหน่วยเวลา ผลผลิตต่อกำลังคน ระยะเวลาในการให้บริหารต่อผู้บริหาร

2. เกณฑ์ประสิทธิผล (Effectiveness) มีตัวชี้วัด เช่น ระดับการบรรลุเป้าหมาย ระดับการบรรลุตามเกณฑ์มาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วม ระดับความเสี่ยงของโครงการ

3. เกณฑ์ความพอเพียง (Adequacy) ตัวชี้วัด เช่น ระดับความพอเพียงของ ทรัพยากรการขาดแคลนปัจจัยการผลิต และปัจจัยอื่น เป็นต้น

4. เกณฑ์ความพึงพอใจ (Satisfaction) ตัวชี้วัด เช่น ระดับความพึงพอใจของ โครงการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการ เป็นต้น

5. เกณฑ์ความเป็นธรรม (Equity) ตัวชี้วัด คือ การให้โอกาสกับผู้ด้อยโอกาส ความเป็นธรรมระหว่างเพศ ระหว่างกลุ่มอาชีพ ฯลฯ

6. เกณฑ์ความก้าวหน้า (Progress) ตัวชี้วัด เช่น ผลผลิตเปรียบเทียบกับเป้าหมาย รวมถึงการที่ทำได้เสร็จ ทรัพยากร และเวลาที่ใช้ไปมีความเหมาะสมเพียงใด เป็นต้น

7. เกณฑ์ความยั่งยืน (Sustainability) ตัวชี้วัด เช่น ความอยู่รอดของโครงการ ด้านเศรษฐกิจ สมรรถนะด้านสถาบัน ความเป็นไปได้ในด้านการขยายผลของโครงการ

8. เกณฑ์ความเสียหายของโครงการ (Externalities) ตัวชี้วัด เช่น ผลกระทบ ด้านสิ่งแวดล้อม ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น

สำหรับตัวชี้วัด (Indicators) ความสำเร็จของโครงการนั้น หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงหรือระบุประเด็นที่ต้องการจะวัดหรือประเมิน หรือตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมที่ต้องทำการศึกษา โดยจะมีการระบุลักษณะที่ค่อนข้างเป็นรูปธรรม ทั้งส่วนที่มีลักษณะเชิงปริมาณ และลักษณะเชิงคุณภาพ

หลักการสร้างตัวชี้วัดที่ดี

การสร้างตัวชี้วัดที่ดี จำเป็นจะต้องมีหลักการที่ใช้เป็นเป้าหมายในการดำเนินการดังนี้

1. เลือกใช้/สร้างตัวชี้วัดที่เป็นตัวแทนที่สำคัญเท่านั้น
2. คำอธิบาย หรือการกำหนดตัวชี้วัดควรเป็นวลีที่มีความชัดเจน
3. ตัวชี้วัดอาจจะกำหนดได้ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพก็ได้
4. ควรนำจุดประสงค์ของโครงการ หรือประเด็นการประเมินการกำหนดตัวชี้วัด
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัดควรรวบรวมข้อมูล ทั้งจากแหล่งปฐมภูมิ

และทุติยภูมิ

ภูมิศักดิ์ ราสี (2551 : 15) ตัวอย่างการจำแนกประเภทของตัวชี้วัดตามลักษณะของสิ่งที่ได้รับการประเมินตามแบบจำลองการประเมินผลตาม CIPPOI Model คือ

1. ตัวชี้วัดด้านบริบท (Context) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้
  - 1.1 สภาวะแวดล้อมของก่อนมีโครงการ (ปัญหาวิกฤต)
  - 1.2 ความจำเป็น หรือความต้องการขณะนั้น และอนาคต
  - 1.3 ความเข้าใจร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
2. ตัวชี้วัดด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้
  - 2.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของโครงการ
  - 2.2 ความพร้อมของทรัพยากร เช่น งบประมาณ คน วัสดุอุปกรณ์ เวลาและ
  - 2.3 ความเหมาะสมของขั้นตอนระหว่างปัญหา สาเหตุของปัญหา และกิจกรรม
3. ตัวชี้วัดด้านกระบวนการ (Process) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้
  - 3.1 การตรวจสอบกิจกรรม เวลา และทรัพยากร
  - 3.2 ความยอมรับของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการในพื้นที่
  - 3.3 การมีส่วนร่วมของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
  - 3.4 ภาวะผู้นำในโครงการ
4. ตัวชี้วัดด้านผลผลิต (Product) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้
  - 4.1 อัตราการมีงานทำของประชาชนที่ยากจน

กฎระเบียบ

- 4.2 รายได้ของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ
- 4.3 ความพึงพอใจของประชาชนเพื่อเข้าร่วมโครงการ
5. ตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์ (Outcomes) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้
  - 5.1 คุณภาพชีวิตของตนเอง และครอบครัวตามเกณฑ์มาตรฐาน
  - 5.2 การไม่อพยพย้ายหนี
  - 5.3 มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
6. ตัวชี้วัดด้านผลกระทบ (Impact) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้
  - 6.1 ผลกระทบทางบวก/เป็นผลที่คาดหวังจากการมีโครงการ
  - 6.2 ผลกระทบทางลบ/เป็นผลที่ไม่คาดหวังจากโครงการ

เกณฑ์และตัวชี้วัดดังกล่าวนี้ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลโครงการได้ดี ซึ่งจะครอบคลุม มิติด้านเศรษฐกิจ สังคม ด้านบริหารจัดการ ด้านทรัพยากร และด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้นนอกจากนั้นยังสามารถวัดถึงความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของรัฐได้ซึ่งในทางปฏิบัตินักเรียนประเมินผลจะต้องนำเกณฑ์ และตัวชี้วัดดังกล่าวมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะ และบริบทของโครงการด้วย

เครื่องมือชี้วัดการประเมินผล

การประเมินผลเป็นการเปรียบเทียบระหว่างผลการปฏิบัติงานจริง (Actual results) กับผลที่คาดว่าจะได้รับ (Expected results) โดยชี้ให้เห็นว่าปฏิบัติงานจริงเกิดขึ้นตรงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยทั่วไปตัวชี้วัดจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการคือ (ภูมิศักดิ์ ราสี. 2551 : 16)

1. ตัวชี้วัด อาจจะมีทั้งตัวชี้วัดเชิงปริมาณหรือคุณภาพ แต่อย่างไรก็ตามจะต้องสามารถให้ค่าหรือบ่งบอกลักษณะที่ชัดเจนของสิ่งที่จะทำการวัดว่ามีปริมาณหรือคุณลักษณะอย่างไร
2. การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวในตัวชี้วัดนั้น ๆ ถึงแม้ตัวชี้วัดจะมีความชัดเจนในการกำหนดค่า แต่ยังไม่สามารถนำไปวิเคราะห์หาข้อสรุปในการประเมินได้ จนกว่าจะได้มีการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานหรือเป้าหมายการดำเนินงานที่กำหนดไว้
3. เงื่อนไขด้านเวลาและสถานที่ในการประเมินค่าของตัวชี้วัด นอกจากขึ้นอยู่กับเกณฑ์มาตรฐานเพื่อการเปรียบเทียบแล้ว ยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขทั้งในด้านเวลาและสถานที่ กล่าวคือตัวชี้วัดจะบ่งบอกสถานะภาพของสิ่งที่จะวัดเฉพาะในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือในขอบเขต บริเวณ สถานที่หรือพื้นที่ที่ได้ระบุไว้ในประเมินหรือตรวจสอบเท่านั้น

ตัวชี้วัดผลงาน หมายถึง สิ่งของ คุณลักษณะที่สามารถสังเกตเห็น วัดได้ในเชิงปริมาณ หรือผลงานหรือสิ่งที่เกิดขึ้นจากการนำเอาทรัพยากร (Input) มาใช้ในการดำเนินกิจกรรม (Process) KPI (Key performance indicator) หรือ OVI (Objectively verifiable indicator) โดยอาจเป็นลักษณะเฉพาะหรือภาพรวมก็ได้ในเชิงปริมาณ และ/หรือ คุณภาพที่จะสามารถอธิบาย ถึงความสำเร็จได้ครบถ้วนบริบูรณ์ หรืออย่างน้อยจะต้องอธิบายได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ในรูป ของข้อความ อัตราส่วน สัดส่วน ร้อยละ หรือความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลในลักษณะต่าง ๆ นอกจากนี้ยังจะต้องมีลักษณะเป็นหลักฐานที่มีร่องรอยแสดงว่ามีการดำเนินงานจริง และมีใช้ ความคิดเห็นหรือคำบอกกล่าว

ตัวชี้วัดทางสังคม (Social indicators) หมายถึง สิ่งที่แสดงออกเป็นตัวเลขที่ใช้วัดแง่มุม ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทางสังคม ซึ่งเป็นเชิงนามธรรมให้เป็นตัวแปรเชิงรูปธรรมที่สามารถ จัดได้ภายใต้ระบบสารสนเทศ อันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร

ค่าของตัวชี้วัด

โดยทั่วไปค่าของตัวชี้วัดจะแสดงออกในรูปของตัวเลข

1. จำนวน (Number) คือ ตัวเลขที่แสดงถึงจำนวนสิ่งของหนึ่ง เช่น จำนวนศูนย์ พัฒนาเทคโนโลยีประจำตำบล จำนวนสวนสาธารณะในกรุงเทพ และอื่น ๆ เป็นต้น
2. ร้อยละ (Percentage) คือ จำนวนของเลขกลุ่มหนึ่งซึ่งนำมาเปรียบเทียบกับเลขอีก กลุ่มหนึ่งโดยปรับให้เลขกลุ่มหลังมีค่าเท่ากับ 100 เช่น รายได้จากภาษีเป็นร้อยละ 35 ของรายจ่าย ประจำ เป็นต้น
3. อัตราส่วน (Ratio) คือ ข้อมูลที่แสดงความสัมพันธ์เปรียบเทียบระหว่างจำนวน ของเลขกลุ่มหนึ่งกับจำนวนของเลขอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งอยู่ในเหตุการณ์เดียวกันหรือเกี่ยวข้องกัน เช่น อัตราส่วนของครูต่อนักเรียน เท่ากับ 1 : 25 เป็นต้น
4. สัดส่วน (Proportion) คือ ข้อมูลที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนของเลข กลุ่มหนึ่งกับจำนวนของเลขอีกกลุ่มหนึ่งโดยที่จำนวนเลขในกลุ่มแรกนั้นเป็นส่วนหนึ่งหรือรวมอยู่ ในจำนวนของเลขกลุ่มหนึ่งด้วย เช่น เจ้าหน้าที่การเกษตรที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร เท่ากับ 3 ใน 5 ของเจ้าหน้าที่ทั้งหมด เป็นต้น
5. อัตรา (Rate) คือ อัตราส่วนระหว่างเลขจำนวนหนึ่งกับเลขอีกจำนวนหนึ่งภายใน ระยะเวลาหนึ่ง เช่น จำนวนผู้เข้ารับการบำบัดการติดยาเสพติดทุก 500 คน จะมีผู้เข้ารับการบำบัด ซ้ำ 10 คน เป็นต้น

6. ค่าเฉลี่ย (Average Mean) คือตัวเลขหนึ่งซึ่งเฉลี่ยจากกลุ่มตัวเลขจำนวนหนึ่งที่เป็นประเภทเดียวกัน (รวมค่าของจำนวนตัวเลขกลุ่มตัวอย่างหนึ่งแล้วหารด้วยจำนวนตัวอย่งนั้นทั้งหมด)

สรุปได้ว่า ตัวชี้วัดการประเมินผลเป็นการเปรียบเทียบระหว่างผลการปฏิบัติงานจริงกับผลที่คาดว่าจะได้รับ โดยชี้ให้เห็นว่าปฏิบัติงานจริงเกิดขึ้นตรงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยทั่วไปตัวชี้วัดจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ ตัวชี้วัด การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเงื่อนไขด้านเวลาและสถานที่

แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ

ความหมายของประสิทธิภาพ

นักวิชาการและนักบริหารหลายท่านได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพแตกต่างกันออกไป ดังนี้

ประเวศน์ มหารัตน์กุล (2542 : 113 - 114) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้คนน้อยกว่างานแต่สามารถทำงานให้สำเร็จไม่ว่าจะเป็นการบรรลุความสำเร็จในรูปแบบของภารกิจ นโยบาย เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์แล้วแต่ผลงานที่สำเร็จได้ใช้คน และทุนพอดีกับงาน และยิ่งผลงานที่สำเร็จได้ใช้คน และทุนค่าน้อยเท่าใดยิ่งถือว่าเกิดประสิทธิภาพได้มากเท่านั้น

สวัสดิ์ กาญจนสุวรรณ (2542 : 4) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้ทรัพยากรและเวลาน้อยแต่งานบรรลุเป้าประสงค์และมีคุณภาพ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 667) ได้ให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการทำงาน

กฤษฎ์ อุทัยรัตน์ (2550 : 350) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ที่บรรลุแล้ว โดยการเทียบกับทรัพยากรที่ใช้ไป

ปีเตอร์ ดรึคเกอร์ (Drucker. 1967 : 75 ; อ้างถึงในวิโรจน์ สารรัตนะ และสัมพันธ์ พันธุ์พฤษย์. 2545 : 3) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการใช้ทรัพยากรในกระบวนการเปลี่ยนแปลงเพื่อบรรลุจุดหมายขององค์การได้ดี

การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ

การบริหารไม่ว่าหน่วยงานขนาดเล็กหรือหน่วยงานขนาดใหญ่จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหาร หากผู้บริหารมีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในหลักการบริหารย่อมส่งผลต่อความสำเร็จและ

การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ โดยมีนักวิชาการและนักบริหารได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการบริหารที่มีประสิทธิภาพไว้ดังนี้

ประเวศน์ มหารัตน์กุล (2542 : 114 - 115) ได้กล่าวถึงการสร้างระบบบริหารที่มีประสิทธิภาพทั่วทั้งองค์การต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 7 ประการคือ

1. การจัดองค์กรที่มีความยืดหยุ่นสูง ไม่ผูกยึดเป็นกรอบที่ตายตัวว่าองค์กรจะต้องเป็นแบบหนึ่งแบบใด
2. ในเบื้องต้นมีโครงสร้างตำแหน่งรับงานครบถ้วนสมบูรณ์และพร้อมที่จะขยายรับการเติบโตได้ตลอดเวลา
3. มีโครงสร้างเงินเดือนที่สอดคล้องกับโครงสร้างตำแหน่ง
4. มีระบบการประเมินผลงานโดยยึดเอาเป้าหมายเป็นเกณฑ์วัดความสำเร็จของการทำงาน
5. มีการประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
6. เสริมสร้างบรรยากาศการทำงานบนความหลากหลายของวัฒนธรรม
7. ผู้บริหารมีเหตุผล และคุณธรรม โดยเฉพาะการประเมินผลงานนั้นต้องมีความเป็นธรรมไม่มีอคติ

สุรัฐ ศิลปะอนันต์ (2545 : 154 - 159) ได้อธิบายถึงการดำเนินงานปฏิรูปสถานศึกษาตามกระบวนการปรับปรุงที่มีประสิทธิภาพในระดับสถานศึกษาให้สำเร็จตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การเตรียมการ
  - 1.1 ประชุมนิเทศครูอาจารย์
  - 1.2 ตั้งทีมปรับปรุงสถานศึกษา
  - 1.3 กำหนดภารกิจของสถานศึกษา
2. การวิเคราะห์
  - 2.1 ทำการประเมินความต้องการ
3. การวางแผนและการปฏิบัติตามแผน
  - 3.1 ตั้งความมุ่งหมายและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ปรับปรุงสถานศึกษา
  - 3.2 พิจารณารับรองแผนปรับปรุงสถานศึกษา
  - 3.3 เผยแพร่แผนการปรับปรุงสถานศึกษา
  - 3.4 ปฏิบัติตามแผนปรับปรุงสถานศึกษา

สมยศ นาวิการ (2545 : 28) ได้ให้ข้อพิจารณาปัญหาบางอย่างที่ผู้บริหารควรพิจารณาในการออกแบบองค์การเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพดังนี้

1. การรวมกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละระดับควรใช้หลักเกณฑ์อะไร
 2. แต่ละหน่วยงานขององค์การควรมีขนาดของการควบคุมเท่าไร และในแผนงานที่สำคัญควรมีระดับการบริหารกี่ระดับ

3. องค์การควรมีการรวมอำนาจหน้าที่หรือกระจายอำนาจหน้าที่มากน้อยแค่ไหน

4. ตำแหน่งหน้าที่แต่ละระดับควรมีความเป็นระเบียบแบบแผนมากน้อยแค่ไหน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 15) ได้เสนอการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New public management : NPM) มุ่งผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และมีดัชนีชี้วัดความสำเร็จของงานอย่างเป็นรูปธรรมโดยอาจประยุกต์แนวคิดการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปใช้ในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมของสถานศึกษา
2. การกำหนดแผนพัฒนาของสถานศึกษาหรือแผนกลยุทธ์
3. กำหนดปัจจัยความสำเร็จ (CSFs) และดัชนีชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (KPLs)

เป้าหมาย และมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

4. การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่
5. การประเมินผลการปฏิบัติงานและจัดทำรายงานประเมินตนเอง
6. การประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 ; อ้างถึงใน ชีระ รุญเจริญ. 2550 : 165 - 166) กล่าวว่า การนำหลักการการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้ในสถานศึกษาแต่ละแห่งอาจไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะและความจำเป็นของแต่ละสถานศึกษาแต่ทุกสถานศึกษาจะตั้งอยู่บนหลักการเดียวกัน ดังนี้

1. การกระจายอำนาจ คืออำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน
2. การบริหารตนเอง สถานศึกษามีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้นภายใต้การบริหารในรูปแบบขององค์คณะบุคคล
3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมผู้เกี่ยวข้องสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนตัดสินใจ การกำหนดหลักสูตรเป็นต้น
4. ภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน เป็นภาวะผู้นำที่เน้นการสนับสนุนและอำนวยความสะดวก
5. การพัฒนาทั้งระบบ ปรับทั้งโครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร โดยการเปลี่ยนแปลงต้องให้ระบบทั้งหมดเห็นด้วย และสนับสนุน

6. ความรับผิดชอบที่ตรวจได้ สถานศึกษาต้องพร้อมให้การตรวจสอบเพื่อให้การบริหารและจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

หลักการบริหารตามแนวคิดของเอ็ดเวิร์ด เดมมิ่ง (Edward Deming. 2004 ; อ้างถึงใน สันติ บุญภิรมย์. 2552 : 113 - 114) เป็นหลักการบริหารงานให้มีคุณภาพประสิทธิภาพซึ่งเป็นที่ยอมรับและรู้จักกันทั่วโลก เรียกว่ากระบวนการบริหารตามวงจรเดมมิ่ง (Deming cycle) กำหนดออกเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การวางแผนแก้ปัญหา (Planning)
2. การลงมือแก้ปัญหา (Do)
3. การตรวจสอบการแก้ปัญหา (Check)
4. การแก้ไขแผนใหม่ (Action)

การบริหารงานตามแนวคิดของฟาโย (Fayol. 1949 ; อ้างถึงใน สันติ บุญภิรมย์. 2552 : 112) ได้กำหนดหน้าที่ของผู้บริหารเป็นกระบวนการบริหารเป็น 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์กร (Organizing)
3. การบังคับบัญชา (Commanding)
4. การประสานงาน (Communicating)
5. การควบคุมงาน (Controlling)

การบริหารงานแนวคิดของกูลิค และเออร์วิค (Gulick and Urwick. 1973 : 13 ; อ้างถึงใน ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. 2549 : 37) ได้กำหนดกระบวนการบริหารที่เรียกว่า POSDCRB เป็น 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์กร (Organizing)
3. การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing)
4. การสั่งการ (Directing)
5. การประสานงาน (Coordinating)
6. การรายงาน (Reporting)
7. การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

สรุปได้ว่า การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ นั้นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญ และเข้าใจกระบวนการบริหารแบบ

ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนที่ดี มีการประสาน มีการบังคับบัญชา มีการควบคุม และการสรุปผล การดำเนินงาน

ประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านทางธุรกิจ

โดยทั่วไปแล้วประสิทธิภาพ (Efficiency) ในการปฏิบัติงานมักจะแยกไม่ออกกับ ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ในการปฏิบัติงานเพราะการปฏิบัติงานนั้นจะมีประสิทธิภาพไม่ได้ถ้าหากว่าการปฏิบัติงานนั้นไม่มีประสิทธิผล ซึ่งหมายความว่า การปฏิบัติงานจะไม่บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ แต่ในขณะเดียวกันการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลก็ไม่จำเป็นว่า การปฏิบัติงานนั้นจะต้องมีประสิทธิภาพเสมอไปเพราะว่าความหมายโดยตรงของประสิทธิภาพนั้นมีผู้กล่าวไว้หลายท่านด้วยกันดังนี้

พีเตอร์สัน และพลาวแมน (Peterson & Plowman. 1971 ; อ้างถึงใน คชาวุธ พรหมาย. 2545 : 9) ได้ให้ความหมายของคำว่าประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านทางธุรกิจ ในความหมายอย่างแคบว่า หมายถึง การลดต้นทุนในการผลิต และความหมายอย่างกว้าง หมายถึง คุณภาพของการมีประสิทธิภาพ (Quality of effectiveness) และความสามารถในการผลิต (Competence and capability) และในการดำเนินงานทางด้านธุรกิจที่จะถือว่ามีประสิทธิภาพสูงสุดก็เพื่อสามารถผลิตสินค้า หรือบริการในปริมาณและคุณภาพที่ต้องการที่เหมาะสมและต้นทุนน้อยที่สุดเพื่อกำหนดถึง สถานการณ์และข้อผูกพันด้านกานเงินที่มีอยู่ ดังนั้นแนวความคิดของคำว่าประสิทธิภาพใน ด้านธุรกิจมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ ต้นทุน (Cost) คุณภาพ (Quality) ปริมาณ (Quantity) และวิธีการ (Method) ในการผลิต

มิลเล็ท (Millet. 1969 ; อ้างถึงใน สถิต คำลาเลี้ยง. 2544 : 13) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ มวลมนุษย และได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงานนั้น (Human satisfaction and benefit produced) ซึ่งความ พึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจในการบริการให้กับประชาชน โดยพิจารณาจาก

1. การให้บริการอย่างเท่าเทียม (Equitable service)
2. การให้บริการอย่างรวดเร็วและทันเวลา (Timely service)
3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample service)
4. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progression service)

ไซมอน (Simon. 1971 ; อ้างถึงใน สถิต คำลาเลี้ยง. 2544 : 13) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพไว้ว่า กล่าวคือ ถ้าจะพิจารณาว่างานใดจะมีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ให้ดู ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (Input) กับผลผลิต (Output) ที่ได้รับ เพราะฉะนั้นตาม

พรรณานี้จึงหมายถึงผลผลิตลบด้วยปัจจัยนำเข้าและถ้าเป็นการบริหารราชการ องค์กร ของรัฐก็ บวกความพึงพอใจของผู้รับบริการ (Satisfaction) เข้าไปด้วยซึ่งอาจเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$E = (O-I) + S$$

E = Efficiency คือ ประสิทธิภาพของงาน

O = Output คือ ผลผลิตหรืองานที่ได้รับออกมา

I = Input คือ ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากร

S = Satisfaction คือ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

ธงชัย สันติวงษ์ (2542 : 198) นิยามว่าประสิทธิภาพ หมายถึง กิจกรรมทางด้านการ บริหารบุคคลที่ได้เกี่ยวข้องกับวิธีการ ซึ่งหน่วยงานพยายามกำหนดให้ทราบแน่ชัดว่าพนักงานของ ตนสามารถปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 380 ; อ้างถึงใน คชาวุธ พรหมาย. 2545 : 14) ได้กล่าวถึง แนวคิดของ Harring Emerson ที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพใน หนังสือ “The twelve principles of efficiency” ซึ่งได้รับการยกย่องและกล่าวขานกันมากหลัก 12 ประการมีดังนี้

1. ทำความเข้าใจและกำหนดแนวคิดในการทำงานให้กระจ่าง
2. ใช้หลักสามัญสำนึกในการพิจารณาความน่าจะเป็นไปได้ของงาน
3. กำปรักษาแนะนำต้องสมบูรณ์และถูกต้อง
4. รักษาระเบียบวินัยในการทำงาน
5. ปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม
6. การทำงานต้องเชื่อถือได้มีความฉับพลัน มีสมรรถภาพและมีการลงทะเบียนไว้

เป็นหลักฐาน

7. งานควรมีลักษณะแจ้งให้ทราบถึงการดำเนินงานอย่างทั่วถึง
8. งานเสร็จทันเวลา
9. ผลงานได้มาตรฐาน
10. การดำเนินงานสามารถยึดเป็นมาตรฐานได้
11. กำหนดมาตรฐานที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแก่งานได้
12. ให้บำเหน็จแก่งานที่ดี

นอกจากนี้ยังมีแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพหรือ ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานนั้น และมีนักทฤษฎีหลายท่านได้ศึกษาและสรุปเป็นปัจจัยสำคัญ ๆ ที่ น่าสนใจดังต่อไปนี้

เบคเกอร์ และนิวเฮาเซอร์ (Becker & Neuhauser. 1975 ; อ้างถึงใน คชาวุธ พรหมาย. 2545 : 12) ได้เสนอตัวแบบจำลองเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์กร (Model of organization efficiency) โดยกล่าวว่าประสิทธิภาพขององค์กรนอกจากจะพิจารณาถึงทรัพยากร เช่น คน เงิน วัสดุที่เป็นปัจจัยนำเข้า และผลผลิตขององค์กร คือ การบรรลุเป้าหมายแล้วองค์กรในฐานะที่เป็นองค์กรในระบบเปิด (Open system) ยังมีปัจจัยประกอบอีกดังแบบจำลองในรูปสมมติฐานซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. หากสภาพแวดล้อมในการทำงานขององค์กรนั้นมีความซ้ำซ้อนต่ำ (Low task environment complexity) หรือมีความแน่นอน (Certain) มีการกำหนดระเบียบ ปฏิบัติในการทำงานขององค์กรอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้วแน่ชัดว่าจะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพขององค์กรมากกว่าองค์กรที่มีสภาพแวดล้อมในการทำงานยุ่งยาก และซ้ำซ้อนสูง (High task environment complexity) หรือมีความไม่แน่นอน (Uncertain)

2. การกำหนดระเบียบปฏิบัติชัดเจนเพื่อเพิ่มผลการทำงานที่มองเห็นได้มีผลทำให้ประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

3. ผลการทำงานที่มองเห็นได้สัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพ

4. หากพิจารณาควบคู่กันไปจะปรากฏว่าการกำหนดระเบียบปฏิบัติอย่างชัดเจน และผลการทำงานที่สามารถมองเห็นได้จะมีความสัมพันธ์มากขึ้นต่อประสิทธิภาพมากกว่าตัวแปรแต่ละตัวตามลำพัง

เบคเกอร์ และนิวเฮาเซอร์ (Becker & Neuhauser. 1975 : 186) ยังเชื่ออีกว่าการสามารถมองเห็นผลการทำงานขององค์กรได้ (Visibility consequences) และมีความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพขององค์กร เพราะองค์กรสามารถทดลองและเลือกระเบียบการปฏิบัติได้ซึ่งระเบียบการปฏิบัติและผลการปฏิบัติงานจะมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

แคทซ์ และคานัน (Katz & Kahn. 1978 : 232 - 240) ซึ่งเป็นนักทฤษฎีที่ศึกษาองค์กรระบบเปิด (Open system) เช่นกันก็ได้ศึกษาในเรื่องปัจจัยที่สำคัญต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งเขากล่าวว่าประสิทธิภาพ คือ ส่วนประกอบที่สำคัญของประสิทธิผล ประสิทธิภาพขององค์กร ถ้าจะวัดจากปัจจัยนำเข้าเปรียบเทียบกับผลผลิตที่ได้จะทำให้การวัดประสิทธิภาพคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงขององค์กร หมายถึง การบรรลุเป้าหมาย (Goal - attainment) ขององค์กรในการบรรลุเป้าหมายขององค์กรปัจจัยต่าง ๆ คือ การฝึกอบรม ประสบการณ์ความผูกพัน ยังมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในองค์กรด้วย

นฤมล กิตตะชานนท์ (2527 : 16 - 22 ; อ้างถึงใน คชาวุธ พรหมาย. 2545 : 15 - 16) ได้เสนอว่าการปฏิบัติงานของแต่ละคนจะถูกกำหนดโดย 3 ส่วน ดังนี้

1. คุณลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล (Individual attributes) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1.1 Demographic characteristics เป็นลักษณะที่เกี่ยวกับเพศ อายุ เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์

1.2 Competence characteristics เป็นลักษณะที่เกี่ยวกับความรู้ความสามารถ ความถนัด และความชำนาญของบุคคลซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะได้มาจากการศึกษาอบรม และสั่งสมประสบการณ์

1.3 Psychological characteristics เป็นลักษณะทางด้านจิตวิทยา ซึ่งได้แก่ ทัศนคติ ค่านิยม การรับในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลด้วย

2. ระดับความพยายามในการทำงาน (Work effort) จะเกิดขึ้นจากการมีแรงจูงใจในการทำงาน ได้แก่ ความต้องการ แรงผลักดันอารมณ์ความรู้สึก ความสนใจ ความตั้งใจเพราะว่า คนที่มีแรงจูงใจในการทำงานสูงจะมีความพยายามที่จะอุทิศกำลังกายและกำลังใจให้แก่การทำงานมากกว่าผู้ที่แรงจูงใจในการทำงานต่ำ

3. แรงสนับสนุนจากองค์กรหรือหน่วยงาน (Organization support) ซึ่งได้แก่ คำตอบแทนความยุติธรรม การติดต่อสื่อสาร และวิธีการที่จะมอบหมายงานซึ่งมีผลต่อกำลังใจ ผู้ปฏิบัติงาน

มาโนช สุขฤกษ์ และคณะ (2523 : 26 ; อ้างถึงใน สถิต คำลาเถียง. 2544 : 18 - 19) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานว่าประกอบด้วยปัจจัยหลัก 3 ปัจจัยด้วยกัน คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศจำนวนสมาชิกในครอบครัวอายุ ระยะเวลาในการทำงาน สถิติปัญญาระดับการศึกษา และบุคลิกภาพ

2. ปัจจัยที่ได้รับมาจากงาน ได้แก่ ชนิดของงานทักษะความชำนาญสถานภาพทางอาชีพ สถานภาพทางภูมิศาสตร์ และขนาดของธุรกิจ

3. ปัจจัยที่ควบคุมได้โดยฝ่ายบริหาร ได้แก่ ความมั่นคงรายได้สวัสดิการโอกาสก้าวหน้าในงานสภาพการทำงานผู้ร่วมงานความรับผิดชอบและการจัดการ

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลเกิดจากสภาพภูมิหลังของแต่ละคนที่ไม่เหมือนกัน สภาพร่างกายจิตใจ การศึกษา ความรู้ความสามารถ ความถนัดต่าง ๆ โดยมีปัจจัยสนับสนุนให้เกิดความแตกต่างจากการประเมินของผู้บังคับบัญชาแล้วให้คะแนนออกมาในระดับต่ำ ปานกลาง และระดับสูง ซึ่งมีผลต่อการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้ข้าราชการผู้นั้นมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่มากขึ้นเรื่อย ๆ

หลักการบริหารให้มีประสิทธิภาพ

ประเวศน์ มหารัตนสกุล (2543 : 114 - 115) ได้กล่าวถึง การสร้างระบบบริหารที่มีประสิทธิภาพทั่วทั้งองค์การ ต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 7 ประการคือ

1. การจัดองค์กรที่มีความยืดหยุ่นสูง ไม่ผูกยึดเป็นกรอบที่ตายตัวว่าองค์กรจะต้องเป็นแบบหนึ่งแบบใด
2. ในเบื้องต้นมีโครงสร้างตำแหน่งรับงานครบถ้วนสมบูรณ์ และพร้อมที่จะขยายรับการเติบโตได้ตลอดเวลา
3. มีโครงสร้างเงินเดือนที่สอดคล้องกับโครงสร้างตำแหน่ง
4. มีระบบการประเมินผลงาน โดยยึดเอาเป้าหมายเป็นเกณฑ์วัดความสำเร็จของการทำงาน
5. มีการประยุกต์ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
6. เสริมสร้างบรรยากาศการทำงานบนความหลากหลายของวัฒนธรรม
7. ผู้บริหารมีเหตุผลและคุณธรรม โดยเฉพาะการประเมินผลงานนั้นต้องมีความเป็นธรรมไม่มีอคติ

สุรัฐ ศิลปะอนันต์ (2545 : 154 - 159) ได้อธิบายถึงการดำเนินงานปฏิรูปสถานศึกษาตามกระบวนการปรับปรุงที่มีประสิทธิภาพในระดับสถานศึกษาให้สำเร็จตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การเตรียมการ ได้แก่ ประมุขนิเทศครูอาจารย์ตั้งทีมปรับปรุงสถานศึกษา และกำหนดภารกิจของสถานศึกษา
2. การวิเคราะห์ คือ ทำการประเมินความต้องการ
3. การวางแผนและการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ ตั้งความมุ่งหมายและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ปรับปรุงสถานศึกษา พิจารณารับรองแผนปรับปรุงสถานศึกษา เผยแพร่แผนการปรับปรุงสถานศึกษา และปฏิบัติตามแผนปรับปรุงสถานศึกษา

สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวิน (2550 : 87 - 91) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารให้มีคุณภาพประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นที่ยอมรับและรู้จักทั่วโลก ได้แก่ หลักการของการบริหารแบบเดมมิ่ง (Principle of daming management) ดังนี้

1. การปรับปรุงคุณภาพเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐศาสตร์ทั้งหมด
2. ลูกค้าน่าก่อนเสมอ
3. อย่าตำหนิบุคคล แต่แก้ไขระบบ
4. วางแผน ลองทำ ตรวจสอบ ทำจริง
5. ฝ่ายบริหารระดับสูง ต้องเปลี่ยนแนวคิดสู่ปรัชญาใหม่

6. ฝ่ายบริหารระดับกลาง ต้องมีการฝึกอบรมปรัชญาใหม่

7. ฝ่ายบริหารระดับล่าง หรือไม่ใช่ฝ่ายบริหารจัดสร้างทีมวินัยภายใน

พอสรุปได้ว่า หลักการบริหารให้มีประสิทธิภาพ ต้องมีการวางแผน และเตรียมการเป็นอย่างดี เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยเกิดผลประโยชน์สูงสุด มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้ทรัพยากร และเวลาอย่างคุ้มค่า และต้นทุนน้อยที่สุด

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 (2557 : 20 - 35) รายงานว่าในปีการศึกษา 2557 มีจำนวนผู้บริหารและครูรวมทั้งสิ้น จำนวน 2,934 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 205 คน ครู 2,729 คน และโรงเรียนในสังกัด เปิดสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 6 มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 66 โรงเรียน ประกอบไปด้วย

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 11 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม โรงเรียนพุทไธสง โรงเรียนนางรอง โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก โรงเรียนกระสังพิทยาคม โรงเรียนลำปลายมาศ โรงเรียนสตึก โรงเรียนหนองกี่พิทยาคม โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการ โรงเรียนเมืองคองพิทยาสรรพ์

โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 11 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนธารทองพิทยาคม โรงเรียนภัทรบพิตร โรงเรียนบึงหลวงพิทยาคม โรงเรียนคูเมืองพิทยาคม โรงเรียนนางรองพิทยาคม โรงเรียนห้วยราชพิทยาคม โรงเรียนรณรงค์บุรีพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก โรงเรียนเมืองแกพิทยาคม ภูโรงเรียนสวนแดงพิทยาคม โรงเรียนพระครูพิทยาคม โรงเรียนร่มเกล้าบุรีรัมย์

โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 16 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนแคนดงพิทยาคม โรงเรียนนาโพธิ์พิทยาคม โรงเรียนพลับพลาชัยพิทยาคม โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม โรงเรียนคูใหญ่วิทยา โรงเรียนโนนสุวรรณพิทยาคม โรงเรียนสิงห์พิทยาคม โรงเรียนโนนเจริญพิทยาคม โรงเรียนจุฬาภรณ์ราชวิทยาลัย โรงเรียนพนมรุ้ง โรงเรียนไพศาลพิทยาคม โรงเรียนกนกศิลป์พิทยาคม โรงเรียนสวายจิกพิทยาคม โรงเรียนบ้านบุพิทยาสรรค์ โรงเรียนถนนหักพิทยาคม โรงเรียนแสลงโทนพิทยาคม

โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 28 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนตลาดโพธิ์พิทยาคม โรงเรียนไทยเจริญวิทยา โรงเรียนหัวหินพิทยาคม โรงเรียนร่อนทองพิทยาคม โรงเรียนอุดมอักษรพิทยาคม โรงเรียนพิมพ์รัฐประชาสรรค์ โรงเรียนลำควนพิทยาคม โรงเรียนเหล็องพนาวิทยา โรงเรียนกัณฑ์พิทยาคม โรงเรียนสะแกพิทยาคม โรงเรียนชุมแสงพิทยาคม โรงเรียนเมืองโพธิ์ชัยพิทยาคม ละหานทรายวิทยา โรงเรียนสองห้องพิทยาคม โรงเรียนคางพิทยาสรรค์ โรงเรียนจตุรราษฎร์พิทยา

คม โรงเรียนร่วมจิตต์วิทยา โรงเรียนสูงเนินพิทยาคม โรงเรียนทุ่งแสงทองพิทยาคม โรงเรียนมัธยมพรสำราญ โรงเรียนชำนาญพิทยาคม โรงเรียนคงพลองพิทยาคม โรงเรียนหนองตาตพิทยาคม โรงเรียนเมืองแฝกพิทยาคม โรงเรียนปะคำพิทยาคม โรงเรียนสามัคคีพิทยาคม โรงเรียนทะเลเมนชัยพิทยาคม โรงเรียนสมเสมีคพิทยาคม

ข้อมูลด้านเอกลักษณ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์หลักและจุดเน้น มีดังนี้

เอกลักษณ์ คือ ยิ้มรับ ถักไว ใส่ใจบริการ

วิสัยทัศน์ คือ องค์กรยุคใหม่ สร้างเด็กไทยคู่สากล

พันธกิจ คือ สร้างโรงเรียนชั้นนำให้เด็กไทยได้เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต คิดวิเคราะห์

มีความสามารถด้านเทคโนโลยี มีคุณธรรม รักษ์วัฒนธรรมไทยและมั่นใจในตนเอง
กลยุทธ์หลัก

1. แผนพัฒนาระบบบริหารและการจัดการ
2. แผนพัฒนาคุณภาพนักเรียนและกระบวนการจัดการเรียนรู้
3. แผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
4. แผนพัฒนาระบบภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษา

จุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในปีการศึกษา 2557 กำหนดไว้ 3 ประเด็น คือ

1. ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดระบบ

ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ

3. การพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการเตรียมความพร้อมด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร (ภาษาอังกฤษและภาษาที่สอง)

จุดเน้นสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล

จุดเน้นสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 และการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2551 - 2561) ให้ประสบผลสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ทุกภาคส่วนร่วมกันดำเนินการ ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2551 - 2561) ในระดับสถานศึกษาดังนี้

1. ทำความเข้าใจให้กระจ่าง

1.1 การกำหนดคน โยบาย ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย มิติต่างๆ /ตัวชี้วัด การพัฒนาผู้เรียน
ในโรงเรียน

- 1.2 แนวทางการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้นปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง
- 1.3 บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง
- 1.4 การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามแนวทางทั้งในและนอกห้องเรียน
2. ตรวจสอบทบทวน วิเคราะห์จุดเด่น จุดพัฒนา
  - 2.1 คุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของสถานศึกษา
  - 2.2 คุณภาพผู้เรียนแยกเป็นรายวิชา/ ระดับชั้น/ ตามมิติคุณภาพจุดเน้น
  - 2.3 จุดเด่น จุดพัฒนาของสถานศึกษา
  - 2.4 จุดเด่น จุดพัฒนาของผู้เรียน
3. กำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น
  - 3.1 ปีการศึกษา 2553 ระยะที่ 1
  - 3.2 ปีการศึกษา 2554 ระยะที่ 2, 3
  - 3.3 ปีการศึกษา 2555 ระยะที่ 4, 5 และดำเนินการ/ รายงานต่อเนื่องถึงปี 2561
4. กำหนดภาระงานการพัฒนาตามจุดเน้น
  - 4.1 ทบทวน ออกแบบหลักสูตร/ กิจกรรมการเรียนรู้/ การวัดผลประเมินผล
  - 4.2 ทบทวนปรับ โครงสร้างเวลาเรียน ตารางเรียน
  - 4.3 ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้สื่อ ICT แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน
  - 4.4 การวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรและจุดเน้น
5. ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น
  - 5.1 ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร/ จุดเน้นตัวชี้วัดที่ออกแบบ
  - 5.2 นิเทศ กำกับติดตามประเมินระหว่างการทำงานตามแผน
  - 5.4 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามมิติคุณภาพ/ ตัวชี้วัดจุดเน้น/ ข้อสอบ
6. ตรวจสอบ ปรับปรุง พัฒนา
  - 6.1 ตรวจสอบ ปรับปรุง พัฒนา
  - 6.2 นำผลการตรวจสอบ ปรับปรุงไปใช้พัฒนา
7. สรุปและรายงานผลการพัฒนาผู้เรียน
  - 7.1 ผลการดำเนินงาน ความภาคภูมิใจ และความสำเร็จ
  - 7.2 ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข
  - 7.3 รายงานผลการพัฒนาใน 2 ระยะ คือ ภายในเดือนมีนาคมและเดือนตุลาคม

การเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายใน รอบที่ 4 (2559 – 2563)

การพัฒนามาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน รอบที่ 4 (2559 – 2563) สำหรับโรงเรียนในสังกัด จากการวิเคราะห์การประกาศใช้มาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน รอบที่ 4 (2559 – 2563) จะประกาศใช้ประมาณปี 2559 ซึ่งจะเป็นจุดอ่อนสำคัญ ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 32 ได้พัฒนามาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน ปีงบประมาณ 2557 ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการทำงานยกร่างมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน รอบที่ 4 (2559 – 2563) โดยมอบหมายให้ คณะเลขานุการของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา (ก.ค.ป.น.) วิเคราะห์ มาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในรอบที่ 3 (2554 – 2559) และศึกษาวิเคราะห์ ร่างมาตรฐานเพื่อการประเมินภายนอก รอบที่ 4 (2559 – 2563) ที่อยู่ระหว่างการพัฒนาโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
2. ให้คณะกรรมการยกร่าง “มาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน รอบที่ 4 (2559 – 2563) สำหรับสถานศึกษาในสังกัด โดยผ่านการประชาพิจารณ์ให้ผู้เกี่ยวข้องเห็นพ้องต้องกัน
3. เสนอร่างมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน ให้กรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ให้ความเห็นชอบแล้วประกาศใช้
4. ให้ทุก โรงเรียนจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ตามกรอบมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพฉบับใหม่ (2559 – 2563)
5. ให้แต่ละ โรงเรียนประเมินผลภายในและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองทุกสิ้นปีการศึกษา
6. เขตพื้นที่การศึกษาทำการประเมินภายในเป็นราย โรงเรียนอย่างเข้มข้น ในปีการศึกษา 2557 – 2559 เพื่อให้โรงเรียนมีความพร้อมระดับสูงสุด พร้อมทั้งจะรับการประเมินภายนอกในปี 2559 – 2563

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานมีผู้ทำการวิจัยไว้ดังนี้
ถาวร อินทะแสง (2550 : 177) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาวิทยาลัยการอาชีพขอนแก่นพบว่า การดำเนินงานการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับ “มาก” สภาพปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใน

สถานศึกษามีปัญหาในระดับ “ปานกลาง” และความต้องการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษามีความต้องการในระดับ “มาก”

ปาริชาติ การกระสัง (2550 : 112 - 116) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบสารสนเทศงานวิชาการ โรงเรียนศิลาลาควิทยา กิ่งอำเภอศิลาลา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ก่อนดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศงานวิชาการ โรงเรียนไม่มีแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศวิชาการที่ชัดเจน เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบสารสนเทศโรงเรียนไม่มีความรู้ในเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศ และไม่มีความรู้ในการนำ โปรแกรมคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การจัดหน่วยข้อมูลการประมวลผลข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำข้อมูลไปใช้บุคลากรไม่ให้ความสำคัญ และไม่ตระหนักถึงการจัดระบบสารสนเทศงานวิชาการ การปฏิบัติงานไม่มีการประสานงานกันเท่าที่ควร และการบริหารงานภายในโรงเรียนไม่สามารถนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจได้ทันความต้องการ ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เมื่อดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศงานทะเบียน ตามขั้นตอนการพัฒนาระบบ SDLC ทั้ง 5 ขั้นตอน โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประชุม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศแบบสอนแนะ และการกำกับติดตามผล แล้วทำให้ระบบสารสนเทศงานวิชาการของโรงเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ผู้ใช้สามารถสืบค้นข้อมูลเรียกใช้ได้ตามสถานการณ์ รวดเร็ว ทันเวลา การนำเสนอข้อมูล การรายงานข้อมูล และการพิมพ์ข้อมูลลดปัญหาการซ้ำซ้อนของข้อมูล บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับที่น่าพอใจ สามารถรอกข้อมูล และเรียกข้อมูลมาใช้ได้ตามความต้องการ ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการนำไปใช้งาน โดยภาพรวมถือว่าประสบผลสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

พรณิศา คาวประดับ (2550 : 190) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการส่วนงานฝ่ายวิชาการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่พบว่า คณบดี หัวหน้าภาควิชา คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการมีความพอใจในระบบทั้งหมดในระดับดีมาก แสดงให้เห็นถึงการลดขั้นตอนการทำงาน ทำให้การทำงานเร็วขึ้นและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำรายงานสรุปให้แก่ผู้ใช้แต่ละระดับ

พิมพ์ภรณ์ สุริยะโชติ (2550 : 198) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศของนักเรียน โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ระบบถูกพัฒนามาเป็นระบบปฏิบัติการวินโดวส์เอ็กพี โปรแกรมพีเอชพีในการพัฒนาส่วนติดต่อกับผู้ใช้ และใช้โปรแกรมฐานข้อมูลมายเอสคิวแอลในการจัดการฐานข้อมูล ระบบนี้ประกอบด้วย 6 โมดูลคือ โมดูลสารสนเทศสำหรับผู้อำนวยการ/ผู้บริหาร โรงเรียน โมดูลการบันทึกข้อมูลนักเรียนของ

เจ้าหน้าที่ทะเบียน/วัดผล โมดุล การบันทึกการมาโรงเรียนสำหรับครูประจำชั้น โมดุลบันทึก การเข้าเรียนของนักเรียนสำหรับครูประจำวิชา โมดุลการบันทึกการเยี่ยมบ้านของนักเรียนสำหรับครู ประจำหมู่บ้าน และโมดุลการบันทึกข้อมูลผู้ใช้ระบบสำหรับเจ้าหน้าที่ดูแลระบบ ผลการประเมิน พบว่าผู้ใช้มีความพึงพอใจในการใช้งานระบบโดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับดี

แรมจันทร์ สุริยะมณี (2550 : 154) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการจัดการของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยพายัพ พบว่าระบบถูกพัฒนาโดยใช้ โปรแกรมวิซชวลเบสิกคอตเน็ตและใช้ไมโครซอฟท์เอสคิวแอลเซิร์ฟเวอร์ 2000 สำหรับ การจัดการฐานข้อมูลระบบประกอบด้วย 5 ส่วนคือระบบสั่งงานและรายงานผลการปฏิบัติงาน ระบบยืม-คืนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และ โสตทัศนูปกรณ์ระบบการขอใช้บริการติดตั้งซ่อมแซมและ บำรุงรักษาระบบบันทึกสืบค้นและปรับปรุงฐานข้อมูลและการออกรายงาน การทดสอบการทำงาน ของระบบโดยการใช้แบบสอบถามกับ 30 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่จำนวน 23 คน ผู้บริหาร จำนวน 5 คนและผู้ดูแลระบบจำนวน 2 คน ผลการทดสอบพบว่าระบบโดยรวมอยู่ในระดับดี

รุ่งราวรรณ มากคะมุด (2550 : 86 - 91) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบสารสนเทศงานวิชาการ โรงเรียนสมเด็จพระประชานุเคราะห์ อำเภอสวมเด็จพระ จังหวัดกาฬสินธุ์ ก่อนที่จะมีการพัฒนาข้อมูลของ งานวิชาการ ไม่มีระบบสารสนเทศที่ดี กล่าวคือ ข้อมูลอยู่อย่างกระจัดกระจายไม่เป็นปัจจุบันและ ไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ที่จะเรียกใช้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทำการพัฒนาระบบสารสนเทศงาน วิชาการของโรงเรียนตามกระบวนการพัฒนาระบบ 5 ขั้นตอน พบว่า ในวงรอบที่ 1 ใช้การประชุม เชิงปฏิบัติการในขั้นตอนการศึกษาระบบการวิเคราะห์ระบบและขั้นตอนการออกแบบระบบ การศึกษาดูงานในขั้นตอนการนำระบบไปใช้และการนิเทศในขั้นตอนการดูแลรักษาระบบและ ตรวจสอบทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า มีความรู้ความเข้าใจที่จะดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศ งานวิชาการในโรงเรียน เมื่อกลุ่มผู้ศึกษาได้ลงมือปฏิบัติงานการพัฒนาจริงก็พบว่า การดำเนินการ พัฒนาระบบสารสนเทศตามกรอบการพัฒนาส่วนใหญ่สามารถดำเนินการไปด้วยดีแต่มีปัญหาที่ ควรจะได้รับการปรับปรุงคือในขั้นตอนการนำระบบไปใช้ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลการประมวลผล ข้อมูลลงในโปรแกรมของคอมพิวเตอร์ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ายังไม่สามารถดำเนินการได้เองขาดทักษะ ในการใช้คอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นปัญหาในการดำเนินการพัฒนา ผู้ศึกษาค้นคว้าได้แก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น ในวงรอบที่ 1 โดยการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ในขั้นตอนการนำระบบไปใช้ด้วยกลยุทธ์การนิเทศให้ คำปรึกษาแนะนำ ส่งผลให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นสามารถนำความรู้ไป ใช้ในการจัดระบบสารสนเทศงานวิชาการ โรงเรียนได้ผลเป็นที่น่าพอใจกล่าวคือระบบสารสนเทศ งานวิชาการที่มีข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์เป็นปัจจุบัน สืบค้นได้ง่ายมีความรวดเร็วสามารถให้ ผู้ปฏิบัติงานเรียกใช้โปรแกรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชุมพล สุทธิ (2551 : 157) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานสาธารณสุข อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน พบว่า เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาระบบประกอบด้วยการสร้างฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์โดยใช้โปรแกรมมายเอสคิวแอล ภาษาพีเอชพีในการเขียนคำสั่งการทำงานที่เครื่องคอมพิวเตอร์ฝั่งเซิร์ฟเวอร์โดยมีกระบวนการหลักของระบบสารสนเทศ 5 กระบวนการคือการจัดการระบบการจัดการการลาการจัดการหนังสือและจัดการแบบฟอร์มการรายงานและประมวลผลและปฏิทินผู้บริหารสำหรับรูปแบบของระบบบริหารจัดการดำเนินงานผ่านทางเว็บไซต์ <http://pirapat.or.hn/pirapat/edoc> ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากใน 10 ประเด็นและมี 2 ประเด็นที่ผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ปิยรัตน์ วงศ์เดิง (2551 : 211) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่าได้มีการจัดทำระบบสารสนเทศเกือบทุกงานที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การคลังข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ แต่ก็ยังมีบางส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติดังเช่น เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาวิจัย แต่งตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบข้อมูล จัดทำดัชนีหรือตัวชี้วัดในการประมวลผลข้อมูลเป็นสารสนเทศ มีห้องที่เป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติประเภทข้อมูลเป็นปรนัย และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศผ่านระบบอินเทอร์เน็ต สำหรับปัญหาที่พบคือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยไม่มีความชำนาญในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไม่มีการตรวจสอบข้อมูลในเรื่องความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล ขาดบุคลากรในการประมวลผลข้อมูลการเก็บข้อมูลยังไม่เป็นระบบขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลและมีการเก็บข้อมูลอย่างสม่ำเสมอแต่นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์

อำพล กองเขียว (2551 : 166) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบงานสารสนเทศออนไลน์สำหรับการรับสมัครนักศึกษาโรงเรียนโปลิเทคนิคลานนาเชียงใหม่ พบว่า ระบบงานสารสนเทศออนไลน์สำหรับการรับสมัครนักศึกษาโรงเรียนโปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่ ประกอบด้วย 2 ระบบ งานย่อยคือ ระบบงานสำหรับผู้สมัครและระบบงานสำหรับเจ้าหน้าที่ผลจากการประเมินการทำงานของระบบเมื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มนักศึกษา จำนวน 50 คน และกลุ่มเจ้าหน้าที่ จำนวน 8 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพการทำงานของระบบ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.90 และ 4.31 ตามลำดับ ซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์พึงพอใจระดับมากและมากที่สุด

ปฐมพงษ์ อรุณโรจน์ (2556 : 102) ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า 1) การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับดี เช่นเดียวกัน โดยด้านผลผลิตมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับดีเช่นเดียวกัน โดยด้านปัจจัยนำเข้ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริบท และด้านผลผลิต มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ 5) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเรียงจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือควรมีการประเมินผลการใช้งานระบบสารสนเทศรองลงมาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำในการพัฒนาระบบสารสนเทศ โรงเรียนควรให้บริการข้อมูลสารสนเทศเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ ตามลำดับ

สุริยา ชาวสวน (2556 : 130 – 147) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา

การบริหารงานวิชาการในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในกลุ่มนครชัยบุรีรัมย์ พบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานวิชาการในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในกลุ่มนครชัยบุรีรัมย์ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในกลุ่มนครชัยบุรีรัมย์ จำแนกตามเขตพื้นที่ของสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการจัดส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ 3) แนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในกลุ่มนครชัยบุรีรัมย์ มีดังนี้ สถานศึกษา

ควรส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์เชิงวิชาการให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน และพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลายประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย เพื่อการพัฒนาวิชาการด้านการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยรวมถึงจัดตั้ง และพัฒนา แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นและแรงจูงใจให้ชุมชนเห็นความสำคัญและ เข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องมีการส่งเสริมการ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้ มาตรฐานและการดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสม กับสถานศึกษา เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการนิเทศให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง และนำผลการนิเทศมาใช้ในการ ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงาน อื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตาม ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะ การนำเสนอเผยแพร่ผลงานการวิจัยต่อสาธารณะเพื่อเป็นการเสริมแรง สร้างขวัญและกำลังใจ และ กระตุ้นให้บุคลากร ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

อรนุช พลศักดิ์ (2556 : 115 – 117) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า

- 1) ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
- 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตาม ตำแหน่ง จำนวนครูผู้สอนและขนาดของโรงเรียน 2.1) ข้าราชการครู มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 2.2) ข้าราชการครูที่ ปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาที่มีจำนวนครูผู้สอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ด้านการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน โดยภาพรวมและ ด้านอื่น ไม่แตกต่างกัน และ 2.3) ข้าราชการครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนประถมศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน โดยภาพรวมและด้านอื่น ไม่แตกต่างกัน และ
- 3) ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ควรมีการพัฒนาครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรให้มีการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ควรมีการพัฒนา ครูผู้สอนให้มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ควรมีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย ควรมีการพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

ควรส่งเสริมให้ครูได้ใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ควรนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบควรมินิเทศอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้งโดยผู้บริหาร และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะในการแนะและควรมีแผนงานการประกันคุณภาพภายในการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจน

สุพรรณษา บำรุง (2557 : 71 – 73) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูปฏิบัติการสอน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และตามขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประสพการณ์ในการทำงานต่างก็มีการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

ระวีพรรณ รมภีริง (2558 : 84 – 88) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองลำพูนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มี 7 ด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับมาก สำหรับปัญหาที่สำคัญและแนวทางการแก้ปัญหา พบว่า ครูมีภาระหน้าที่รับผิดชอบหลายด้านทำให้ครูไม่สามารถพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ จึงควรมอบหมายภาระงานของครูให้พอดีกับหน้าที่ เพื่อให้มีเวลาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ครูบางส่วนมีปัญหาด้านการทำการวิจัย ดังนั้นหลังจากครูอบรมการวิจัยแล้ว ควรให้ได้ฝึกฝนทำวิจัยในภาคปฏิบัติทันทีเพื่อกระตุ้นให้ครูได้ใช้ความรู้ ให้เกิดความชำนาญ สำหรับสื่อเทคโนโลยีที่ยังมีไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย ควรมีการจัดหาหรือพัฒนาสื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการศึกษาให้เพียงพอ

สายทอง ศรีนาค (2559 : 87 – 88) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน และ 4) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนควรมีการจัดอบรมให้ความรู้กับครู ในเรื่องหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของตนครูควรจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณในงานพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลให้กับครูและส่งเสริมให้มีการจัดทำคู่มือและระเบียบการวัดผลประเมินผล และแหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชนมีมากแต่ถูกมองข้ามคุณค่าความสำคัญ โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่และสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชนจัดการเรียนการสอน

งานวิจัยต่างประเทศ

แมทซ์ (Matz . 1991 : 5887 – A) ได้ประเมิน โครงการการศึกษาด้านโภชนาศาสตร์ในโรงเรียนชนบทของรัฐเพนซิลวาเนีย สหรัฐอเมริกาโดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ผลการประเมิน พบว่า ด้านบริบท นักเรียนมีความต้องการที่จะศึกษาด้านโภชนาศาสตร์ในระดับมาก ด้านปัจจัยเบื้องต้น การพัฒนาโครงการ ได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากผู้ปกครอง ชาวบ้าน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรที่อยู่ในหน่วยบริการ ตามลำดับ ด้านกระบวนการ ครูอาจารย์มีความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอนในระดับมาก ส่วนนักเรียนมีความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด ด้านผลผลิต นักเรียนมีความรู้ด้านโภชนาศาสตร์ในระดับสูง

เธอร์บาน เรนเนอร์ และพอตเตอร์ (Turban, Rainer & Potter. 2001 : 262 - 267) ศึกษาเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในระบบการศึกษาพบว่าการจัดระบบฐานข้อมูลซึ่งเป็นที่รากฐานในการพัฒนางานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศองค์ประกอบที่สำคัญคือการวางแผนระบบข้อมูลเริ่มตั้งแต่การกำหนดยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นแผนที่กล่าวถึงภารกิจโดยรวมเป้าหมายของภารกิจ และขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อนำไปสู่เป้าหมายนอกจากนี้กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และทรัพยากรที่มีอยู่มีการกำหนดทิศทางด้านเทคนิควิธีการ โดยรวบรวมองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ฮาร์ดแวร์ระบบปฏิบัติการเครือข่ายข้อมูลระบบฐานข้อมูลขอบเขตอำนาจในการจัดการและการตัดสินใจเกี่ยวกับระบบข้อมูลเมื่อวางแผนได้ครบถ้วนสมบูรณ์แล้วจึงกำหนดแผนในระดับปฏิบัติ (แผนปฏิบัติการ) เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

ซีเกรน (Seagren. 1997 : 165 -A ; อ้างถึงใน ชาญยุทธ โคตะนนท์. 2547 : 48) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลงานธุรการความซับซ้อนต้องการหลักเกณฑ์และวิธีการหลาย

อย่างพบว่าการวัดประสิทธิภาพแลสมรรถภาพของเจ้าหน้าที่ธุรการจะต้องให้ความสนใจใส่
 ตลอดเวลาและจะต้องจัดการกับความต้องการและการพิจารณาของสถาบันเป็นการเฉพาะวิธีการ
 เลือกเก็บข้อมูลและการตีความจะต้องมีพร้อมแต่ทุกอย่างมุ่งเน้นที่ค่าใช้จ่ายความลับความพึงพอใจ
 ของผู้ใช้ตลอดจนวิธีการที่ไม่ขาดตอน

ยี่ (Yee. 2000 : 1251 – A) ได้ศึกษาประสบการณ์ โครงสร้างสำคัญของเทคโนโลยี
 สารสนเทศ ที่สมบูรณ์แบบของ โรงเรียนในประเทศแคนาดา สหรัฐอเมริกา และนิวซีแลนด์ พบว่า
 เมื่อก่อนได้นำเสนอเป็นลักษณะเฉพาะ ไม่มีการบันทึกไว้อย่างเป็นระบบ ซึ่งเกี่ยวกับเทคนิคของ
 ข้อมูลและการสื่อสารหรือเทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อได้กล่าวถึงวิธีการของ โครงสร้างสำคัญของ
 เทคโนโลยีสารสนเทศในทุกๆ สาขางานและแนะนำแนวทางของ โครงสร้างให้เกิดความเข้าใจถึง
 หลักในการพิจารณาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับสถานศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะ ใน
 ขณะเดียวกันยังเป็นการช่วยเหลือสมาชิกในการเพิ่มความรู้อีกด้วย จากการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับ
 โครงสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งในเวลาต่อมา ประเทศแคนาดา สหรัฐอเมริกา และนิวซีแลนด์
 ได้พัฒนาขึ้น เป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้วิเคราะห์ถึงสิ่งที่ได้รับกลับมาจากบทวิจารณ์
 จากวารสารและเว็บไซต์ ว่ามีคุณภาพ ซึ่งพิจารณาจากแผนภูมิและรูปลักษณะต่างๆ ผู้วิจัยด้าน
 เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้พัฒนาขึ้นเรื่อยๆ จนมีการเพิ่มขึ้นของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่
 มากมายและได้รับการยอมรับว่า โครงสร้างระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สำคัญเป็นอย่างยิ่งทั้งต่อ
 สถานศึกษาและผู้บริหาร

บาร์เรตต์ (Barrett. 2001 : 3002 – A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้
 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้นำทางการศึกษาในรัฐเท็กซัส โดยทำการสำรวจผลกระทบ
 ของปัจจัยด้านเพศ อายุ ระยะเวลาที่ใช้ในการบริหารงานระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ระยะเวลา
 ของการดำรงตำแหน่งเป็นอาจารย์ใหญ่ ความถี่ของการใช้งานระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร
 ผลการวิจัยพบว่า 1) มีการใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารเพิ่มขึ้น เนื่องจากปัจจัย
 ซึ่งสอดคล้องกับความรู้ศึกษาด้านบวกในเรื่องประโยชน์ สิทธิเสรีภาพ หน้าที่และความรู้สึกเป็น
 ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศการบริหาร 2) มีการใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารน้อย
 ที่สุด เนื่องปัจจัยด้านความชำนาญ ทำให้รู้สึกว่าการบริหารระบบสารสนเทศไม่สะดวกที่จะนำไปใช้ มีความ
 ข้ำซ้อนและล่าช้า 3) ผู้ใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ที่มีระยะเวลาในการเป็น
 อาจารย์ใหญ่และมีการใช้งานระบบสารสนเทศนานกว่า รู้สึกว่าการบริหารระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ยัง
 ขาดคุณภาพในด้านความถูกต้อง 4) การเข้าถึงค่างาน ความสะดวก ในการใช้งานและประโยชน์จาก
 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร อาจารย์ใหญ่ใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ใน

การหาข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจมากกว่า 5) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาและอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา

Brown (2002 : 1796 – A) ได้ศึกษาการเชื่อมต่อดิจิทัลแบบผ่านการบูรณาการของคอมพิวเตอร์และข้อมูลสารสนเทศในการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่าชาวคอคัสเซียนอเมริกัน มีคอมพิวเตอร์ใช้ที่บ้านและยังมีการใช้อินเตอร์เน็ตมากกว่า ชาวแอฟริกันอเมริกันซึ่งชี้ให้เห็นว่ามีการใช้ระบบดิจิทัลโดยคนกลุ่มน้อย นักเรียนหญิงชาวคอคัสเซียนอเมริกันมีคอมพิวเตอร์และใช้อินเตอร์เน็ตมากกว่านักเรียนชาย นักเรียนชาวแอฟริกันอเมริกันใช้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศนานกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีคอมพิวเตอร์ที่บ้านใช้คอมพิวเตอร์และอินเตอร์เน็ตมากกว่านักเรียนในระดับชั้นอื่น และนักเรียนที่มีอายุมากมีการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศมากกว่านักเรียนที่มีอายุน้อยกว่า และนักเรียนที่ใช้คอมพิวเตอร์มีทักษะทุกระดับเพิ่มมากขึ้น

เบเกอร์ (Baker. 2003 : 866 – A) ได้ศึกษาผลของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ที่มีต่อเจตคติ ประสิทธิภาพแห่งตน และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังเรียนตัวบ่งชี้คุณภาพของอากาศท้องถิ่นเชิงเปรียบเทียบ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ใช้การสืบเสาะเชิงวิทยาศาสตร์ที่ได้รับการสนับสนุนด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และกลุ่มควบคุมซึ่งใช้เทคนิคการทำแผนที่แบบดั้งเดิมเพื่อสนับสนุนการศึกษาของตน การวัดเจตคติของนักเรียนต่อวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใช้เครื่องมือวัดก่อนและหลังการทดลอง การประเมินความพยายามของนักเรียนแต่ละคน โดยรวมใช้ชุดแบบประเมินที่อาศัยการปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์เป็นฐานของรัฐแคนซัสซึ่งได้ขยายเพิ่มขึ้น ผลการศึกษาพบว่า ในระหว่างการทดลอง 2 สัปดาห์ นักเรียนที่ใช้อุปกรณ์การเรียน ที่ได้รับการสนับสนุนด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ มีการปรับปรุงทางบวกขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในปัจจุบันที่มีผลกระทบต่อทุกปัจจัย นักเรียนที่ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ปฏิบัติได้ดีกว่านักเรียนที่ใช้แผนที่ในเรื่องทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้ง ๆ ที่มีการควบคุมหลักสูตร ครูผู้สอนยังส่งผลต่อการสอน และเทคโนโลยียังเข้มแข็งมาก ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์สามารถเพิ่มพูนผลการเรียนของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมการวิเคราะห์ข้อมูลในชั้นเรียนที่ปรับปรุงขึ้นแล้ว

เบลล์ม (Bellum. 2003 : 31-A) ได้ทำการศึกษากรณีศึกษาเชิงจิตวิทยาเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียน 2 กลุ่มที่นำหลักสูตรและระบบสารสนเทศการบริหารแบบบูรณาการไปใช้ วิธีดำเนินการศึกษาใช้กระบวนการนวัตกรรมในองค์กรของ โรเจอร์ส เป็นรูปแบบแนวคิดเพื่อความเข้าใจในการนำระบบสารสนเทศไปใช้ในระบะขั้นตอนการให้นิยามใหม่ การปรับโครงสร้างกระบวนการ

นวัตกรรมนั้นได้ระบุประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อกลุ่มโรงเรียนพยายามสร้างความเหมาะสมระหว่างระบบสารสนเทศใหม่กับองค์กรของตน ผลการศึกษาที่สำคัญปรากฏ ดังนี้ (1) มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีระหว่างความสามารถของระบบสารสนเทศกับความต้องการของกลุ่มโรงเรียน (2) การทับซ้อนกันของระบบสารสนเทศที่อาศัยเว็บเป็นฐานไม่ได้ถูกทดสอบดีพอก่อนโรงเรียนนำไปใช้ และ (3) โครงสร้างขององค์กรของการนำไปใช้ทำให้การสร้างความเหมาะสมเกิดความยุ่งยาก จากผลการค้นพบได้นำเสนอรูปแบบแนวคิดที่ระบุระบบสารสนเทศและความต้องการของโรงเรียนไว้ 2 แกน คือ การบริหารและหลักสูตร รูปแบบนี้จะทำให้โรงเรียนตอบสนองความต้องการการใช้ระบบสารสนเทศในอนาคตได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

เกส (Case. 2003 : 817 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนการประมวลผลเทคโนโลยีสารสนเทศในการให้บริการด้านการบริหารการศึกษา จากสิบกว่าปีที่ผ่านมา การประมวลผลทางเทคโนโลยีทางการศึกษามีอยู่มากมาย วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ด้รับรองการนำซอฟต์แวร์ไปใช้ ตามคณะของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นการประมวลผลการสอบไล่ การจัดทำโครงการ ซึ่งในรัฐเพนซิลวาเนีย มีโครงการที่น่าสนใจอยู่ 2 โครงการที่ใช้การประมวลผล ทั้งนี้เป็นการศึกษาจากวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยนอร์ทคาโรไลนา ความสำคัญของการประมวลผลคือ การนำข้อมูลสารสนเทศเข้ามาช่วย ซึ่งผลลัพธ์ของงานจะเจาะจงไปความสำเร็จจากการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย ทั้งการปรับเปลี่ยนวิธีการ แนวคิด การประมวลผลแนวนอนใช้ในเขตพื้นที่ของนอร์ทคาโรไลนา พบว่า การประมวลผลด้านการติดต่อสื่อสาร ไม่มีประสิทธิภาพและไม่มีหลักฐานในการให้บริการดังนั้น การเพิ่มระบบในการให้บริการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศในการเรียนรู้ด้านการบริหารจะต้องนำผลงานเหล่านี้ไปศึกษาก่อนนำไปใช้ เมื่อนำโครงการต่าง ๆ มาสังเคราะห์พบว่ามีความต้องการข้อมูลสารสนเทศมาก ดังนั้นในอนาคตโครงการต่าง ๆ จะต้องมีการเพิ่มข้อมูลสารสนเทศ มีการปรับเปลี่ยนลักษณะของผู้นำไปเป็นผู้นำด้านข้อมูลสารสนเทศเพราะจำเป็นและสำคัญต่อการบริหารมาก

ฮิวเบอร์ (Huber. 2003 : 1322 - A) ได้ศึกษาแนวโน้มของเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจุบันในอุตสาหกรรมบริการอาหาร โดยระบุประเภทและคุณภาพของการฝึกอบรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสนับสนุนที่เสนอให้แก่ผู้จัดการ และเพื่อพัฒนาและทดสอบรูปแบบระบบสารสนเทศการจัดการภัตตาคาร ผลการศึกษาที่สำคัญปรากฏ ดังนี้ 1) การจัดตั้งบริการอาหารจำนวนมากกำลังใช้ระบบต่าง ๆ มากกว่าที่ระบุไว้ในวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริการอาหารในระยะ ต้น ๆ ผู้จัดการภัตตาคารปัจจุบันใช้อยู่ทั่วไป คือ การวิเคราะห์ราคาอาหารและค่าจ้างแรงงาน การพยากรณ์การขาย การประเมินการปฏิบัติงานของพนักงานเสิร์ฟอาหาร การวิเคราะห์รายการอาหารและอีเมล 2) การศึกษาครั้งนี้สนับสนุนทฤษฎีความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ คือ ภัตตาคาร

ไม่ใช่ระบบทุกระบบเท่า ๆ กัน ภัตตาคารที่บริการรวดเร็ว และเต็มที่ การผูกติดเป็นลูกโซ่และความเป็นอิสระของภัตตาคารและภัตตาคารที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จล้วนใช้ระบบที่แตกต่างกัน 3) การศึกษาครั้งนี้สนับสนุนทฤษฎีการนำระบบไปใช้เพียงบางส่วน โดยพบว่า การฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของระบบแต่ไม่สัมพันธ์กับการสนับสนุน จำนวนชั่วโมงที่ใช้อยู่ในการสนับสนุนจาก โຕະที่ช่วยเหลือนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของระบบ 4) การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเพื่อทดสอบรูปแบบการวิจัยระบบสารสนเทศ การจัดการภัตตาคารรูปแบบความถดถอยแรกของความสำเร็จของระบบสารสนเทศการจัดการภัตตาคาร ซึ่งมีความพึงพอใจในการสนับสนุนการตัดสินใจอันเป็นตัวแปรตามนั้น พบว่า มีความเหมาะสมเท่ากับ .450 ตัวแปรอื่นก่อนนี้ 4 ตัวแปร คือ การใช้ระบบ คุณภาพของระบบ คุณภาพของรายงานและคุณภาพของการฝึกอบรม พบว่า มีนัยสำคัญ การวิเคราะห์ความไวต่อความรู้สึกกระทำในเรื่องการวิเคราะห์ความถดถอย และแนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศการบริการอาหาร พบว่า เป็นตัวแปรตามที่สำคัญอย่างมีศักยภาพ ซึ่งได้รับการปรับเปลี่ยนเท่ากับ .608 ตัวแปรก่อนหน้านี้ 5 ตัวแปร ได้แก่ คุณภาพของระบบ คุณภาพการรายงานความสามารถของผู้ใช้ระบบ การประมาณค่าเชิงแข่งขันและประเภทการเป็นเจ้าของเหล่านี้ พบว่า มีนัยสำคัญกันโดยสรุป เทคโนโลยีสารสนเทศการบริการอาหารอาจจะเป็นการวัดความสำเร็จของระบบได้ดีกว่าความพึงพอใจในการตัดสินใจสำหรับอุตสาหกรรมบางประเภทหรือสำหรับระดับการจัดการ

วู (Wu, 2004 : 2569 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินการพัฒนาระบบสารสนเทศแบบต่อเนื่อง เพื่อกล่าวถึงการทำงานอย่างเป็นระบบ การศึกษาครั้งนี้จึงได้รวมปริทัศน์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา 2 กรณี เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมิน การอ้างอิงดั้งเดิม รูปแบบการประเมินประกอบด้วย 3 ด้าน คือ เป้าหมายขององค์กร องค์กรประกอบของของระบบ และขั้นตอนการพัฒนาแต่ละด้านให้ครบองค์ประกอบของการประเมินแบบประสมประสานในด้านอื่น ๆ ด้วย คือ เพื่อร่วมกันพัฒนาในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะประกอบเป็นกลไกหรือระบุนโยบายในในทุก ๆ ด้านระเบียบวิธีการก็ได้ยกการพัฒนาขึ้น เพื่อช่วยองค์กรในการอ้างอิง กลุ่มผู้วิจัยได้พิสูจน์ยืนยันรูปแบบด้วยโครงการพัฒนาระบบที่ศูนย์ TAFE โดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม รูปแบบนี้ได้พิจารณาว่าสามารถนำมาประเมินต่อเนื่องและผลในกระบวนการที่เป็นระบบ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและราคาถูก ผลดังกล่าวได้ทำการทดลองซ้ำอีก 3 ครั้ง ที่สถาบัน RPI ที่เวสต์ปอยด์ และสถาบัน ROT ถึงขอบเขตการศึกษาโดยใช้การสัมภาษณ์ ทำให้พอสรุปได้ว่า การจัดระบบสารสนเทศ คือ การดำเนินงานสารสนเทศที่ต้องออกแบบระบบให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ ความต้องการ และลักษณะของหน่วยงาน หน่วยงานในต่างประเทศเน้นการใช้คอมพิวเตอร์เพราะมีความถูกต้อง กะทัดรัด และรวดเร็วทันเวลาที่ต้องการใช้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน พบว่าการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนนั้น ทำให้งานเกิดประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว เทียบตรง ทำให้ผู้รับบริการเกิด ความพึงพอใจต่อการบริการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประเมินประสิทธิภาพระบบ สารสนเทศการบริหารงานวิชาการเพื่อให้ทราบผลของการปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ให้มีมาตรฐาน เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2,729 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608 - 610 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555 : 148 - 149) ได้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียนอย่างเป็นสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) รายละเอียดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แสดงในตาราง 3.1

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ที่	ขนาดโรงเรียน	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ขนาดเล็ก 28 โรง	427	53
2	ขนาดกลาง 16 โรง	654	81
3	ขนาดใหญ่ 11 โรง	633	79
4	ขนาดพิเศษ 11 โรง	1,015	125
รวม	66	2,729	338

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับประสบการณ์ทำงานและขนาดโรงเรียน ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นข้อความแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( )

ตัวอย่าง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ตรงกับประสบการณ์การทำงานของท่าน

( ) ต่ำกว่า 10 ปี

( ) ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ตรงกับขนาดโรงเรียนของท่าน

( ) เล็ก

( ) กลาง

( ) ใหญ่

( ) ใหญ่พิเศษ

ตอนที่ 2 เป็นข้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งข้อความครอบคลุมหลักการของการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งค่าของเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปรับปรุง

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติมที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

2. ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี การสร้างแบบประเมินโดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า จากเอกสารและตำราต่าง ๆ

2.2 สร้างแบบประเมินใน 4 ด้านของ CIPP Model ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต เกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

2.3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องด้าน เนื้อหา โครงสร้าง และภาษา เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุม

2.4 ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face validity) จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

2.4.1 นายบัณฑิต วิวัตรชัย วุฒิการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.4.2 ดร. ฐิตาภรณ์ เวียงวิเศษ วุฒิการศึกษา ศษ.ค. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งอาจารย์กลุ่มวิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการ วัดผลและประเมินผล

2.4.3 นางศิริกุล ปิยานุกุล วุฒิการศึกษา ค.ม. (การสอนภาษาไทย) ตำแหน่งครู ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนางรอง ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไข พิจารณาอีกครั้ง เพื่อที่จะได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

2.7 หาค่าอำนาจจำแนก โดยการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อหาค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแต่ละข้อ ทั้งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ ทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t -test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หรือ ค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไป ถือว่ามีอำนาจจำแนกซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 3.99 – 18.38

2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ในข้อ 2.7 ในค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีครอนบาค (Cronbach) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 ซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นหนังสือต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 32
2. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมเขต 32 ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมเขต 32 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน
4. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามระยะเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด
5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ จัดแยกแบบสอบถามเป็นกลุ่มตามประเภทของตัวแปร ผลปรากฏว่า แบบสอบถามจำนวน 338 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาค่าที่ต้องการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็น

ในการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. การศึกษาสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percent) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในด้านบริบท ปัจจัย

นำเข้า กระบวนการและผลผลิต วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

เกณฑ์ในการแปลความหมาย การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปรับปรุง

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์ค่า t - test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way analysis of variance) หรือ F - test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วจะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

5. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หากำร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งสถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 124)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของกลุ่ม
 n แทน จำนวนของคะแนนในกลุ่ม

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 :126)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 x แทน ค่าคะแนน
 n แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่ม
 Σ แทน ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการวิเคราะห์หาค่า t เป็นรายข้อ โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 260)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ $\bar{X}_H$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
 $\bar{X}_L$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
 S_H^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
 S_L^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มสูง หรือกลุ่มต่ำที่นำมาวิเคราะห์

2.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 261)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อ
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความเห็นครู จำแนกตามประเภทการทำงาน โดยการวิเคราะห์ ค่า t - test Independent กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วิเคราะห์ด้วยค่า Independent samples t - test ใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 322)

$$t = \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	$\overline{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1
	$\overline{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

3.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way analysis of variance) หรือ F - test ใช้การทดสอบด้วยค่าทดสอบเอฟ (One - way analysis of variance F-test) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 331)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F	แทน	ค่าที่จะพิจารณาใน F-distribution
MS _b	แทน	ความแปรปรวน (Mean square) ระหว่างกลุ่ม
MS _w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วจะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่หลังการวิเคราะห์ F - test ตามวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffe') ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 321)

$$FS = \frac{(C_1 \bar{X}_1 + C_2 \bar{X}_2 + \dots + C_k \bar{X}_k)^2}{MS_E \left\{ \frac{C_1^2}{n_1} + \frac{C_2^2}{n_2} + \dots + \frac{C_k^2}{n_k} \right\}}$$

เมื่อ FS	แทน	Scheffe's test statistic
C	แทน	น้ำหนักหรือสัมประสิทธิ์ Orthogonal contrasts
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม
MS _E	แทน	Mean square error

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F - distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูเกี่ยวกับการประเมิน
ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน มีดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังปรากฏในตาราง 4.1

ต่อไปนี้

ตาราง 4.1 จำนวน และร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1.1 ต่ำกว่า 10 ปี	144	42.60
1.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	194	57.40
รวม	338	100.00
2. ขนาดของโรงเรียน		
2.1 ขนาดเล็ก	53	15.70
2.2 ขนาดกลาง	81	24.00
2.3 ขนาดใหญ่	79	23.40
2.4 ขนาดใหญ่พิเศษ	125	37.00
รวม	338	100.00

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 338 คน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ขึ้นไป จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 57.40 และต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 42.60 เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ดังปรากฏในตาราง 4.2 - 4.6 ต่อไปนี้

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้าน

การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านบริบท	4.14	0.72	มาก	4
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.17	0.54	มาก	3
3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน	4.20	0.59	มาก	2
4. ด้านผลผลิต	4.28	0.47	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.19	0.50	มาก	

จากตาราง 4.2 พบว่า การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.28$) รองลงมาคือ ด้านกระบวนการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.20$) ด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X} = 4.17$) และด้านบริบท ($\bar{X} = 4.14$) ตามลำดับ

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านบริบทโดยรวมและรายข้อ

การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	4.23	0.85	มาก	2
2. ระบบสารสนเทศการบริหารงานงานวิชาการ โรงเรียนมีความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.12	0.90	มาก	4
3. ระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมีความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	4.24	0.76	มาก	1
4. ระบบการบริหาร โรงเรียนมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของงานวิชาการภายในโรงเรียน	4.04	0.97	มาก	6
5. ระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการเหมาะสมกับศักยภาพและทรัพยากรของโรงเรียน	4.09	0.83	มาก	5
6. การดำเนินงานตามระบบสารสนเทศเพื่องานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน	4.14	0.89	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.14	0.72	มาก	

จากตาราง 4.3 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านบริบท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3 ระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมีความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมา คือ ข้อ 1 ระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.23$) ส่วนข้อ

ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 4 ระบบการบริหาร โรงเรียนมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของงานวิชาการภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.04$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมและรายข้อ

การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
7. ครูมีความรู้เข้าใจระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการบริหารงานวิชาการ	3.98	0.96	มาก	14
8. บุคลากรในโรงเรียนมีความสนใจ มีความรู้ ความสามารถในการใช้งานระบบสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	4.18	0.87	มาก	7
9. ผู้รับผิดชอบงานวิชาการเป็นผู้มีความรู้และเข้าใจด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ	4.08	0.82	มาก	11
10. คณะกรรมการดำเนินงานวิชาการเป็นผู้มีความรู้และเข้าใจด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ	4.08	0.87	มาก	12
11. สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้มีเพียงพอและมีคุณภาพในการใช้ระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ	4.14	0.87	มาก	9
12. มีป้ายนิเทศ ป้ายผลสัมฤทธิ์ ผลงานทางวิชาการ	4.27	0.66	มาก	4
13. มีการจัดห้องสำหรับการจัดทำระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ	4.22	0.74	มาก	6
14. มีการลดปริมาณการใช้กระดาษในสำนักงาน โดยใช้ระบบ E-office	4.11	0.90	มาก	10
15. มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มั่นคงสามารถใช้งานได้หลากหลายงาน	4.16	0.93	มาก	8
16. งบประมาณการดำเนินงานจัดทำระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการเพียงพอและเหมาะสม	4.28	0.75	มาก	3
17. งบประมาณการจัดกิจกรรมเข้าค่ายวิชาการมีเพียงพอและเหมาะสม	4.31	0.72	มาก	1

ตาราง 4.4 (ต่อ)

การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
18. ผู้ปกครองและชุมชนมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ	4.26	0.70	มาก	5
19. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ	4.07	0.94	มาก	13
20. หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องมีการสนับสนุนในการจัดทำระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ	4.30	0.72	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.17	0.54	มาก	

จากตาราง 4.4 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 17 งบประมาณการจัดกิจกรรมเข้าค่ายวิชาการมีเพียงพอและเหมาะสม ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมา คือ ข้อ 20 หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องมีการสนับสนุนในการจัดทำระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.30$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 7 ครูมีความรู้เข้าใจระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.98$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมิน
ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านกระบวนการ
ดำเนินงาน โดยรวมและรายข้อ

การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
21. โรงเรียนมีวิสัยทัศน์หรือปรัชญา พันธกิจ เป้าหมาย ธรรมนูญ หรือแผนกลยุทธ์ที่มีจุดเน้นในการพัฒนางาน วิชาการ	4.21	0.86	มาก	5
22. มีระบบการบริหารภายในโรงเรียนเป็นระบบเอื้ออำนวยต่อ การดำเนินงานวิชาการ	4.10	1.00	มาก	14
23. มีการวางแผนการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และ ชุมชน	4.09	1.00	มาก	15
24. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหัวหน้างานวิชาการที่มีความรู้ ความสามารถและมีจำนวนเหมาะสม	4.20	0.78	มาก	6
25. มีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับงานวิชาการ กิจกรรมหรือตลาด นัดการศึกษา	4.16	0.86	มาก	8
26. ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.13	1.01	มาก	13
27. จัดระบบตรวจสอบประเมินผล และเปิดโอกาสให้มีการ เสนอแนะอย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อการพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง	4.14	0.96	มาก	12
28. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจแก่ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีความเข้าใจหลักการและวิธีการ ดำเนินงาน ผลการดำเนินงานอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง	4.16	0.79	มาก	9
29. โรงเรียนมีแผนการดำเนินงานระบบสารสนเทศตามภารกิจ และตามวัตถุประสงค์	4.15	0.75	มาก	10
30. มีผลการดำเนินงานระบบสารสนเทศเป็นไปตามแผนที่ กำหนดไว้	4.20	0.94	มาก	7

ตาราง 4.5 (ต่อ)

การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
31. มีการประเมินผลการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้	4.39	0.62	มาก	1
32. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนางาน	4.36	0.64	มาก	2
33. ส่งเสริมให้มีการนำหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา	4.23	0.69	มาก	4
34. จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ และมีความสุขในการเรียน	4.31	0.65	มาก	3
35. จัดกิจกรรมพานักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่แหล่งเรียนรู้ เช่น พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ สถานประวัติศาสตร์ แหล่งเรียนรู้ชุมชน เป็นประจำและต่อเนื่อง	4.15	0.91	มาก	11
รวมเฉลี่ย	4.20	0.59	มาก	

จากตาราง 4.5 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านกระบวนการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 31 มีการประเมินผลการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมา คือ ข้อ 32 มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนางาน ($\bar{X} = 4.36$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 23 มีการวางแผนการดำเนินโครงการ/กิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ($\bar{X} = 4.09$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านผลผลิต โดยรวมและรายข้อ

การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
36. โรงเรียนมีระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	4.17	0.80	มาก	5
37. โรงเรียนมีระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการความสอดคล้องของงานวิชาการกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.36	0.62	มาก	1
38. โรงเรียนมีระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการความสอดคล้องของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	4.33	0.60	มาก	2
39. ระบบมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของงานวิชาการภายในโรงเรียน	4.21	0.70	มาก	4
40. ระบบสารสนเทศมีความสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการรายงานต่างๆและมีระบบการนิเทศติดตามและประเมินผลนี้เป็นระบบและจริงจัง มีการปรับปรุงพัฒนางานอยู่เสมอ	4.32	0.59	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.28	0.47	มาก	

จากตาราง 4.6 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 37 โรงเรียนมีระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการความสอดคล้องของงานวิชาการกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมา คือ ข้อ 38 โรงเรียนมีระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการความสอดคล้องของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ($\bar{X} = 4.33$)

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 36 โรงเรียนมีระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.17$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน ดังปรากฏในตาราง 4.7-4.8 ต่อไปนี้

ตาราง 4.7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน

การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านบริบท	3.85	0.84	4.36	0.53	6.39**
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	3.95	0.67	4.34	0.34	6.23**
3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน	3.95	0.77	4.38	0.32	6.32**
4. ด้านผลผลิต	4.11	0.53	4.40	0.38	5.45**
รวมเฉลี่ย	3.96	0.65	4.37	0.22	7.20**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.7 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านบริบท	3.31	0.78	4.18	0.72	4.12	0.69	4.49	0.35	45.50**
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	3.21	0.49	4.39	0.24	4.40	0.28	4.30	0.37	160.55**
3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน	3.12	0.63	4.44	0.27	4.50	0.24	4.30	0.34	179.87**
4. ด้านผลผลิต	3.71	0.24	4.36	0.46	4.42	0.33	4.37	0.46	40.13**
รวมเฉลี่ย	3.25	0.53	4.38	0.23	4.40	0.21	4.34	0.22	210.18**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.8 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพบข้อแตกต่างจึงเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ่ ดังตาราง 4.9 – 4.13 ดังนี้

ตาราง 4.9 เปรียบเทียบการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		3.25	4.38	4.40	4.34
เล็ก	3.25	-	1.13**	1.15**	1.09**
กลาง	4.38		-	0.02	0.04
ใหญ่	4.40			-	0.06
ใหญ่พิเศษ	4.34				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.9 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.10 เปรียบเทียบการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านบริบทเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		3.31	4.18	4.12	4.49
เล็ก	3.31	-	0.87**	0.81**	1.18**
กลาง	4.18		-	0.06	0.31
ใหญ่	4.12			-	0.37
ใหญ่พิเศษ	4.49				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.10 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านบริบท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.11 เปรียบเทียบการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านปัจจัยนำเข้าเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		3.21	4.39	4.40	4.30
เล็ก	3.21	-	1.18**	1.19**	1.09**
กลาง	4.39		-	0.01	0.09
ใหญ่	4.40			-	0.10
ใหญ่พิเศษ	4.30				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.11 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านปัจจัยนำเข้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.12 เปรียบเทียบการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านกระบวนการดำเนินงานเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		3.12	4.44	4.50	4.30
เล็ก	3.12	-	1.33**	1.38**	1.18**
กลาง	4.44		-	0.06	0.14
ใหญ่	4.50			-	0.20
ใหญ่พิเศษ	4.30				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.12 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านกระบวนการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.13 เปรียบเทียบการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
32 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านผลผลิตเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		3.71	4.36	4.42	4.37
เล็ก	3.71	-	0.65**	0.71**	0.66**
กลาง	4.36		-	0.06	0.01
ใหญ่	4.42			-	0.05
ใหญ่พิเศษ	4.37				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.13 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านผลผลิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปรากฏดังนี้

ตาราง 4.14 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	จำนวน	อันดับที่
1. ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชนให้เอื้อต่อการเรียนรู้	22	1
2. ควรมีการประเมินผลการใช้งานระบบสารสนเทศ	18	2
3. ควรจัดให้มีคู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตรครบทุกกลุ่มสาระ	14	3
4. บุคลากรในโรงเรียนควรได้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	12	4
5. ควรจัดอบรมพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้กับบุคลากรภายในโรงเรียนและการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาในกระบวนการเรียนการสอน	11	5
6. ควรมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาที่เป็นระบบ มีความชัดเจนและต่อเนื่อง	9	6
7. ควรจัดทำข้อมูลสารในเทศในการรายงานให้เป็นปัจจุบันหลังการดำเนินงาน โครงการหรือกิจกรรม	6	7
รวม	92	

จากตาราง 4.14 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนและชุมชนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) ควรมีการประเมินผลการใช้งานระบบสารสนเทศ และ 3) ควรจัดให้มีคู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตรครบทุกกลุ่มสาระ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้นำเสนอการสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
  - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แตกต่างกัน
2. ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2,729 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเชิงชี้ และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 338 คน และดำเนินการเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มี 3 ลักษณะ ได้แก่ แบบสำรวจรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยได้รับคำปรึกษาแนะนำจากที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาทางเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยด้วยการหาค่าอำนาจจำแนกโดยวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการทดสอบ t - test ถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์ มีค่าอำนาจจำแนกสูง ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 3.99 – 18.38 แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ผลปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่น 0.98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามและหนังสือถึงผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วขอรับแบบสอบถามด้วยตัวเองภายในเวลาที่กำหนดกรณีมีแบบสอบถามที่ไม่ได้รับคืนผู้วิจัยจะดำเนินการติดตามด้วยตนเอง สามารถเก็บรวบรวมกลับคืนมาได้ 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

4.2 ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้การทดสอบค่าที (t – test)

4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลผลิต รองลงมาคือ ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านบริบท ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนและชุมชนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ รองลงมาคือ ควรมีการประเมินผลการใช้งานระบบสารสนเทศ และควรจัดให้มีคู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตรครบทุกกลุ่มสาระ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของครู พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานวิชาการและครูเป็นผู้ร่วมงานและทำงานในเชิงปฏิบัติ เพื่อให้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมความต้องการของงานวิชาการภายในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปฐมพงษ์ อรุณโรจน์ (2556 : 102) ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับดี

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากจะมีความเข้าใจในงานวิชาการเป็นอย่างดี และสามารถบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นผลมาจากการทำงานร่วมกัน ครูและผู้บริหารเข้าใจหลักการปฏิบัติและบทบาทหน้าที่ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปฐมพงษ์ อรุณโรจน์ (2556 : 102) ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริบท และด้านผลผลิต มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีบริบทที่แตกต่างกันทั้งในด้านผลผลิต กระบวนการดำเนินงาน ปัจจัยนำเข้า ทำให้การบริหารวิชาการแตกต่างกันออกไปตามบริบท ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสายทอง ศรีนาค (2559 : 87 – 88)

ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริร์มัธยม เขต 3 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริร์มัธยม เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณมา บำรุง (2557 : 71 – 73) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูปฏิบัติการสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชนให้ เชื่อมต่อการเรียนรู้ รองลงมาคือ ควรมีการประเมินผลการใช้งานระบบสารสนเทศ และควรจัดให้มี คู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตรครบทุกกลุ่มสาระซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสายทอง ศรีนาถ (2559 : 87 – 88) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานูริร์มัธยม เขต 3 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียน ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ กับครู ในเรื่องหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้นำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของตนครู ควรจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณ ในงานพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลให้กับครูและส่งเสริมให้มีการจัดทำคู่มือและระเบียบการวัดผล ประเมินผล และแหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชนมีมากแต่ถูกมองข้ามคุณค่าความสำคัญ โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่และสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชนจัดการเรียน การสอน

ข้อเสนอแนะ

จากความมุ่งหมายผลการวิจัย เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อ พัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนเพื่อประกอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียน จัดทำข้อมูลสารสนเทศในการรายงานให้เป็นปัจจุบันหลังการดำเนินงาน โครงการหรือกิจกรรม

1.2 ผู้บริหารควรมีการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาที่เป็นระบบ มีความชัดเจนต่อเนื่องและเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.3 ผู้บริหารและคณะกรรมการควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น ทำให้การดำเนินโครงการบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.4 ควรจัดให้มีการอบรมหรือส่งครูเข้าอบรมเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการศึกษา เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้มาใช้ในการปฏิบัติงานและถ่ายทอดให้เพื่อนร่วมงานได้ ส่งเสริมให้ครูจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

2.2 ควรทำการวิจัยในเชิงคุณภาพโดยศึกษาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้บริหาร เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีประโยชน์ในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

2.3 ควรศึกษาตัวแปรอื่น เช่น วุฒิการศึกษา สถานภาพตำแหน่ง เพื่อให้ทราบว่าวุฒิการศึกษาต่างกัน สถานภาพตำแหน่งต่างกัน จะมีความคิดเห็นและการบริหารงานวิชาการต่างกันหรือไม่ พร้อมทั้งจะได้ส่งเสริมให้มีการศึกษาในระดับที่ให้การบริหารงานวิชาการเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด และมีผลต่อการบริหารงานวิชาการน้อยเพียงใดในแต่ละโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ทิปส์พับบลิชซิ่ง.
_____. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : เมธิ์ทิปน์.
กรมวิชาการ. (2539). การประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic Assessment). กรุงเทพฯ :
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2557). แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2557 - 2561. สืบค้นเมื่อ 16 สิงหาคม 2557, จาก
<http://www.mict.go.th/view/1/>
กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
คุรุสภาลาดพร้าว.
_____. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
_____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์ การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย.
กฤษณ์ อุทัยรัตน์. (2550). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2557, จาก
<http://www.jobroads.net/Article/View Article.asp?ID=214>
กษิธิธร ภูภราดัย และสิรินทร ไชยศักดิ์. (2547). รายงานผลการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตใน
ประเทศไทย ปี 2554. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์
แห่งชาติ.
กิตติ ภัคดีวิณะกุล และพนิดา พานิชกุล. (2546). คัมภีร์การวิเคราะห์และออกแบบระบบ.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เคทีพี คอมพ์แอนด์ คอนซัลท์.
กุลฉัตร ฉัตรกุล ณ อยุธยา. (2546). เอกสารประกอบการสอนวิชาการระบบสารสนเทศทางการตลาด.
เชียงใหม่ : ภาควิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ.
กุลวิตรา กังคานนท์ และสุชาดา ชัยวัฒน์. (2545). รายงานสำรวจสถานภาพและความพร้อม
ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
ทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานเทคโนโลยีกับการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการ
ศึกษาแห่งชาติ.

- คณาทร พรหมมาย. (2545). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ กองตรวจคนเข้าเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการตำรวจฝ่าย 1 ฝ่าย 2. วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม.) กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ครรชิต มาลัยวงศ์ และคณะ. (2544). ความรู้เรื่องสารสนเทศสำหรับนักวิจัย. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2557, จาก <http://stang.li.mahidol.ac.th/text/research.htm>
- จำเนียร สุขหลาย และคณะ. (2540). รวบทบทความทางการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ. (2542). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : วิ.จี.พรินต์ติ้ง.
- จิตรภา ฤกษ์กุลบุตร. (2542). การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2557, จาก http://www.chittrapa.net/index.php?option=com_content&task=view&id=35&Itemid=51&limit=1&limitstart=1
- ชาญบุษย์ โคตะนนท์. (2547). ปัญหาการบริหารงานส่งเสริมการศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชำนาญ สมักรวงศ์. (2551). การพัฒนาระบบสารสนเทศงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล โรงเรียนบ้านเหล่าจันทน์หนองทุ่ม อำเภอดุสิตนครพนม จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- ชุมพล สุทธิ. (2551). ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานสาธารณสุข อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2545). การบริหารงานบุคลากรทางการศึกษา. ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2549). การบริหารงานวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. ปัตตานี : ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- เชาว์ อินโย. (2553ก). การประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____ . (2553ข). รูปแบบการประเมินโครงการแบบซีบีไอโมเดล (CIPP Model). สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2557, จาก <http://www.kroobannok.com/blog/54857>

- โชค กักคิมรงค์. (2550). การพัฒนาระบบสารสนเทศงานวิชาการด้านวัดผลและประเมินผล
โรงเรียนบ้านซำก้านเหลือง อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ไชยยศ เรื่องสุวรรณ. (2544). เทคโนโลยีการศึกษาทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และไพบุลย์ เกียรติโกมล. (2547). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ.
กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ณาดยา ฉาบนาค. (2548). ระบบสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : เอส.พี.ซี.บุ๊คส์.
ถาวร อินทะแสง. (2550). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาวิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น.
ขอนแก่น : วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2547). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : แชนพอร์
ธงชัย สันติวงษ์. (2542). การบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
ธีระ รุญเจริญ. (2545). รายงานการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้น
พื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ.
- _____. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.
กรุงเทพฯ : แอล. ที. เพรส.
- นภา หลิมรัตน์. (2544). "การวัดผลและการประเมินผล". วารสารส่งเสริมประสิทธิผลการเรียน
การสอนมหาวิทยาลัยขอนแก่น. 10(9) : 75 – 77.
- นฤมล กิตตะขานนท์. (2527). พฤติกรรมในองค์การ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารธุรกิจ
คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิเรก หอมรส (2548). การบริหารงานวิชาการโรงเรียนกัณดาร ตำบลวารีย์ อำเภอแม่สรวย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา) เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปฐมพงษ์ อรุณโรจน์. (2556). การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียน อังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์
เขต 4. วิทยานิพนธ์ ก.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2543). การบริหารทรัพยากรมนุษย์แนวทางใหม่. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย - ญี่ปุ่น).
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
 _____. (2544). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
 _____. (2546). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- ปาริชาติ การกระสัง. (2550). การพัฒนาระบบสารสนเทศสถานวิชาการโรงเรียนบ้านศิลาลาดวิทยา กิ่งอำเภอศิลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปิยรัตน์ วงศ์แดง. (2551). ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรรณนิศา ดาวประดับ. (2550). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการส่วนงานฝ่ายวิชาการคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ วท.ม. (เทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการ). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิชัย เหลืองอรุณ. (2552). ความรู้เกี่ยวกับระบบสารสนเทศ. สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2557, จาก http://www.thaigoodview.com/library/teachershow/bangkok/pichai_1/it01/itsystem.htm
- พิมพ์ภรณ์ สุริยะโชติ. (2550). การพัฒนาระบบสารสนเทศของนักเรียนโรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาการคอมพิวเตอร์). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิสนุ ฟองศรี. (2550). เทคนิควิธีประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : พรินต์ติ้ง.
- ภิญโญ สารร. (2526). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ครุสภา.
- ภูมิศักดิ์ ราศี. (2551). แบบจำลองการประเมินผลโครงการกรณีแบบจำลอง CIPP Model. สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2557, จาก <http://gotoknow.org/file/robertrasri/CIPP.doc>
- มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่. (2552). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชิราษ.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชิราษ. (2547). แผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชิราษ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2547 – 2551). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชิราษ กองแผนงาน.

- มานิช สุขฤกษ์ และคณะ. (2523). จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เขาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2542). การประเมินโครงการแนวคิดและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2552). การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ระวีพรรณ รมภิริง (2558). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) ลำปาง : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- รัตดาวัล ลำพวย (2549). การพัฒนาระบบสารสนเทศงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล โรงเรียนบ้านตาอุด อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิชั่น.
- รุ่งราวรรณ มากคะมุด. (2550). การพัฒนาระบบสารสนเทศงานวิชาการโรงเรียนสมเด็จพระประชานุเคราะห์ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- แรมจันทร์ สุริยะมณี. (2550). การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยพายัพ. การค้นคว้าอิสระ วท.ม. (เทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการ). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- วรเดช จันทร์สร และไพโรจน์ ภัทรนรากุล. (2541). การประเมินผลในระบบเปิด. กรุงเทพฯ : สหાયบ์ถือการพิมพ์.
- ศรีไพโร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และเจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย. (2549). ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการจัดการความรู้. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ศรีสมรัก อินทุจันทร์ยัง. (2549). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สุภิสราพร สุคาทิตยะรัตน์. (2548). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. นนทบุรี : ไอดีซีอินโฟลิสทรีบิวเตอร์เซ็นเตอร์.

- สถิต คำลาเลียง. (2544). **ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของช่างอากาศยาน : ศึกษาเฉพาะกรณี กองการบินทหารเรือ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชารัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.**
- สมคิด พรหมจ้อย. (2544). **เทคนิคการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมชิราษ.**
- สมบูรณ์ ชิตพงศ์. (2537). **เอกสารการสอนชุดวิชาสถิติและการประเมินผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.**
- _____. (2544). **การวัดและประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรม กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.**
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2526). **การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.**
- สมมาตร ศรียานงค์ (2550). **การพัฒนาระบบสารสนเทศงานวัดผลประเมินผลโรงเรียนเบญจมเทคโน อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- สมยศ นาวิการ. (2545). **การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.**
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2545). **หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.**
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2551). **วิธีวิทยาการประเมินศาสตร์แห่งคุณค่า. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- สวัสดิ์ กาญจนสุวรรณ. (2542). **หลักการบริหารการศึกษาโครงการตำราวิชาการสถาบันราชภัฏเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ. สงขลา : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา.**
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). **หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.**
- สายทอง ศรีนาค. (2559). **สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.**
- สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวิน. (2550). **การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : เพียร์สันเอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.**
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา**

ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). เอกสารประกอบความรู้กลุ่มทักษะ คณิตศาสตร์ ปี 2540. กรุงเทพฯ : คอมฟอร์ม.

_____. (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2557, จาก http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p11/SummaryPlan11_thai.pdf

สุพรรณยา บำรุง. (2557). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) สุราษฎร์ธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สุพัตรา ทีละประสพ โชค. (2550). การพัฒนาระบบสารสนเทศงานวิชาการด้านวัดผลประเมินผล โรงเรียนบ้านฟ้าห่วน อำเภอศรีเมืองใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุรัฐ ศิลปะอนันต์. (2545). กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : กุรุสภาลาดพร้าว.

สุริยา ชาวสวน. (2556). ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา การบริหารงานวิชาการในศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2545). ความขัดแย้งการบริหารเพื่อสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : ตะเกียง.

หวน พันธุ์พันธ์. (2549). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษร บัณฑิต.

อรนุช พลศักดิ์. (2556). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา) อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

อำพล กองเขียว. (2551). ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบงานสารสนเทศออนไลน์สำหรับการรับ สมัครนักศึกษาโรงเรียนโปลิเทคนิคอานนาเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อำภา บุญช่วย. (2548). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

อุทัย ภูริพัฒน์. (2546). การอาชีวศึกษาในอนาคตของสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม.

อุไร ถิตานนท์ (2548). การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.

Alkin, M.C. (1969). "Evaluation Theory Development", **Education Comment**. 10(7) : 2 – 7.

ASEAN Secretariat. (2015). **ASEAN ICT Master Plan 2015**. New York : John Wiley & Sons.

Baker, Thomas Ray. (2003) "The Effects of Geographic Information System (GIS) Technologies on Students' Attitudes, Self Efficacy, and Achievement in Middle School Science Classrooms," **Dissertation Abstracts International**. 64(3) : 866–A ; September.

Barett, D.S. (2001, February) "Factors and Their Effect in the Principals Utilization of a Management Information System (Texas)," **Dissertation Abstract International**. 61(8) : 3002 – A.

Becker, S. & Neuhauser, D. (1975). **The Efficient Organization**. New York. Elsevier Scientific Publishing Co.

Bellum, Jon Michael. (2003). "Rogers' Innovation Process in Organizations : Information System Implementation in Educational Organizations," **Dissertation Abstracts International**. 64(1) : 31-A ; July.

Brown, G.L. (2002). "Bridging the Digital Divide Through the Integration of Computer and Information Technology in Science Education : An Action Research Study," **Dissertation Abstracts International**. 63(5) : 1796 - A.

Bryant, C. & White, L. G. (1976). **Managing Development in the Third World**. Colorado : Westview.

Case, F.J. (2003, September). "Information Technology, The Change Process, and Customer Service in Higher Education Administrative Service," **Dissertation Abstract International**. 64(3) : 817 -A.

Comrad, C. F. & Wilson, R. F. (1985). **Academic Programs Review**. Washington D.C. ASH ERIC Higher Education Report.

- Cowan, G.L. (1993). "A Study of Effective Information Systems Users (Information Systems Users)," **Dissertation Abstracts International**. 54 (03) : 747-A ; September. (DAI - A CD - ROM. No AAC 9318324)
- Cronbach, L. J. (1982). **Educational Psychology**. New York : Harcourt Brace and World Inc.
- Deming, E.W. (2004). **Out of The Crisis**. USA : The Massachusetts Institute of Technology Center for Advanced Engineering Study.
- Drucker, P.F. (1979). **The Effective Executive**. New York : Harper and Row.
- Fayol, H. (1949). **General and Industrial Management**. London : Sir Isaac Pitman & Sons.
- Freeman, J.B. (1988). **Thinking Logically Basic Concepts for Reasoning**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall.
- Good, C.V. (1978). **The Social Psychology of Organization**. 2nd ed. New York : McGraw-Hill.
- Gulick, L. & Urwick, L.F. (1973). **Paper on Sciences of Administration**. New York : Institution of public Administration.
- Huber, M.M. (2003). "Measurement of Restaurant Manager Perceptions of Restaurant Management Information Systems," **Dissertation Abstracts International**. 64(4) : 1322 - A.
- Katz, D. & Kahn, R.L. (1978). **The Social Psychology of Organization**. (2nd ed.). New York : John Wiley & Sons.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities." **Educational and Psychological Measurement**. 80 : 607-610.
- Matz, S.A. (1991). **The Chemistry and Technology of Cereal as Food and Feed**. 2nd ed. New York : Van Nostrand Reinhold.
- Millet, J. D. (1969). **Management in the public service**. New York : McGraw - Hill.
- O' Brien; E. (1991). **Hight blord Pressure : What It Means for you and How to Control**. Singapore : PG.Publishing Pte Ltd.,
- Peterson, E. & Plowman, G. E. (1953) **Business Organization and Management**. Illinois : Irwin.
- Robbins, S. P. (1996). **Organization Behavior**. New Jersey : Prentice Hall.

- Rossi, P. H. & Howard, E. F. (1982). **Evaluation : A Systematic Approach**. Beverly Hills, California : Sage Publications, Inc.
- Scriven, M. (1988). "The Validity of Student Ratings". **Instructional Evaluation**. 9(2) : 5 - 18.
- Seagren, N. & Watrood, B. (1997). **The Virtual Classroom**. online (Available) from : <http://ericir.syr.edu/>
- Simon, H.A. (1971). **Administration Behavior**. New York : The Mcmillian.
- Smith, E.W. et. al. (1961). **The Educator's Encyclopedia**. New Jersey : Presentice Halt.
- Smith, S. (1961). **Best Method of Style**. London : Bern & Nobel Ine.
- Stake, R. E. (1975). "The Contenance of Education Evaluation", **Teachers College Record**. 68 :523 - 540.
- Stake, R.E. (1967). "The Countenance of Educational Evaluation", **Teacher College Record**. 68 : 523 – 540.
- Stufflebeam, D. (2004). **The 21st – century CIPP modelv** : Origins, development, and use. In M.
- Stufflebeam, D. L. et.al. (1971). **Educational Evaluation and Decision Making**. 2nd ed. Bloomington : Phi Delta Kappa.
- Suchman, J. R. (1966). **The Elementary School Inquiry Program**. Urbana, Illinois :
- Tyler, R. W. (1956). **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago : University of Chicago Press.
- Wu, Ming - Chuan. (2004). "Continuous Evaluation of Information System Development : A Reference Model," **Dissertation Abstracts International**. 64(7) : 2569 - A .
- Yee, D.L. (2000, October). "Leading and Thinking with Information and Communication Technology (TCT) : Images of Principal ICT Leadership (Canada, United States, New Zealand)," **Dissertation Abstract International**. 61(4) : 1251 - A.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

**หนังสือขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย
หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม**

ที่ ศธ ๐๕๕๕.๑๑/ว๔๘๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๗ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายปณทัต วิวัตรชัย

ด้วย นางสาวสุภัทรา พยุงเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินประสิทธิภาพพระบวรสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒” โดยมี ดร.ประทวน วันนิจ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอน ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๔๘๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๗ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.จิตาภรณ์ เวียงวิเศษ

ด้วย นางสาวสุภัทรา พยุงเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒” โดยมี ดร.ประทวน วันนิจ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๔๘๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๗ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางศิริกุล ปิยานุกุล

ด้วย นางสาวสุภัทรา พยุงเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒” โดยมี ดร.ประทวน วันนิจ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๑๓๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๓

ด้วย นางสาวสุภัทรา พยุ่งเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.ประทวน วันนิจ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวสุภัทรา พยุ่งเจริญ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมकुณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/๑๓๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๓๒

ด้วย นางสาวสุภัทรา พยุงเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.ประทวน วันนิจ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบประเมินสำหรับงานวิจัย

เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

*****

คำชี้แจง แบบประเมินนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แบบประเมินฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานและขนาดโรงเรียนของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ใน 4 ด้าน ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท (Context)
2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input)
3. การประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process)
4. การประเมินด้านผลผลิต (Product)

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบประเมินที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

แบบประเมินฉบับนี้มีจุดประสงค์ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดตอบทุกข้อตามความเป็นจริงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด คำตอบของท่านจะช่วยให้งานวิจัยดำเนินไปด้วยความถูกต้อง ต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยจะสงวนคำตอบของท่านเป็นความลับและไม่มีผลกระทบต่อการใช้งานของท่าน

นางสาวสุภัทรา พยุงเจริญ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ทำงานและขนาดของโรงเรียนของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตรงกับรายละเอียดของท่าน

1. ประสบการณ์ทำงาน

- ต่ำกว่า 10 ปี
- ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

2. ขนาดของโรงเรียน

- ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1-499 คน)
- ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500-1,499 คน)
- ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500-2,499 คน)
- ขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 แบบประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ ที่ตรงกับระดับของการปฏิบัติของสถานศึกษาท่าน
มากที่สุด ในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศใน โรงเรียนของท่าน

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
ด้านบริบท (Context)						
1	ระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ					
2	ระบบสารสนเทศการบริหารงานงานวิชาการ โรงเรียนมีความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
3	ระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมีความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32					
4	ระบบการบริหาร โรงเรียนมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของงานวิชาการภายในโรงเรียน					
5	ระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการเหมาะสมกับศักยภาพและทรัพยากรของโรงเรียน					
6	การดำเนินงานตามระบบสารสนเทศเพื่องานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)						
บุคลากร						
7	ครูมีความรู้เข้าใจระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการบริหารงานวิชาการ					
8	บุคลากรในโรงเรียนมีความสนใจ มีความรู้ความสามารถในการใช้งานระบบสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ					
9	ผู้รับผิดชอบงานวิชาการเป็นผู้มีความรู้และเข้าใจด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ					
10	คณะกรรมการดำเนินงานวิชาการเป็นผู้มีความรู้และเข้าใจด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ					
วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่						
11	สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้มีเพียงพอและมีคุณภาพในการใช้ระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ					
12	มีป้ายนิเทศ ป้ายผลสัมฤทธิ์ ผลงานทางวิชาการ					
13	มีการจัดห้องสำหรับการจัดทำระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ					
งบประมาณ						
14	มีการลดปริมาณการใช้กระดาษในสำนักงานโดยใช้ระบบ E-office					
15	มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มั่นคงสามารถใช้งานได้หลากหลายงาน					
16	งบประมาณการดำเนินงานจัดทำระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการเพียงพอและเหมาะสม					
17	งบประมาณการจัดกิจกรรมเข้าค่ายวิชาการมีเพียงพอและเหมาะสม					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
18	ผู้ปกครองและชุมชนมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ					
19	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ					
20	หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องมีการสนับสนุนในการจัดทำระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ					
การบริหารจัดการ (Process)						
21	โรงเรียนมีวิสัยทัศน์หรือปรัชญา พันธกิจ เป้าหมาย ธรรมนูญ หรือแผนกลยุทธ์ที่มีจุดเน้นในการพัฒนางานวิชาการ					
22	มีระบบการบริหารภายในโรงเรียนเป็นระบบเอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานวิชาการ					
23	มีการวางแผนการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน					
24	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหัวหน้างานวิชาการที่มีความรู้ความสามารถและมีจำนวนเหมาะสม					
25	มีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับงานวิชาการ กิจกรรมหรือตลาดนัดการศึกษา					
26	ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานวิชาการโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง					
27	จัดระบบตรวจสอบประเมินผล และเปิดโอกาสให้มีการเสนอแนะอย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
28	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีความเข้าใจหลักการและวิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง					
ด้านกระบวนการ (Process)						
29	โรงเรียนมีแผนการดำเนินงานระบบสารสนเทศตามภารกิจและตามวัตถุประสงค์					
30	มีผลการดำเนินงานระบบสารสนเทศเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้					
31	มีการประเมินผลการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้					
32	มีการนำผลการประเมิน ไปปรับปรุงและพัฒนางาน					
33	ส่งเสริมให้มีการนำหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา					
34	จัดการเรียนรู้ให้นักเรียน ได้เรียนรู้ตามความสนใจ และมีความสุขในการเรียน					
35	จัดกิจกรรมพานักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่แหล่งเรียนรู้ เช่น พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ สถานประวัติศาสตร์ แหล่งเรียนรู้ชุมชน เป็นประจำและต่อเนื่อง					
ด้านผลผลิต (Product)						
36	โรงเรียนมีระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ					
37	โรงเรียนมีระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ ความสอดคล้องของงานวิชาการกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
38	โรงเรียนมีระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ ความสอดคล้องของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชยมศึกษา เขต 32					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
39	ระบบมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของงานวิชาการภายในโรงเรียน					
40	ระบบสารสนเทศมีความสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการรายงานต่างๆและมีระบบการนิเทศติดตามและประเมินผลนี้เป็นระบบและจริงจัง มีการปรับปรุงพัฒนางานอยู่เสมอ					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อควรปรับปรุง เพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

1. ด้านบริบท (Context)

.....

.....

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

.....

.....

3. ด้านกระบวนการ (Process)

.....

.....

4. ด้านผลผลิต (Product)

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์กรอกแบบประเมินในครั้งนี้

นางสาวสุภัทรา พยุงเจริญ

นักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ภาคผนวก ค

คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

แบบสอบถาม	ค่า t	แบบสอบถาม	ค่า t
ข้อ 1	10.82	ข้อ 26	11.87
ข้อ 2	17.01	ข้อ 27	7.70
ข้อ 3	10.89	ข้อ 28	9.24
ข้อ 4	11.28	ข้อ 29	10.30
ข้อ 5	11.94	ข้อ 30	10.72
ข้อ 6	13.32	ข้อ 31	9.32
ข้อ 7	13.02	ข้อ 32	8.10
ข้อ 8	13.12	ข้อ 33	9.34
ข้อ 9	18.38	ข้อ 34	8.12
ข้อ 10	10.36	ข้อ 35	11.00
ข้อ 11	11.44	ข้อ 36	9.35
ข้อ 12	6.14	ข้อ 37	6.10
ข้อ 13	8.38	ข้อ 38	4.43
ข้อ 14	9.32	ข้อ 39	7.61
ข้อ 15	9.35	ข้อ 40	3.99
ข้อ 16	11.97		
ข้อ 17	9.38		
ข้อ 18	9.82		
ข้อ 19	9.16		
ข้อ 20	11.33		
ข้อ 21	11.05		
ข้อ 22	13.02		
ข้อ 23	13.93		
ข้อ 24	9.67		
ข้อ 25	12.15		

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวสุภัทรา พงษ์เจริญ
วันเดือนปีเกิด	เกิดวันที่ 1 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2524
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 255 หมู่ 5 ตำบลตาเป็ก อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ 31110
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนนางรอง ตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2538 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนบ้านหนองขวางวิทยา ตำบลวังกะทะ อำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2540 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 โรงเรียนพนมรุ้ง ตำบลตาเป็ก อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2543 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนพนมรุ้ง ตำบลตาเป็ก อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2547 ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2560 ปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์